

Voortgangsrapport 2014

• www.socius.be

COLOFON

REDACTIE

Fred Dhont

Max Frans

Greet Rupus

Hilde Vanoverbeke

ZETWERK EN CORRECTIES

Ingrid Matthijs

Brussel, maart 2015

Depotnummer: D/2015/4393/1

INLEIDING

2014 vormt het voorlaatste jaar van de uitvoering van het beleidsplan 2011-2015 van het steunpunt. Een beleidsplan dat inzet op vijf doelen en een transversaal aandachtspunt: diversiteit.

Een jaar waarin we opnieuw voluit werk maken van het scheppen van ontwikkelingskansen voor de professionals in het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Een jaar ook waarin de ondersteuning van organisaties in hun beleidsplanningsproces veel aandacht kreeg.

2014 is ook het vierde jaar van het innovatietraject. Met het Innovatiefestival, drie publicaties en een waaier aan ondersteuningsmogelijkheden willen we maatschappelijk innoveren vanuit een sociaal-cultureel perspectief een duw in de rug geven.

Met de studie 'Peilen naar de impact van sociaal-culturele praktijken' realiseerden we een deel van de onderzoeksagenda voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk en met onze Laat Mensen Schitteren-campagne bouwden we gestaag verder aan de zichtbaarheid van het sociaal-cultureel volwassenenwerk voor een breed publiek.

58 initiatieven in de aanbodgerichte werking en 64 interventies via de vraaggestuurde dienstverlening in 2014: goed voor 256 dagdelen dienstverlening. Zo werkten we aan de realisatie van onze kernopdrachten en missie.

Jos Pauwels, voorzitter Socius

Fred Dhont, directeur Socius

➤ INHOUDSTAFEL ➤

INLEIDING	p. 3
INHOUDSTAFEL	p. 4
LEESWIJZER TABELLEN.....	P. 7
BELEIDSKADER	p. 8
1. Situering	p. 8
2. Missie Socius	p. 8
3. Kernopdrachten	p. 9
4. Beoogde doelgroepen.....	p. 10
5. Doelen 2011-2015	p. 12
6. Werkingsprocessen, werkingsclusters en werkingsprincipes	p. 15
6.1 Werkingsprocessen	p. 15
6.2 Werkingsclusters.....	p. 17
6.3 Werkingsprincipes	p. 18
7. Beheersovereenkomst	p. 20

VOORTGANGSRAPPORT-----	p. 21
1. Aanbodgerichte werking-----	p. 22
1.1 Werken aan kwaliteit en ontwikkeling van sociaal-cultureel handelen en sociaal-culturele organisaties -----	p. 22
a) Werken aan de kwaliteit en ontwikkeling van sociaal-cultureel handelen-----	p. 22
b) Werken aan de kwaliteit en ontwikkeling van sociaal-culturele organisaties -----	p. 31
1.2 Werken aan en met gegevens-----	p. 41
1.3 Werken aan innovatie-----	p. 46
1.4 Werken aan zichtbaarheid-----	p. 56
1.5 Werken aan diversiteit-----	p. 66
2. Vraaggerichte werking-----	p. 70
3. Basiswerking -----	p. 79
3.1 Communicatie- en informatiecentrum-----	p. 79
3.2 Netwerking, vertegenwoordiging, overleg en pleitbezorging, beleidsopvolging-----	p. 85
a) Socius netwerking-----	p. 86
b) Structureel overleg-----	p. 88
c) Samenwerkingsverbanden-----	p. 92
d) Socius als pleitbezorger-----	p. 95
e) Opvolgen van beleid-----	p. 101
f) Onderschrijven-----	p. 103
g) De mandaten die we opnemen-----	p. 104
3.3 Specifieke opdracht naar etnisch-culturele federaties -----	p. 106
4. 2014 in globo-----	p. 108
4.1 Aanbodgerichte werking 2014 -----	p. 108

4.2 Vraaggerichte werking -----	p. 111
4.3 Algemeen overzicht 2014 kengetallen aanbodgerichte werking en vraaggerichte dienstverlening -----	p. 111

SOCIUS-----	p. 114
1. Structuur en bestuur -----	p. 114
2. Personeel-----	p. 118
3. Behoeftegericht werken en klantenwaardering -----	p. 120
4. Organisatieontwikkelingsplan en kwaliteitszorg-----	p. 122
5. Beleidsplanningsproces-----	p. 124
6. Contactgegevens-----	p. 125

↩ LEESWIJZER TABELLEN ↪

Primaire doelgroep	De coördinatoren en agogisch medewerkers in het sociaal-cultureel volwassenenwerk of in organisaties die de sociaal-culturele methodiek toepassen.
Secundaire doelgroep (sec. dg)	Medewerkers van belangenbehartigers, bevoegde administraties, opleidings- en onderzoeksinstanties, expertisecentra, actoren uit belendende sectoren, adviesverstrekkers en beleidsmakers relevant voor het sociaal-cultureel werk met volwassenen.
Dagen	Aantal kalenderdagen waarop de activiteit plaats vond.
Dagdeel (dagdln.)	De duur van een initiatief uitgedrukt in dagdelen. Een dagdeel staat voor een tijdsperiode van ongeveer 4 uren, een voormiddag, een namiddag of een avond.
Deelnemers (dlnrs.)	Het aantal verschillende personen dat aan een activiteit deelnam, bij meerdaagse activiteiten: het aantal verschillende personen dat minstens 1 keer deelnam.
Deelname (dlns.)	Het totaal aantal keren dat aan een activiteit werd deelgenomen, voor meerdaagse activiteiten worden de deelnames per kalenderdag opgeteld.
Score	Gemiddelde ‘algemene tevredenheid’ die o.b.v. een schriftelijke evaluatie door de deelnemers aan een bepaalde activiteit of traject werd toegekend.

BELEIDSKADER

1. SITUERING

Socius, steunpunt voor sociaal-cultureel volwassenenwerk, is een autonome organisatie die erkend en gesubsidieerd wordt door de minister van Cultuur om het werkveld van het sociaal-cultureel volwassenenwerk te ondersteunen. De erkenning en subsidiëring is vastgelegd in een beheersovereenkomst voor de periode van 2011-2015, afgesloten tussen Socius vzw en de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door Joke Schauvliege, toenmalig Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur. In 2012 werd door het Vlaams Parlement een decreetwijziging gestemd die er zal toe leiden dat vanaf de beleidsperiode 2016-2020 de erkenning van het steunpunt zal gebeuren op basis van een goedkeuring van het beleidsplan door de administratie.

2. MISSIE SOCIUS

Missie Socius, steunpunt voor sociaal-cultureel volwassenenwerk vzw:

“Wij zijn overtuigd van de kracht van sociaal-culturele praktijken bij het vormgeven van een democratische en solidaire samenleving. Duurzaam samenleven, gelijke kansen en respect voor diversiteit zijn voor ons essentiële waarden.

We bevorderen de professionele ontwikkeling van organisaties en werkers in het erkende en gesubsidieerde sociaal-cultureel volwassenenwerk in de Vlaamse Gemeenschap. Dit doen we ook voor andere initiatiefnemers die een sociaal-culturele methodiek toepassen.

We bieden praktijkondersteuning, werken aan praktijkontwikkeling en de zichtbaarheid van het werkveld in samenwerking en overleg met organisaties en werkers.

Als autonoom en pluralistisch steunpunt zijn we partner van, en erkend door, de overheid. We streven een actieve samenwerking met organisaties uit het middenveld na ter realisatie van onze doelen.”

3. KERNOPDRACHTEN

Zoals bepaald in artikel 38 van het decreet van 4 april 2003 betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk neemt het steunpunt voor het werkveld van het sociaal-cultureel volwassenenwerk de volgende kernopdrachten op:

- Praktijkondersteuning
- Praktijkontwikkeling
- Beeldvorming en communicatie

Het steunpunt vervult zijn kernopdrachten door middel van activiteiten zoals begeleiding, deskundigheidsbevordering en implementatie van kwaliteitszorg, onderzoek, ontwikkeling en gegevensverzameling, informatie en communicatie, vertegenwoordiging en internationale samenwerking zoals bepaald in artikel 38§2 van het decreet.

4. BEOOGDE DOELGROEPEN

De doelgroep van het steunpunt bestaat uit het erkende en gesubsidieerde sociaal-cultureel volwassenenwerk in de Vlaamse Gemeenschap, maar ook door andere initiatiefnemers die de sociaal-culturele methodiek toepassen.

Het steunpunt onderscheidt een *primaire doelgroep* en een *secundaire doelgroep*.

- Primaire doelgroep: de coördinatoren en agogisch medewerkers in het sociaal-cultureel volwassenenwerk of in organisaties die de sociaal-culturele methodiek toepassen.
- Secundaire doelgroep: medewerkers van belangenbehartigers, bevoegde administraties, opleidings- en onderzoeksinstanties, expertisecentra, actoren uit belendende sectoren, adviesverstrekkers en beleidsmakers relevant voor het sociaal-cultureel werk met volwassenen.

De sociaal-culturele organisaties in de Vlaamse Gemeenschap worden ingedeeld in vier werksoorten: verenigingen, volkshogescholen, landelijke vormingsinstellingen en bewegingen. De dagelijkse inzet van beroepskrachten, freelancers en vrijwilligers resulteert in een hele resem aan cursussen, wandelingen en uitstappen, lezingen, cultuurmanifestaties, bijeenkomsten, tentoonstellingen, vaardigheidsoefeningen, sensibiliseringsacties, debatten en discussiegroepen, ...

- Verenigingen zijn er in alle soorten en gewichten. Sommige hebben een werking die algemeen van opzet is, andere spitsen zich toe op een bepaalde doelgroep (etnisch-culturele minderheden, senioren, vrouwen, ...) of een bepaald thema (milieu, cultuurbeleving, ...). Wat verenigingen met elkaar gemeen hebben, is de onmisbare inzet van vrijwilligers. Vrijwilligers nemen een belangrijke taak op bij de organisatie van allerhande activiteiten en zorgen er zo voor dat alles op rolletjes loopt. Vlaanderen telt 57 erkende sociaal-culturele verenigingen die samen goed zijn voor zo'n 14.000 lokale afdelingen!
- De volkshogescholen of Vormingplus-centra werken elk in hun eigen regio aan een waaier van activiteiten. Zij brengen deelnemers persoonlijke, sociale en culturele competenties bij en stimuleren hun deelname aan de samenleving. De Vormingplus-centra richten zich naar alle inwoners,

met bijzondere aandacht voor groepen die moeilijker hun weg naar vorming vinden. Daartoe werken ze samen met tal van sociale en culturele sleutelfiguren, organisaties en sectoren. In Vlaanderen zijn er 13 Vormingplus-centra.

- Landelijke vormingsinstellingen bieden over heel Vlaanderen een ruim educatief aanbod voor volwassenen aan. De vormingsinstellingen onderscheiden zich door hun expertise en specialisatie in een bepaald thema (natuur en milieu, zorg, persoonlijkheid en relaties, ...) of een bepaalde doelgroep (personen met een handicap, werknemers, ...). Bij landelijke vormingsinstellingen kan je zowel terecht voor eerder laagdrempelige als voor diepgravende vorming. Vlaanderen telt 35 landelijke vormingsinstellingen.
- Bewegingen zijn landelijke organisaties die actief zijn rond een bepaald thema. Bijvoorbeeld mobiliteit, burgerschap, vrede, armoedebestrijding, duurzaamheid, ... Zij willen mensen 'in beweging' brengen en organiseren activiteiten die sensibiliseren, inzicht en vorming bieden en aanzetten tot sociale actie. Zo schoppen bewegingen de samenleving een geweten en werken ze aan maatschappelijke verandering. Momenteel zijn er 31 erkende bewegingen actief in Vlaanderen.

Kerncijfers sector sociaal-cultureel volwassenenwerk. Bron: Heel Vlaanderen sociaal-cultureel – FOV, 2015.

Werksoorten	Aantal organisaties	Totaal aantal personeelsleden
Verenigingen	57	1.221
Landelijke vormingsinstellingen	35	439
Bewegingen	31	344
Volkshogescholen	13	183
Totaal	136	2.187

5. DOELEN: 2011-2015

De doelgerichte werking van het steunpunt wordt in de periode 2011-2015 gestuurd door 5 strategische doelen, geconcretiseerd in 15 operationele doelen en 1 transversaal aandachtspunt. Hierna volgt een overzicht.

(1) Erkende en gesubsidieerde organisaties uit de sector zijn adequaat ondersteund in hun ontwikkeling als sociaal-culturele volwassenenorganisatie

1.1 Behoeften van organisaties en werksoorten zijn gearticuleerd, verwerkt en meegenomen in het aanbod.

1.2 Organisaties en werksoorten zijn op maat ondersteund.

1.3 Organisaties zijn ondersteund op het vlak van organisatieontwikkeling en integrale kwaliteitszorg.

(2) Het sociaal-cultureel handelen is verder ontwikkeld

2.1 Nieuwe medewerkers in de sector zijn geïnitieerd in de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

2.2 Professioneel sociaal-cultureel handelen wordt verbreed, uitgediept en gedeeld.

2.3 De sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en de opleidings- en onderzoeksgemeenschap zijn op elkaar betrokken.

(3) Innovatieve sociaal-culturele praktijken zijn, samen met organisaties uit het werkveld, ontwikkeld en voor de sector ontsloten

3.1 De organisaties en werkers vinden inspiratie in innovatieve sociaal-culturele praktijken, alternatieve werkwijzen en ideeën.

3.2 Innovatieve werkwijzen voor de realisatie van de vier functies zijn ontwikkeld.

3.3 Innovatieve vormen van verenigen zijn ontwikkeld.

(4) Kerngegevens over maatschappelijke waarde, betekenis, effecten, staat en trends van en in het sociaal-cultureel volwassenenwerk staan ter beschikking van sector en overheid

4.1 Relevante onderzoeken en publicaties worden gesignaleerd en praktijkgericht vertaald.

4.2 Specifieke gegevens over de sector zijn verzameld en beschikbaar gemaakt in overleg en afstemming met betrokken partners.

4.3 Er is gelobbyd voor het voeren van onderzoek over relevante vragen.

(5) Het sociaal-cultureel volwassenenwerk is meer zichtbaar voor het publiek

5.1 Waarde, identiteit en effect van het sociaal-cultureel volwassenenwerk zijn zichtbaar voor het publiek.

5.2 Het aanbod van het sociaal-cultureel volwassenenwerk is online beschikbaar.

5.3 Sociaal-culturele volwassenenorganisaties expliciteren de verworven competenties van hun deelnemers en vrijwilligers.

Over alle strategische doelen heen besteedt Socius bijzondere aandacht aan diversiteit in de samenleving.

● ● Doelenkader

Transversaal	Strategische doelen	OD 1	OD 2	OD 3
Over alle strategische doelstellingen heen besteedt Socius bijzondere aandacht aan diversiteit in de samenleving	1. Erkende en gesubsidieerde organisaties uit de sector zijn adequaat ondersteund in hun ontwikkeling als sociaal-culturele volwassenenorganisatie.	Behoeften van organisaties en werksoorten zijn gearticuleerd, verwerkt en meegenomen in het aanbod.	Organisaties en werksoorten zijn op maat ondersteund.	Organisaties zijn ondersteund op het vlak van organisatieontwikkeling en integrale kwaliteitszorg.
	2. Het sociaal-cultureel handelen is verder ontwikkeld.	Nieuwe medewerkers in de sector zijn geïnitieerd in de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.	Professioneel sociaal-cultureel handelen, wordt verbreed, uitgediept en gedeeld.	De sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en de opleidings- en onderzoeksgemeenschap zijn op elkaar betrokken.
	3. Innovatieve sociaal-culturele praktijken zijn, samen met organisaties uit het werkveld, ontwikkeld en voor de sector ontsloten.	De organisaties en werkers vinden inspiratie in innovatieve sociaal-culturele praktijken, alternatieve werkwijzen en ideeën.	Innovatieve werkwijzen voor de realisatie van de vier functies zijn ontwikkeld.	Innovatieve vormen van verenigen zijn ontwikkeld.
	4. Kerngegevens over de maatschappelijke waarde, betekenis, effecten, staat en trends van en in het sociaal-cultureel volwassenenwerk staan ter beschikking van sector en beleid.	Relevante onderzoeken en publicaties worden gesignaleerd en praktijkgericht vertaald.	Specifieke gegevens over de sector zijn verzameld en beschikbaar gemaakt in overleg en afstemming met de betrokken partners.	Er is gelobbyd voor het voeren van onderzoek over relevante vragen.
	5. Het sociaal-cultureel volwassenenwerk is meer zichtbaar voor het publiek.	Waarde, identiteit en effect van het sociaal-cultureel volwassenenwerk zijn zichtbaar voor het publiek.	Het aanbod van het sociaal-cultureel volwassenenwerk is online beschikbaar.	Sociaal-culturele volwassenenorganisaties expliciteren de verworven competenties van hun deelnemers en vrijwilligers.

6. WERKINGSPROCESSEN, WERKINGSCLOUDS EN WERKINGSPRINCIPES

6.1 WERKINGSPROCESSEN

Voor de realisatie van zijn kernopdrachten en werking maakte het steunpunt een beleidsplan op. “Sterk Werk. Beleidsplan 2011-2015” (zie Socius.be) omvat de missie van de organisatie, een SWOT-analyse en oplist van beleidsuitdagingen, datgene wat we in de volgende beleidsperiode willen bereiken, alsook de wijze waarop we dit willen realiseren. Tevens is een momentopname van de organisatie opgenomen.

Dit beleidsplan concretiseerden we in jaarprogramma's. In deze programma's tonen we aan hoe we, rekening houdend met de specificiteit van het sociaal-cultureel volwassenenwerk, onze opdrachten realiseren via acties, trajecten en projecten met inbegrip van het aangeven van resultaatsindicatoren. In onze jaarlijkse begrotingen geven we aan met welke financiële en personele middelen en in welke samenwerkingsverbanden wij de verschillende acties, trajecten en projecten zullen realiseren.

In onze werking maken we een onderscheid tussen de aanbodgerichte werking en de vraaggerichte werking. In de aanbodgerichte werking onderscheiden we:

- o Socius-projecten:

Projecten zijn doelgericht en ‘gepland’ over meerdere jaren en geconcretiseerd in duidelijke stappen en activiteiten. Projecten hebben een afgebakend thema en er wordt gewerkt aan verifieerbare resultaten.

- o Socius-trajecten:

Trajecten handelen over een bepaald thema van de werking waar gedurende langere tijd op doorgewerkt wordt. In tegenstelling tot projecten

zijn ze echter niet volledig op voorhand gepland, maar worden ze eerder procesmatig aangepakt. De richting van het traject is duidelijk vooropgesteld, maar het einde is eerder open. Per (werk)jaar worden trajecten geconcretiseerd in activiteiten.

- Socius-acties:

Acties vormen de kleinste bouwstenen van de werking. Ze zijn doelgericht, worden afgerond of uitgevoerd binnen een beperkte tijd en de resultaten zijn duidelijk verifieerbaar.

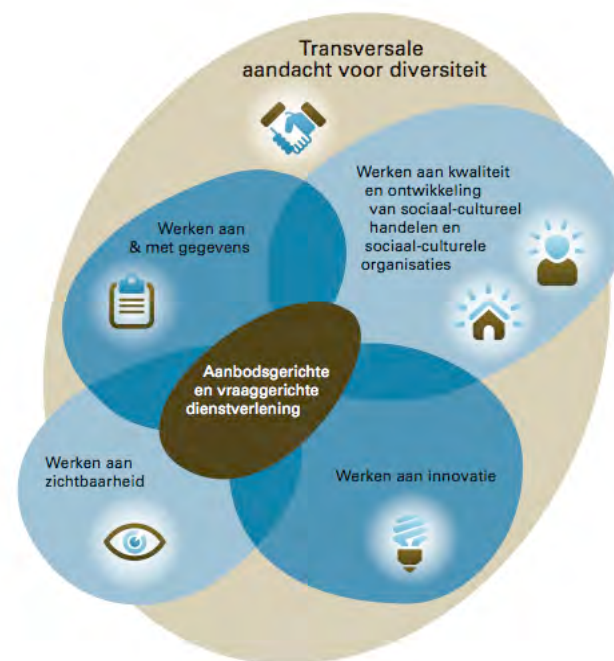
Voor het vormgeven, opvolgen, bijsturen, rapporteren en evalueren van acties, trajecten en projecten én voor de vraaggerichte werking, hanteren we werkingsfiches die raadpleegbaar zijn binnen een digitale omgeving (i.e. e-office Socius).

Jaarlijks vindt, conform de beheersovereenkomst, minstens twee keer overleg plaats tussen de directie en het bestuur van het steunpunt en een vertegenwoordiging van het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen en het kabinet van de minister. In deze overlegmomenten worden zowel de jaarprogramma's als de voortgangsrapporten toegelicht en besproken.

6.2 WERKINGSCLUSTERS

In functie van een duidelijke externe communicatie naar de beoogde doelgroepen brachten we de strategische doelen die Socius in zijn beleidsplan vooropstelt onder in 4 werkclusters en 1 transversaal aandachtspunt: diversiteit.

	Werken aan kwaliteit en ontwikkeling van sociaal-cultureel handelen
	Werken aan kwaliteit en ontwikkeling van sociaal-culturele organisaties
	Werken aan en met gegevens
	Werken aan innovatie
	Werken aan zichtbaarheid
	Transversaal aandachtspunt: diversiteit, leren omgaan met verschil

6.3 WERKINGSPRINCIPES

Socius betekent “metgezel” of “tochtgenoot”. Socius wil als steunpunt de reisgezel zijn van de sector en zij die erin werken. Het begrip 'tochtgenoot' komt onder andere tot uiting in de werkingsprincipes van het steunpunt.

- Klantgericht werken

De organisaties van het sociaal-cultureel werkveld en hun medewerkers zijn de voornaamste klanten van Socius. Het steunpunt streeft ernaar om de meest geschikte ondersteuning te bieden voor de vragen en behoeften van het werkveld. Socius staat hierbij garant voor een goede opvolging.

- Kwaliteitsvol werken

De kwaliteit van de dienstverlening heeft betrekking op zowel het resultaat als op het proces van de dienstverlening. Evaluatie van en reflectie op het professioneel handelen vanuit het steunpunt, optimaliseren de kwaliteit van de dienstverlening. Indien de expertise en/of de competenties voor specifieke opdrachten niet beschikbaar zijn binnen de ploeg van Socius-medewerkers, wordt er een beroep gedaan op externe knowhow.

- Behoeft- en vraaggericht werken

De Socius-werking is afgestemd op de behoeften en vragen van de sector. Aan de ene kant detecteren we behoeften en vragen die door de organisaties uit de sector geformuleerd zijn. Aan de andere kant houden we rekening met de behoeften en vragen die door andere stakeholders uit het sociaal-cultureel volwassenenwerk worden geformuleerd. Het kan gaan van concrete behoeften of vragen die betrekking hebben op een organisatie tot behoeften of vragen die betrekking hebben op de hele sector. Behoeften of vragen kunnen handelen over een concrete realiteit, maar kunnen evengoed te maken hebben met voorziene ontwikkelingen en veranderingen in het werkveld, de samenleving of

het beleid.

- Geprogrammeerd aanbod en maatwerk

Eenzijds werkt Socius met een vooraf geprogrammeerd aanbod waarop iedereen kan inschrijven. Anderzijds reserveren we ook tijd, ruimte en middelen voor maatwerk.

Met maatwerk proberen we flexibel in te spelen op dringende behoeften of vragen van een of meerdere organisaties. Het antwoord dat we op deze behoeften of vragen bieden, is op maat en enkel bedoeld voor die organisaties die de behoefte of vraag formuleerden.

- Diverse methoden en werkvormen

Socius realiseert zijn kernopdrachten via een divers palet van methoden en werkvormen. Deze diversiteit maakt de interventies aantrekkelijker, creatiever en effectiever.

- Samenwerken en netwerken

Socius is geen alleenspeler. Naast een goed nabuurschap met de FOV maakt het steunpunt werk van een actieve samenwerking met andere actoren in het middenveld, in de eigen sector en de belendende sectoren. Daarnaast is Socius ook een partner van de overheid.

- Efficiënt en effectief werken

De vertaling van onze werking in projecten, trajecten en acties brachten we in kaart met een overzicht van mensen en middelen. De evaluatie van de dienstverlening en de kwantitatieve en kwalitatieve rapportering over de werking vormen de basis voor de jaarlijkse voortgangsrapportering.

- Respect voor diversiteit

Op het vlak van diversiteit is er respect voor de eigenheid en de eigen doelstellingen van de doelgroeporganisaties. Er is ook respect voor

diversiteit bij de medewerkers. Diversiteit heeft oog voor de verschillen die ertoe doen in de context van de dienstverlening van Socius. De dienstverlening en ondersteuning van het steunpunt zijn toegankelijk voor personen met een handicap. Dit heeft betrekking op zowel de locatie als de inhoud, de methoden, de werkvormen en de vormgeving van documenten en presentaties.

7. BEHEERSOVEREENKOMST

In uitvoering van artikel 41 van het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk (2003) sloot de Vlaamse Regering met Socius vzw een beheersovereenkomst af. De Vlaamse Regering erkent hiermee conform artikel 37 en 38 van het decreet, Socius vzw als autonoom steunpunt voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

De beheersovereenkomst specificeert de samenstelling, de werking en specifieke opdrachten, het toezicht, de middelen en de procedure.

De erkenning en overeenkomst gelden voor de beleidsperiode van 1 januari 2011 tot 31 december 2015. In functie van de uitvoering ervan kent de Vlaamse Gemeenschap voor deze beleidsperiode een jaarlijkse subsidie-enveloppe toe.

Herziening of aanpassing van de overeenkomst is mogelijk op basis van een gemotiveerde en met redenen omklede vraag van een van beide partijen en mits overeenstemming. In dat geval wordt de herziening of aanpassing als bijlage bij de beheersovereenkomst gevoegd.

Beide partijen kunnen de overeenkomst opzeggen met een opzegtermijn van 1 jaar en het vastleggen van overgangsmaatregelen. De Vlaamse Gemeenschap is gerechtigd de overeenkomst te verbreken ingeval van zware overtredingen in de verplichtingen vervat in deze overeenkomst.

VOORTGANGSRAPPORT

In de beheersovereenkomst vinden we de volgende toelichting bij de voortgangsrapportage: “Middels voortgangsrapporten zal jaarlijks een stand van zaken gegeven worden over de uitvoering van het beleidsplan en de beheersovereenkomst met het oog op toezicht vanuit de Vlaamse overheid op de besteding van de middelen. Dit voortgangsrapport moet, samen met een financieel verslag ingediend worden voor 1 april van het jaar, volgend op het werkingsjaar waarop het voortgangsrapport betrekking heeft. Het financieel verslag omvat volgende stukken: de balans, de resultatenrekening en een accountants- of revisorenverslag. De verbintenissen van het steunpunt, zoals neergelegd in deze beheersovereenkomst en in de jaarprogramma’s zijn inspanningsverbintenissen.”

Op de volgende bladzijden rapporteren we over het vierde uitvoeringsjaar van het beleidsplan en de beheersovereenkomst. We behandelen achtereenvolgens de aanbodgerichte en vraaggerichte werking van het steunpunt, de basiswerking en de specifieke opdrachten vervat in het beleidsplan en/of de beheersovereenkomst. We eindigen met een overzicht van de werking in 2014 in kengetallen.

Bij elk onderdeel schetsen we de strategische en operationele doelen conform het beleidsplan en de omschrijving van de opdracht conform de beheersovereenkomst. Vervolgens geven we een overzicht van de door het steunpunt gerealiseerde output en outcome in het voorbije jaar en geven we inzicht in het lopende jaar. We evalueren de initiatieven op een kwantitatieve en kwalitatieve manier.

1. AANBODGERICHTE WERKING

1.1 WERKEN AAN KWALITEIT EN ONTWIKKELING VAN SOCIAAL-CULTUREEL HANDELEN EN SOCIAAL-CULTURELE ORGANISATIES

a) Werken aan de kwaliteit en ontwikkeling van sociaal-cultureel handelen

Dag in dag uit geven vrijwilligers, freelancers en betaalde beroepskrachten, met inzet van al hun deskundigheid, vorm aan sociaal-culturele praktijken in onze samenleving. Hun interesse voor het sociaal-cultureel handelen, delen ze. Er is vraag naar het uitwisselen van kennis, ervaring en naar het ontwikkelen en verdiepen van expertise. Daarom zet Socius, gebruikmakend van een breed instrumentarium aan middelen, in op de verdere ontwikkeling van sociaal-cultureel handelen.

<i>Strategisch doel beleidsplan: het sociaal-cultureel handelen is verder ontwikkeld</i>	<i>Beheersovereenkomst</i>
<i>Operationele doelstelling 1: nieuwe medewerkers in de sector zijn geïnitieerd in de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.</i>	<i>De sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk kent een relatief hoge instroom en uitstroom. Er is nood aan het permanent introduceren van nieuwe medewerkers in de sector. Daartoe organiseert het steunpunt introductiecursussen en kennismakings- en oriëntatiedagen voor nieuwe beroepskrachten in het sociaal-cultureel volwassenenwerk.</i>
<i>Operationele doelstelling 2: professioneel sociaal-cultureel handelen, wordt verbreed, uitgediept en gedeeld.</i>	<i>In functie van de kwaliteit en ontwikkeling van het professioneel handelen, investeert Socius in het ontwikkelen, delen, borgen en verdiepen van praktijkkennis. Dit realiseert het steunpunt door het aanbieden van een praktijkgericht begeleidings- en vormingsaanbod over de vier functies van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en de</i>

	<i>sociaal-culturele methodiek, door het organiseren van studiedagen rond specifieke kwesties voor groepen professionals uit het sociaal-cultureel volwassenenwerk, door het aanbieden van cursussen, trainingen en workshops met betrekking tot strategieën, methoden en technieken en organiseert ze kennisuitwisseling. Tevens staat het steunpunt in voor het documenteren, borgen en verspreiden van relevante aspecten van het professioneel handelen via diverse informatiedragers: publicaties, website, databanken.</i>
<i>Operationele doelstelling 3: de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en de opleidings- en onderzoeksgemeenschap zijn op elkaar betrokken.</i>	<i>Het steunpunt neemt initiatieven om opleiding, onderzoek en praktijk bij elkaar te brengen in functie van de verdere ontwikkeling van de professie. Daartoe bouwt Socius goede contacten uit met opleidingscentra en onderzoeksgroepen, en wordt ontwikkelde knowhow ter beschikking gesteld van opleidingscentra. Het steunpunt informeert toekomstige beroepskrachten en betreft opleidings- en onderzoeksactoren in zijn bestuur en bij zijn concrete werking.</i>

Overzicht initiatieven (acties - trajecten - projecten) periode 2011-2015

<i>2011 - 2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>
	Initiatieven gericht op nieuwkomers o modulair vormingsaanbod voor nieuwe medewerkers in het sociaal-cultureel volwassenenwerk Initiatieven gericht op ervaren medewerkers	Initiatieven gericht op nieuwkomers - o kennismakings- en oriëntatiedag voor nieuwe medewerkers - o modulair vormingsaanbod voor nieuwe medewerkers in het sociaal-cultureel volwassenenwerk Initiatieven gericht op ervaren medewerkers

2011 - 2013	2014	2015
	○ Karavaan ○ @work ○ masterclass 'Vakmanschap en publieke professionalisering' Initiatieven m.b.t. methodiek, strategieën, methoden en technieken van de professional ○ armoedevorming voor sociaal-cultureel werkers en cultuuraanbieders ○ collegagroep 'Werken met vrijwilligers in verenigingen' ○ vorming en begeleidingen educatieve functie ○ vorming en begeleidingen multifunctioneel karakter van het scvw ○ workshop en begeleidingen sociaal-culturele methodiek ○ begeleiding competentiekader van de sociaal-cultureel werker ○ vorming voor diversiteitsmedewerkers ○ collegagroep diversiteitsmedewerkers ○ collegagroep 'Werken met vrijwilligers' ○ academie social-profit communicatie ○ voorbereiding medewerkersdag Vormingplus-centra	○ Karavaan ○ masterclass 'Bewogen werkers' Initiatieven m.b.t. methodiek, strategieën, methoden en technieken van de professional ○ vormingstraject 'De educatieve functie verrijken' ○ vorming 'Functies proeven en plannen' ○ workshop 'Sociaal-culturele methodiek' ○ begeleidingen educatieve functie, het multifunctioneel karakter van het scvw, de sociaal-culturele methodiek en het competentiekader ○ workshop 'Werkvormen hanteren in educatieve processen' ○ vorming 'scvw en mensen in armoede' ○ vorming voor diversiteitsmedewerkers ○ collegagroep 'Van educatie naar gemeenschapsvorming' ○ studiedag 'Het leren van volwassenen' ○ vorming voor diversiteitsmedewerkers ○ collegagroep 'Werken met vrijwilligers' ○ veldtekening sociaal-culturele professionals ○ medewerkersdag Vormingplus-centra

● ● Rapportering en evaluatie

▷ Initiatieven gericht op nieuwkomers

In 2014 bood Socius een *modulair vormingsaanbod aan voor nieuwkomers* in de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Via het vormingsaanbod deden de deelnemers nieuwe inzichten op en werden hun competenties op een efficiënte en aangename manier versterkt. Ze ontvingen basispakketten aan kennis en vaardigheden die ze nodig hebben om zich als sociaal-cultureel werker goed in hun vel te voelen. Zij kregen de kans om collega's uit andere organisaties te leren kennen en werkten gezamenlijk opdrachten uit. Ten slotte bood het vormingsaanbod een goede gelegenheid om ervaringen uit te wisselen over de professionele praktijk.

Het aanbod omvatte oorspronkelijk 3 tweedaagse bijeenkomsten en een module van 1 dag. Omwille van het bescheiden aantal inschrijvingen werd echter besloten de tweedaagse module over de sector en het beleid te reduceren tot 1 dag.

- Sector en beleid (21 februari)
- Rollen, functies en methodiek (5 en 6 juni)
- Sociaal-culturele praktijken (2 en 3 oktober)
- Competenties (5 december)

In totaal waren er 40 deelnames. Er waren 33 deelnemers waarvan de meerderheid (29) deelnam aan 1 sessie/module, 1 deelnemer nam deel aan 2 modules en drie deelnemers namen deel aan 3 modules. De algemene eindbeoordeling van de 4 sessies door de deelnemers bedroeg 80%.

Voor elk van de 4 modules gaven de deelnemers concrete aanwijzingen waar ze de aangeleerde kennis, vaardigheden en attitudes zullen inzetten in hun professionele praktijk.

▷ Initiatieven gericht op ervaren medewerkers

De *Karavaan* is een rondtrekkende groep ervaren medewerkers uit het sociaal-cultureel volwassenenwerk die samen naar interessante lezingen, studiedagen, ... gaan en die de activiteit tijdens en achteraf op informele wijze bespreken en bediscussiëren. Bedoeling is dat op deze wijze deelnemers hun denk- en handelingskaders verbreden en verdiepen, inspiratie opdoen en hun kennis weten te vertalen naar de eigen praktijk.

Op 14 februari trok de Karavaan naar de Brusselse Beursschouwburg voor een bijeenkomst over diverse vormen van crowdfunding (8 deelnemers).

Op 13 oktober was de bestemming een lezing over het peer-to-peer systeem van Michel Bauwens georganiseerd door Oikos in Leuven (5 deelnemers). Ten slotte trok de Karavaan op 10 december naar Gent voor een publieksavond georganiseerd door de Toekomstfabriek over democratie van onderop (5 deelnemers). Alle verslagen van deze reizen brachten we samen op een blog op de Socius-site.

Socius bereikte elke keer een kleine groep deelnemers. Toch blijkt uit de feedback dat de Karavaan een goede manier is om evenementen, thema's en inspiratie op de agenda te plaatsen en zichtbaar te maken.

@work is een format waarbij experts van binnen en buiten de sector elkaar ontmoeten en samen referentiekaders, recente ontwikkelingen en de betekenis ervan verkennen, onderzoeken en nagaan wat ze betekenen voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Van iedereen wordt een grote inbreng verwacht, zowel tijdens de bijeenkomsten als tussen de bijeenkomsten door. In 2014 stond *'Burgerschap en het maatschappelijk middenveld'* centraal tijdens de @work die over drie dagen liep.

Alle deelnemers waren achteraf erg tevreden (90%) en hielden vooral van de inbreng van eigen praktijken in combinatie met die van buitenaf.

Op 7 november en 12 december organiseerde Socius een tweedaagse *masterclass* waarbij twee perspectieven op de *sociaal-culturele professionaliteit* binnen onze samenleving werden verkend: de verhouding tussen het beroep en de professional (zgn. binnenperspectief) en de relatie tussen het beroep en de samenleving (zgn. buitenperspectief). Op deze wijze gingen de deelnemers onder begeleiding van Marcel Spierts en Danny Wildemeersch samen op zoek naar een hernieuwde professionele logica. De masterclass telde 8 deelnemers die zich achteraf tevreden toonden (80%).

▷ *Initiatieven met betrekking tot methodiek, strategieën, methoden en technieken van de professional*

Socius voorzag in 2014 een *armoedevorming voor sociaal-cultureel werkers en cultuuraanbieders*. Het vormingstraject dat aanvankelijk 2 interactieve vormingsdagen en een terugkommoment omvatte, ging echter niet door omdat Locus zich terugtrok als partner. In 2015 zal Socius dit initiatief volledig zelf op touw zetten en uitbouwen op maat van de sector.

Kennisdeling staat centraal bij de collegagroep '*Werken met vrijwilligers in verenigingen*'. Deze groep werd in 2013 opgestart en kwam in 2014 nog 3 keer samen. Tijdens de bijeenkomsten werden zowel goede als minder goede praktijken gedeeld. Het veilige klimaat nodigde hiertoe uit en de deelnemers maakten daar gretig gebruik van. Tussentijdse opdrachten zorgden er ook voor dat de deelnemers in hun eigen organisatie aan de slag gingen met de inzichten die ze hadden verworven. De acht deelnemers toonden zich alleszins erg tevreden over de bijeenkomsten (87%). In 2014 ging er geen nieuwe collegagroep '*Werken met vrijwilligers in verenigingen*' van start. Het gebrek aan inschrijvingen deed Socius besluiten de collegagroep af te gelasten en opnieuw op te pikken in 2015. Het tekort aan belangstelling was waarschijnlijk te wijten aan het feit dat de vorige collegagroep nog maar net van start was gegaan.

Socius plande in 2014 drie vormingsmomenten rond de sociaal-culturele methodiek, de educatieve functie en het multifunctioneel karakter van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

De *vorming 'Functies proeven en plannen'* die Socius had voorzien over het multifunctioneel karakter van het sociaal-cultureel volwassenenwerk ging niet door omwille van de nationale stakingsdag. De vorming zal eind 2015 worden hernomen.

Op 14 maart bracht Socius tijdens de *vorming 'Educatieve functie'* de gelijknamige functie uit het decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk beter op begrip en werd nagegaan welke interventiestrategieën kunnen ingezet worden om de functie doelgericht te realiseren. De 4 deelnemers toonden zich tevreden over de vorming (85%). De deelnemers gaven onder meer aan dat ze bewuster gebruik zullen maken van de verschillende leerstrategieën.

Op 25 september organiseerde Socius een *workshop* met praktijkoefeningen over de *sociaal-culturele methodiek*. Deze methodiek bepaalt in grote mate de eigenheid en de identiteit van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. De workshop kon rekenen op 12 deelnemers die zich achteraf erg tevreden toonden (85%). Alle deelnemers gaven bij de evaluatie ook een of meerdere verbeteracties aan voor hun organisatie en/of professionele interventies.

Naast een vormingsaanbod voorziet Socius ook een *begeleiding op maat van individuele organisaties* over de functies en de sociaal-culturele methodiek. Erkende en gesubsidieerde sociaal-culturele organisaties kunnen deze begeleiding aanvragen voor de eigen medewerkers. De begeleiding wordt onder meer aangepast aan de specifieke behoefte(n), de decretale context, het aanbod, het beleidsplan en/of de omvang van de organisatie. In 2014 gingen de volgende begeleidingen op maat door:

- Minderhedenforum (24 februari): multifunctioneel karakter van het sociaal-cultureel volwassenenwerk
- De Natuurvrienden (3 april): educatieve functie en de sociaal-culturele methodiek
- Amarant (30 juni): educatieve functie en de sociaal-culturele methodiek
- Liga voor de Mensenrechten (8 juli): educatieve functie en de sociaal-culturele methodiek
- Koerdisch Instituut (10 juli, 23 oktober en 25 november): educatieve functie en de sociaal-culturele methodiek
- EVA (3 september): educatieve functie en de sociaal-culturele methodiek
- VOS (4 september en 15 november): multifunctioneel karakter van het sociaal-cultureel volwassenenwerk
- Markant (18 september): multifunctioneel karakter van het sociaal-cultureel volwassenenwerk
- Femma (3 december): multifunctioneel karakter van het sociaal-cultureel volwassenenwerk
- De Maakbare Mens (17 december): educatieve functie en de sociaal-culturele methodiek

Socius voorziet ook een *begeleiding op maat voor het competentiekader van sociaal-cultureel werkers*. Via een stappenplan wordt vanuit de concrete taken en beroepssituaties van sociaal-cultureel werkers in een bepaalde organisatie op maat een set competenties uitgetekend. In 2014 vonden verkennende gesprekken plaats met de Gezinsbond om competentieprofielen op te stellen voor de sociaal-culturele medewerkers van de organisatie.

In organisaties wordt vaak een medewerker aangeduid die verantwoordelijk is voor het thema diversiteit. Aangezien 'omgaan met verschil' niet enkel een thema is, maar een rode draad zou moeten zijn die doorheen het denken en handelen van alle medewerkers loopt, is het belangrijk om gedragenheid hiervoor te creëren bij de andere collega's. Daarom ging Socius reeds in 2012 in zee met Fanny Matheusen (Goes-Thing) voor de

vorming voor diversiteitsmedewerkers. De vierdaagse vorming werd in 2014 opnieuw georganiseerd. Net zoals bij de vorige editie toonden de 8 deelnemers zich zeer tevreden. Er is veel waardering voor de grote kennis en deskundigheid van de begeleidster. Maar ook het grote aanbod en het gebruik van diverse werkvormen, dragen bij tot hun tevredenheid.

Voorjaar 2014 startten Socius, Locus en Faro de *collegagroep diversiteitsmedewerkers*. Uit de erfgoedsector en die van het lokaal cultuurbeleid meldden zich voldoende deelnemers om met het initiatief van start te gaan. Helaas vielen er geen inschrijvingen te noteren vanuit de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Socius besliste desondanks om te blijven meewerken aan de collegagroep die in 2014 twee keer samen kwam.

Op vraag van de *Vormingplus-centra* wordt in 2015 opnieuw een *medewerkerdag* georganiseerd. Samen met de Vormingplus-coördinatoren startte Socius in 2014 met de voorbereiding van deze dag. De datum en plaats liggen vast. Ook de doelstellingen en het thema werden bepaald.

Socius ging in 2014 verder met het aftoetsen van de mogelijkheden voor het aangaan van een samenwerkingsverband met andere steunpunten/organisaties voor de uitwerking van een *modulair vormingsaanbod rond (social profit) communicatie*. Een dergelijk samenwerkingsverband kwam niet tot stand. In december 2014 konden Socius, De Ambrassade, Locus en Faro wel de laatste afspraken vastleggen met betrekking tot een vijfdaags vormingstraject over marketing dat in maart 2015 van start gaat. Het gaat hier over een vormingstraject dat Faro reeds in 2013 en 2014 in samenwerking met de Stichting Marketing voor de erfgoedsector organiseerde.

Als ondersteuning van de sociaal-culturele professionals beschikt Socius over een uitgebreide *bibliotheek*. In 2014 werden 69 titels aangekocht voor de bibliotheek. 16 personen werden geholpen met een informatievraag. 5 van deze 16 personen ontleenden boeken.

👉 zie 'Leeswijzer tabellen' op p. 7

Activiteit	Dagen	Dagdl.	Dlnrs.	Dlns.	BEW	LVI	VHS	VER	Sec. dg	Score
Module 'Sector en beleid'	1	2	6	6	0	2	1	3	0	8,5
Module 'Rollen, functies en methodiek'	2	4	19	38	2	7	1	9	0	8,0
Module 'Sociaal-culturele praktijken'	2	4	8	15	2	1	2	2	1	7,5
Module 'Competenties'	1	2	7	7	0	3	0	2	2	8,0
Karavaan 'Crowdfunding'	1	1	6	6	2	1	2	1	0	
Karavaan 'Peer-to-peer'	1	1	4	4	0	0	1	2	1	
Karavaan 'Democratie van onderop'	1	1	6	6	1	0	5	0	0	
@work 'Burgerschap en het maatschappelijk middenveld'	3	6	11	27	1	0	8	1	1	9,0
Masterclass 'Vakmanschap en publieke professionalisering'	2	4	7	13	1	1	0	4	1	8,0
Collegagroep 'Werken met vrijwilligers in verenigingen'	3	6	8	18	1	0	0	6	1	8,7
Vorming 'Educatieve functie'	1	2	4	4	3	0	1	0	0	8,5
Workshop 'Sociaal-culturele methodiek'	1	2	12	12	4	0	1	7	0	8,5
Begeleiding 'Educatieve functie en de sociaal-culturele methodiek'	8	9	28	34	16	6	0	4	2	9,0
Begeleiding 'Multifunctioneel karakter scvw'	5	6	42	42	0	0	0	34	8	
Begeleiding 'Competentiekader'	2	2	2	3	0	0	0	2	0	
Vorming voor diversiteitsmedewerkers	4	8	8	27	0	1	2	5	0	
Collegagroep 'Diversiteitsmedewerkers'	2	4	11	20	0	0	0	0	11	
Ontleningen Socius-bibliotheek	3	3	5	5	0	0	0	4	1	
Totaal	43	67	194	287	33	22	24	86	29	

b) Werken aan de kwaliteit en ontwikkeling van sociaal-culturele organisaties

De sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk is divers. Deze diversiteit uit zich in de verschillende werksoorten, grootte en structuur van organisaties, draagkracht en draagvlak, geschiedenis en ontwikkeling van organisaties, het al dan niet ingebed zijn in bredere netwerken of structuren, een grote waardediversiteit, beoogde doelen en doelgroepen, thema's, enzovoort. Dit weerspiegelt zich in een breed en divers palet aan vragen en behoeften. Die dagen het steunpunt uit om op diverse wijze betekenisvol en ondersteunend te zijn voor de organisaties in hun ontwikkeling als sociaal-culturele volwassenenorganisatie conform de inhoudelijke en kwalitatieve decreetbepalingen.

<i>Strategisch doel beleidsplan: erkende en gesubsidieerde organisaties uit de sector zijn adequaat ondersteund in hun ontwikkeling als sociaal-culturele volwassenenorganisatie</i>	<i>Beheersovereenkomst</i>
<i>Operationele doelstelling 1: behoeften van organisaties en werksoorten zijn gearticuleerd, verwerkt en meegenomen in het aanbod.</i>	<i>Het steunpunt houdt de vinger aan de pols van wat er leeft en waar er nood aan is in de sector. Behoeften van organisaties en werksoorten vinden een aantoonbare weerslag in het aanbodgerichte ondersteuningsprogramma van het steunpunt. Het ondersteuningsprogramma bestaat onder meer uit een breed spectrum van studiedagen, cursussen, workshops en trainingen, intervisiegroepen, collegagroepen, overlegfora, studiebezoeken.</i>
<i>Operationele doelstelling 2: Organisaties en werksoorten zijn op maat ondersteund.</i>	<i>Organisaties en werksoorten hebben specifieke behoeften en vragen in het kader van hun sociaal-culturele werking. Socius zal deze zo goed mogelijk beantwoorden via op maat gerichte individuele begeleiding of dienstverlening, via doorverwijzing en/of bemiddeling naar een ander ondersteuningsaanbod.</i>
<i>Operationele doelstelling 3: Organisaties zijn ondersteund op het vlak</i>	<i>Het steunpunt ontwikkelt een gepast aanbod of begeleiding van</i>

van organisatieontwikkeling en integrale kwaliteitszorg.

organisaties die met vragen, behoeften, uitdagingen of problemen geconfronteerd worden inzake organisatieontwikkeling en integrale kwaliteitszorg. Dit aanbod en/of begeleiding bestaat uit cursuspakketten, studiedagen waarbij op specifieke vraagstukken met betrekking tot integrale kwaliteitszorg en/of organisatieontwikkeling wordt ingegaan en referentiekaders worden aangeboden, individuele begeleiding van organisaties, workshops, trainingen, werkgroepen en de ontwikkeling van ondersteunend materiaal.

Overzicht initiatieven (acties - trajecten - projecten) periode 2011-2015

2011 - 2013	2014	2015
	Beleidsplanning - o Toolbox beleidsplanning - o workshop 'Toolbox beleidsplanning' - o cursus 'Beleidsplanning in scvw voor starters' - o cursus 'Interne gegevensverzameling' - o workshop 'Interne gegevensverzameling' - o workshop 'Omgevingsanalyse' - o workshop 'Ontwikkelen en behouden van een draagvlak voor beleidsplan(ning)' - o workshop 'Innoveren een kans geven' - o workshop 'Doelstellingen en indicatoren formuleren' - o workshop 'Beoordelingselementen en het beleidsplan'	Beleidsplanning - o workshop 'Ontwikkelen en behouden van een draagvlak voor beleidsplan(ning)' - o workshop 'De redactie van het beleidsplan' - o Repair café beleidsplanning - o workshop 'Opvolging en uitvoering nieuw beleidsplan' - o begeleidingen beleidsplanning

2011 - 2013	2014	2015
	- workshop 'Redactie van het beleidsplan' Etnisch-culturele federaties - collegagroep 'Begeleiden van lidverenigingen' - traject 'Een nieuw beleidsplan schrijven' - vormingstraject 'Train the trainer' Internationale werking - ondersteuning internationale werking sociaal-culturele organisaties - informatiesessie 'Erasmus+' Kwaliteit en ontwikkeling van sociaal-culturele organisaties - ondersteuning Vormingplus-centra - supervisie voor leidinggevend - studiedag 'Wat kan KIM voor je organisatie betekenen?' - workshop 'Social media strategie voor beginners' - coachingstraject 'Social media' - collegagroep 'Kwaliteitszorg' - intervisiegroep 'Impactbepaling' - begeleidingen publieksverbreding	Etnisch-culturele federaties - traject 'Beleidsplanning in etnisch-culturele federaties' Internationale werking - ondersteuning internationale werking sociaal-culturele organisaties - ondersteuningstraject internationalisering sociaal-culturele bewegingen Kwaliteit en ontwikkeling van sociaal-culturele organisaties - studiedag 'Samenwerken' - studiedag 'Besturen van sociaal-culturele organisaties' - intervisie leidinggevend - begeleidingen impactbepaling - vormingstraject 'Vloek of zegen? Marketing in het sociaal-cultureel volwassenenwerk' - workshops 'Social media strategie' - coachingstraject 'Social media'

2011 - 2013	2014	2015
		- o workshop 'Spelen met diversiteit' - o begeleidingen publieksverbreding

● ● Rapportering en evaluatie

▷ Ondersteuningsaanbod beleidsplanning

Sociaal-culturele volwassenenorganisaties moeten een nieuw beleidsplan voorbereiden voor de periode 2016-2020. Omdat dit planningsproces vooral in 2014 en 2015 zal lopen, voorzag Socius vanaf 2014 een ruim ondersteuningsaanbod. In december 2013 lanceerde het steunpunt de online 'Toolbox *beleidsplanning*'. De toolbox helpt sociaal-cultureel werkers de beleidsplanning in hun organisatie procesmatig aan te pakken. In het deel 'werkwijze' wordt toegelicht hoe een beleidsplan procesmatig in een organisatie kan ontwikkeld worden. Het deel 'werkvormen' biedt inspiratie om dit planningsproces te begeleiden met allerlei werkvormen, technieken en methodes. In 2014 werd de toolbox 17.576 keer bezocht.

Samen met de toolbox ontwikkelde Socius een handige *poster* die organisaties als leidraad kunnen hanteren bij het beleidsplanningsproces in hun organisatie. De poster is op maat van de toolbox gemaakt, leidt organisaties stap voor stap doorheen de verschillende fases en biedt hen de mogelijkheid om via Post-its informatie op maat van hun organisatie toe te voegen. De poster werd gratis verdeeld onder alle erkende organisaties.

Socius organiseerde twee *workshops* (20 januari en 7 februari) waar organisaties de kans kregen om na te gaan hoe ze met behulp van de 'Toolbox' hun planningsproces konden vormgeven. In het totaal namen er 27 personen deel aan de workshop, die ook erg positief werd geëvalueerd (90%).

Op 10 februari organiseerde Socius een *bijkomende sessie* waarin de toolbox werd toegelicht aan de *medewerkers van het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media*. Deze sessie werd bijgewoond door 6 personen.

Op 30 januari organiseerde Socius de *cursus 'Beleidsplanning in sociaal-cultureel volwassenenwerk voor starters'*. De cursus richtte zich naar beroepskrachten die verantwoordelijk zijn voor het opstellen van een beleidsplan maar nog niet beschikken over de nodige ervaring op dit vlak. Gezien de grote vraag werd de cursus herhaald op 24 februari. In het totaal volgden 23 personen de cursus, die op een erg positieve eindbeoordeling mocht rekenen (90%).

De *interne gegevensverzameling* is nodig om de aspiraties, sterktes en zwaktes van een organisatie te kennen. Deze gegevens vormen samen met de omgevingsanalyse en de stakeholdersanalyse de bron om uitdagingen voor de komende beleidsperiode te formuleren. Tijdens de cursus van 24 maart gingen de deelnemers na hoe ze die gegevens kunnen verzamelen en interpreteren. Ze gebruikten daarvoor het SWO-ART inspiratierooster en de gegevens van een fictieve organisatie. Tijdens de workshop van 12 mei oefenden ze de SWO-ART met gegevens uit hun eigen organisatie. De cursus telde 16 deelnemers, de workshop 9. Beide initiatieven werden zeer positief beoordeeld, respectievelijk 87% en 95%.

Bij het verzamelen van gegevens tijdens het beleidsplanningsproces is een goede omgevingsanalyse onontbeerlijk. In samenwerking met het Forum voor Amateurkunsten en De Ambrassade besteedde Socius in 2013 een onderzoeks- en ontwikkelingsopdracht uit om de inzichten en gegevens inzake tendensen, maatschappelijke ontwikkelingen en prognoses actueel en helder te rapporteren. De resultaten van het onderzoek vormen een voorzet van *omgevingsanalyse* waarmee organisaties aan de slag kunnen en die ze verder kunnen verfijnen op maat van hun organisatie. Tijdens de *workshop* van 3 april werden de trendstudie en de transitiegebieden toegelicht en werden relevante werkvormen toegelicht en ingeoefend. De workshop werd bijgewoond door 15 personen die zich achteraf erg tevreden toonden (90%).

Nu heel wat sociaal-culturele organisaties voor hun derde beleidsplanperiode staan, is de vraag hoe ze een *draagvlak* verkrijgen voor het *planningsproces en het beleidsplan* in hun organisatie meer dan ooit aan de orde. Tijdens de *studiedag* van 28 april werd samen met de deelnemers bekeken wat de ontwikkeling van een dergelijk draagvlak inhoudt. Er namen 18 personen deel aan de studiedag die er achteraf een tevredenheidscijfer van 85% aan toekenden.

Een strategisch plan of beleidsplan mag niet leiden tot 'kadaverdiscipline', tot een ongezond keurslijf. Er moet met andere woorden in het beleidsplan ruimte zijn voor flexibiliteit. In de *workshop 'Innoveren een kans geven in de komende beleidsperiode'* van 13 juni werd gezocht naar

manieren waarop organisaties sensitief konden gemaakt worden voor innovatie binnen de strategische planning. De zestien deelnemers toonden zich achteraf erg tevreden (80%).

In de *workshop 'Doelstellingen en indicatoren formuleren'* van 11 september oefenden we de moeilijke omslag van uitdagingen en beleidsopties naar doelstellingen. Hiervoor maakten we gebruik van het materiaal en de inhoud die de deelnemers uit de eigen organisatie meebrachten. Op deze manier formuleerden de 22 deelnemers strategische/operationele doelen en indicatoren. Ze kenden achteraf een tevredenheidscijfer van 85% aan de workshop toe.

Als je de beoordelingselementen uit het decreet op een logische wijze integreert in je beleidsplan, maak je je plan meer consistent en vermijd je dubbel werk. Tijdens de *workshop 'De beoordelingselementen en het beleidsplan'* van 13 oktober besprak Socius deze elementen met de 13 deelnemers die achteraf erg tevreden waren (85%).

Hoe maak je van het nieuwe beleidsplan een werkinstrument dat ook nog leesbaar is? Er is immers geen vastgelegde 'format' voor een beleidsplan. Wat moet er in staan en wat niet? En welke informatie moet er niet in, maar zou er toch beter in worden opgenomen? Tijdens de *workshop* van 6 november werden tips en tricks besproken die kunnen helpen bij de *redactie van het beleidsplan*. Er namen 16 personen deel aan de workshop die een tevredenheidscijfer toegekend kreeg van 85%.

▷ *Initiatieven ter ondersteuning van de etnisch-culturele federaties*

In 2014 organiseerde Socius de *collegagroep 'Begeleiden van lidverenigingen voor etnisch-culturele federaties'*. De begeleiding van de groep - die vier keer samen kwam in 2014 - was in handen van Judith Perneel, Khadija Aznag en Sultan Balli. De 5 deelnemers toonden zich tevreden over de externe trainers, zowel over hun aanpak als de thema's waarmee ze werkten (83%). De inzichten bleken direct bruikbaar voor de eigen praktijk bij het begeleiden van lidverenigingen.

Het *traject 'Een nieuw beleidsplan schrijven voor etnisch-culturele federaties'* is een meerdaagse begeleiding bestaande uit een reeks workshops en een individuele begeleiding op maat van de deelnemende organisaties. Aangezien de etnisch-culturele federaties slechts één beleidsplanningsperiode achter de rug hebben, koos Socius voor een intensief traject ter voorbereiding van de opmaak van hun beleidsplan dat op 1 oktober 2015 klaar moet zijn. In 2014 gingen er drie workshops door in 2015 volgen er nog eens zoveel. 12 personen nemen deel aan het traject, waarvan de eindevaluatie voorzien is in november 2015.

Eind 2013 ging het driedaags *vormingstraject 'Train the trainer voor etnisch-culturele federaties'* van start. Tijdens dit traject leren de deelnemers hoe ze op een interactieve manier vorming kunnen geven aan lidverenigingen. Ze oefenen en wisselen ervaringen uit met collega's. Ook enkele theoretische inzichten komen aan bod. Twee bijeenkomsten vonden plaats in 2013, de derde en laatste bijeenkomst ging door in januari 2014. Het traject werd positief geëvalueerd door de deelnemers (81%).

▷ *Ondersteuning internationale werking van sociaal-culturele organisaties*

Op 12 december organiseerde Socius, in samenwerking met EPOS Vlaanderen, een *informatiesessie* over het Europees programma *Erasmus+*. 17 personen woonden de sessie bij en kenden er een tevredenheidscijfer van 85% aan toe.

Socius werd in 2014 lid van de Algemene Vergadering van het '*Kenniscentrum Sociaal Europa*' en krijgt als betalende lidorganisatie toegang tot informatie over Europese subsidiemogelijkheden. Socius onderzoekt nu hoe deze informatie in de nabije toekomst kan ontsloten worden voor het werkveld. In de loop van 2014 berichtte Socius *over internationale ontwikkelingen* die van belang zijn van de sector (BELL-onderzoek, sleutelcompetenties, ...).

Op 17 en 18 juni nam Socius deel aan de *Algemene Vergadering van EAEA* – het netwerk dat de belangen van de niet-formele volwasseneneducatie behartigt. Een aparte niche (Erasmus+ Grundtvig) en een afgesproken begrotingsaandeel (tussen 6 en 7%) voor de volwasseneneducatie binnen het Erasmus+-programma zijn concrete resultaten van deze beïnvloeding en belangenbehartiging via EAEA.

▷ *Initiatieven gericht op de kwaliteit en ontwikkeling van sociaal-culturele organisaties*

Tijdens het coördinatorenoverleg van eind 2012 vroegen de *Vormingplus-centra* bijkomende ondersteuning voor de coördinatoren en de medewerkers van de volkshogescholen. Naast de maandelijkse bijeenkomsten van de *coördinatoren* organiseerde en faciliteerde Socius het overleg tussen de deelnemende *Vormingplus-centra* om tot de organisatie van de langste conversatietafel te komen. Eind oktober organiseerde het steunpunt een extra bijeenkomst met de coördinatoren over hun beleidsplannen. Aangezien de collegagroep 'Burgerschap en samenleving' nu zelfstandig werkt, was een verdere ondersteuning in 2014 niet meer nodig.

In 2014 bood Socius opnieuw de mogelijkheid aan *leidinggevend* om deel te nemen aan een *supervisiegroep*. De groep vertrekt vanuit een concrete casus ingebracht door een van de deelnemers. De aangebrachte thema's worden vervolgens door begeleidster Mips Meyntjens (Impuls) gelinkt aan bepaalde kaders en concepten. De supervisiegroep telde 8 deelnemers en kwam twee keer samen. Er volgen nog twee bijeenkomsten in 2015.

Op 16 oktober organiseerden De Ambrassade, Forum voor Amateurkunsten en Socius een *studiedag over kennis- en informatiemanagement (KIM)* onder de titel: “*Wat kan KIM voor je organisatie betekenen?*”. 74 personen namen deel aan de studiedag en beoordeelden de bijeenkomst positief (75%). 19 personen waren afkomstig uit de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Het steunpunt organiseerde in 2014 opnieuw de tweedaagse *workshop ‘Social media strategie voor beginners’*. Een gecombineerd leertraject over het inzetten van sociale media, bestaande uit twee bijeenkomsten in combinatie met tussenopdrachten en online coaching. Het traject werd twee keer georganiseerd. Beide trajecten werden door 15 deelnemers bijgewoond en scoorden een tevredenheidscijfer van 83% en 80%.

Daarnaast bood Socius in 2014 organisaties uit de sector een ‘*coachingstraject social media*’ aan. De coaching omvat de begeleiding van een – door de betrokken organisatie samengestelde – interne werkgroep bij het ontwikkelen en implementeren van een social media strategie en dit gedurende maximum drie dagdelen. In de loop van 2014 liepen 2 coachingstrajecten: De Natuurvrienden en Voedselteams. Wegens tijdgebrek bleef

de begeleiding van De Natuurvrienden beperkt tot een bijeenkomst, die door de deelnemers als inspirerend werd omschreven. Het overleg met Voedselteams verliep via een daartoe opgezette gesloten Facebookgroep en bleef vooral beperkt tot het geven van informatie en tips. In de *collegagroep 'Kwaliteitszorg'* kunnen de kwaliteitswerkers uit de sector ervaringen en praktijkverhalen uitwisselen. De groep telde 4 deelnemers en kwam in 2014 een keer samen.

De *intervisiegroep 'Impactbepaling'* laat de deelnemers toe om via onderlinge ondersteuning en advisering inzichten te verwerven over de nood inzake impactbepaling die binnen de eigen organisatie leeft. De intervisiegroep ontwikkelt zo een intensief en diepgaand proces van leren, zelfsturing, zelfreflectie en oplossingsgericht denken over de moeilijkheden en uitdagingen die leven rond het bepalen van de impact van de eigen werking, projecten en/of praktijken. De groep kwam in 2014 twee keer samen en telde 13 deelnemers. De derde en laatste bijeenkomst zal plaatsvinden in februari 2015.

Verschillende organisaties zijn vragende partij en ondernemen zelf al pogingen om hun *publieksbereik uit te breiden* naar minder makkelijk bereikbare doelgroepen. Ook in 2014 voorzag Socius een begeleiding van organisaties die expliciet willen inzetten op een publieksuitbreiding (naar kansengroepen en/of moeilijk bereikbare doelgroepen). Er was contact met 4 organisaties (Vormingplus Limburg, LBG, Koerdisch Instituut en Vijftact). Werken aan een meer divers publieksbereik is geen gemakkelijke onderneming. Ook al zijn organisaties overtuigd van de noodzaak ervan, de werking rond deze kwestie is altijd een van de eerste die plaats moet ruimen voor 'meer dringende' taken.

👉 zie 'Leeswijzer tabellen' op p. 7

Activiteit	Dagen	Dagdln.	Dlnrs.	Dagdln.	BEW	LVI	VHS	VER	Sec.DG	Score
Workshop 'Toolbox beleidsplanning' - 1	1	1	14	14	4	3	0	5	2	9,0
Workshop 'Toolbox beleidsplanning' - 2	1	1	13	13	6	3	1	2	1	9,0
Sessie 'Toolbox beleidsplanning' – dep. CJSM	1	1	6	6	0	0	0	0	6	
Beleidsplanning voor starters – 1	1	2	16	16	3	2	0	7	4	9,0

Activiteit	Dagen	Dagdln.	Dlnrs.	Dagdln.	BEW	LVI	VHS	VER	Sec.DG	Score
Beleidsplanning voor starters – 2	1	2	7	7	2	0	1	2	2	9,0
Cursus ‘Interne gegevensverzameling’	1	2	16	16	3	4	0	9	0	8,7
Workshop ‘Interne gegevensverzameling’	1	2	9	9	3	1	0	5	0	9,5
Workshop ‘Omgevingsanalyse’	1	2	15	15	5	1	2	7	0	9,0
Studiedag ‘Draagvlak voor planningsproces en beleidsplan’	1	2	18	18	5	1	0	9	3	8,5
Workshop ‘Innoveren een kans geven’	1	2	16	16	3	1	2	7	3	8,0
Workshop ‘Doelstellingen en indicatoren formuleren’	1	2	22	22	5	2	2	10	3	8,5
Workshop ‘Beoordelingselementen en het beleidsplan’	1	2	13	13	5	1	0	6	1	8,5
Workshop ‘Redactie van het beleidsplan’	1	2	16	16	3	3	0	8	2	8,5
Informatiesessie Erasmus+	1	1	17	17	3	3	1	3	7	8,5
Collegagroep ‘Begeleiden van lidverenigingen ECF’	4	8	5	15	0	0	0	3	2	8,3
Traject ‘Een nieuw beleidsplan schrijven ECF’	3	6	12	26	2	0	0	8	2	
Train the trainer ECF	1	2	4	4	0	0	0	3	1	8,1
Begeleiding 2 erkende ECF	1	1	1	1	0	0	0	1	0	
Begeleiding 2 niet erkende ECF	1	1	1	1	0	0	0	1	0	
Overleg coördinatoren Vormingplus	7	14	17	74	0	0	14	0	3	
Supervisie leidinggevend	2	4	8	15	1	1	1	2	3	
Studiedag Kennis- en informatiemanagement	1	2	74	74	5	5	1	8	55	7,5
Workshop ‘Social media strategie – 1	2	4	15	29	5	1	3	5	1	8,3
Workshop ‘Social media strategie – 2	2	4	15	28	1	1	3	4	6	8,0
Coachingstraject social media	2	2	5	5	1	0	0	4	0	
Collegagroep ‘Werken aan integrale kwaliteitszorg’	1	1	4	4	0	0	3	1	0	

Activiteit	Dagen	Dagdln.	Dlnrs.	Dagdln.	BEW	LVI	VHS	VER	Sec.DG	Score
Intervisiegroep 'Impactbepaling'	2	2	13	20	3	1	1	2	6	
Hoe een meer divers publiek bereiken?	5	5	10	16	0	6	1	1	2	
Totaal	48	82	382	510	68	40	36	123	115	

1.2 WERKEN AAN EN MET GEGEVENS

Gegevens vormen een belangrijke bron voor het voeren en onderbouwen van beleid in een organisatie of door een overheid. Het spectrum aan mogelijke gegevens is breed. Het kan hierbij gaan om gegevens die de waarde van een sector voor de samenleving aantoonbaar maken, over gegevens die aanschouwelijk maken wat een sector aan effect of verandering in een samenleving genereert. Daarnaast kan het belangrijk zijn gegevens te verzamelen die zicht bieden op de status quaestionis van een sector en de evoluties of trends die daarbinnen vast te stellen zijn. Socius onderschrijft het belang van gegevens als bron voor diverse doeleinden. Daarom stelt het steunpunt kerngegevens ter beschikking van de sector en de overheid.

<i>Strategisch doel beleidsplan: kerngegevens over maatschappelijke waarde, betekenis, effecten, staat en trends van en in het sociaal-cultureel volwassenenwerk staan ter beschikking van de sector en de overheid</i>	<i>Beheersovereenkomst</i>
<i>Operationele doelstelling 1: relevante onderzoeken en publicaties worden gesignaleerd en praktijkgericht vertaald.</i>	<i>Het steunpunt maakt onderzoek en publicaties bruikbaar voor de sector. Daartoe volgt het steunpunt relevante onderzoeksthema's en onderzoeksgroepen op, rapporteert het via zijn media over relevante onderzoeken en publicaties, en organiseert het studiedagen en/of</i>

	<i>praktijkgerichte workshops over onderzoek.</i>
<i>Operationele doelstelling 2: specifieke gegevens over de sector zijn verzameld en beschikbaar gemaakt in overleg en afstemming met betrokken partners.</i>	<i>Het steunpunt spreekt af met de overheid, de sector en de belangenbehartiger welke kerngegevens verzameld worden, hoe dat moet gebeuren en wie daarvoor instaat. Socius participeert in stuur- en gebruiksgroepen wetenschappelijk onderzoek. Binnen de perken van de beschikbare middelen, voert het steunpunt zelf onderzoek. Socius biedt inhoudelijke ondersteuning bij het ontwerpen van registratiesystemen en organiseert workshops over het registreren van en werken met gegevens in organisaties.</i>
<i>Operationele doelstelling 3: er is gelobbyd voor het voeren van onderzoek over relevante vragen.</i>	<i>Het steunpunt maakt een inventaris van relevante onderzoeksvragen. Op basis van deze inventaris gaat Socius na welke onderzoeksvragen onbeantwoord zijn en lobbyt op alle aangewezen fora met het oog op het beantwoorden van deze vragen via onderzoek.</i>

Overzicht initiatieven (acties - trajecten - projecten) periode 2011-2015

<i>2011 - 2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>
	- o onderzoek 'Veldanalyse van hedendaags jeugdwerk- en sociaal-culturele praktijken' - o studiedag 'De impact van sociaal-culturele praktijken' - o publicatie 'De impact van sociaal-culturele praktijken' - o studiedag 'Impact light' - o intervisiegroep impactbepaling - o onderzoek 'De waarde van cultuur'	- o onderzoek 'Veldanalyse van hedendaags jeugdwerk- en sociaal-culturele praktijken' - o opvolgen relevant wetenschappelijk onderzoek - o voorbereiding opmaak onderzoekagenda 2016-2020

2011 - 2013	2014	2015
	- o lunchcauserie 'Sociaal-culturele praktijken in een superdivers Vlaanderen' - o opvolgen relevant wetenschappelijk onderzoek	

● ● Rapportering en evaluatie

In 2013 gunden Socius en De Ambrassade onderzoekers uit de Hogeschool Gent en de Hogeschool-Universiteit Brussel een onderzoeksopdracht voor het uitvoeren van een *veldanalyse van hedendaagse jeugdwerk- en sociaal-culturele praktijken*. Een beter zicht op actuele praktijken laat erkende en gesubsidieerde organisaties immers toe om nieuwe partnerschappen aan te gaan en te zoeken naar een betekenisvolle rol die ze ter ondersteuning van informele praktijken kunnen opnemen. De uitvoering van het onderzoek werd op de voet gevolgd, maar desondanks werd de vooropgestelde oplevering in juni niet gehaald. Gezien de nodige bijstellingen die regelmatig door Socius en De Ambrassade werden geformuleerd, bleek een latere oplevering in 2014 evenmin tot de mogelijkheden te behoren. Eind 2014 werd met de onderzoekers afgesproken dat er een nieuwe synthesesnota zou worden opgemaakt op basis waarvan Socius en De Ambrassade knopen kunnen doorhakken met betrekking tot de verdere opvolging van het onderzoek. Deze nota moet begin 2015 beschikbaar zijn.

Heel wat initiatieven om zicht op en inzicht in het sociaal-cultureel volwassenenwerk te krijgen, focussen op de inspanningen die onze sector levert: aantal VTE, geïnvesteerde middelen, aantal deelnemers, aantal uren, ... Daarmee hebben we nog geen scherp zicht op de impact van die inspanningen en evenmin inzicht in de manier waarop die impact gerealiseerd wordt. Eind 2012 gunde Socius het Laboratorium voor Educatie en Samenleving (KU Leuven) de onderzoeksopdracht om op zoek te gaan naar geschikte werkwijzen om meer zicht op en inzicht in *de impact van sociaal-culturele praktijken* te verwerven. De resultaten van dit onderzoek werden op 4 april tijdens een *studiedag* voorgesteld. De bijeenkomst werd bijgewoond door 89 personen.

Tijdens de studiedag werd ook de *publicatie* 'Peilen naar de impact van sociaal-culturele praktijken' gelanceerd. Deze publicatie omvat de onderzoeksresultaten en geeft ook een rijke waaier aan methoden voor impactbepaling weer. Alle deelnemers aan de studiedag ontvingen een exemplaar.

Aansluitend organiseerde Socius op 26 juni de *studiedag 'Impact light'*. Opzet van de bijeenkomst was de inhoud te ontsluiten van het onderzoek, de stapstenen te communiceren over hoe een organisatie een impactbepaling kan aanpakken en concrete noden aan impactbepaling te helpen benoemen. De 27 personen die de bijeenkomst bijwoonden, toonden zich achteraf tevreden (85%). In opvolging van het onderzoek startte Socius ook de *interviewgroep 'Impactbepaling'* (zie p.35).

Wat levert dat eigenlijk op, investeren in cultuur? Wat is de echte meerwaarde verbonden aan cultuur? Om een antwoord te geven op dergelijke prangende vragen besteedde een 15-tal actoren uit de brede cultuursector, waaronder ook Socius, een onderzoeksopdracht uit aan de Rijksuniversiteit van Groningen. Het onderzoek van de hand van een multidisciplinaire ploeg van sociologen, economen en psychologen is opgebouwd rond vier delen:

1. een exploratie van de kernvraag, met een afbakening van centrale begrippen (kunst, cultuur, creativiteit, waarden, impact, effecten, ...)
2. een inventarisatie van empirisch gemeten waarden
3. een cultuurpolitiek interpretatiekader
4. een overzicht van waardevolle onderzoeken en casestudies, telkens met korte beschrijving

Het *onderzoeksrapport 'De waarde van cultuur'*, dat ook online ter beschikking werd gesteld, werd gepresenteerd tijdens een *studiebijeenkomst* op 3 april. 73 personen woonden deze bijeenkomst bij.

Om de voornaamste inzichten uit het vuistdikke rapport breed te verspreiden, gaven de opdrachtgevers ook een compact *leesboekje* uit van de hand van publicist Patrick De Rynck. Het boekje 'De waarde van cultuur' werd gratis gedistribueerd in een oplage van enkele duizenden exemplaren en ook verspreid onder alle erkende sociaal-culturele volwassenenorganisaties.

Onderzoeker Quirijn van den Hoogen verzorgde op de *Trefdag 2014* een infosessie over de onderzoeksresultaten.

Op 4 december organiseerde Socius de *lunchcauserie 'Sociaal-culturele praktijken in een superdivers Vlaanderen'* over de rol en betekenis van de etnisch-culturele federaties binnen het sociaal-cultureel volwassenenwerk en het middenveld. Aanleiding van de bijeenkomst vormde het doctoraatsonderzoek van dr. Bert Anciaux, voormalig minister van Cultuur. Hij schetste de betekenis van etnisch-culturele federaties voor de toekomst van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Daarna stond Wouter Van Bellingen, directeur van het Minderhedenforum, stil bij de positie van etnisch-culturele federaties en de mogelijkheden tot samenwerking in het sociaal-cultureel volwassenenwerk en het middenveld. 12 personen namen deel aan de lunchcauserie.

In 2014 volgde Socius twee onderzoeksinspanningen op met relevantie voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk:

- *DIEGEM*, een kwalitatief onderzoek over diversiteit en gemeenschapsvorming: op aangeven van Socius werden relevante beleidsdocumenten inzake interculturaliseren in het sociaal-cultureel werk opgenomen in een brede analyse van beleidsdocumenten en werden verschillende cases geselecteerd waarbij een organisatie uit het sociaal-cultureel volwassenenwerk initiatiefnemer is.
- *Methodon*, een onderzoek naar competenties, processen en factoren die leiden tot het succesvol ontwikkelen van nieuwe methoden in het sociaal werk.

👉 zie 'Leeswijzer tabellen' op p. 7

Activiteit	Dagen	Dagdl.	Dlnrs.	Dlns.	BEW	LVI	VHS	VER	Sec.DG	Score
Studiedag 'Peilen naar de impact van sociaal-culturele praktijken'	1	1	89	89	5	5	8	11	60	
Studiedag 'Impact light'	1	1	27	27	7	2	4	5	9	8,5
Studiebijeenkomst 'De waarde van cultuur'	1	1	73	73	0	0	0	0	73	
Lunchcauserie 'Sociaal-culturele praktijken in een superdivers Vlaanderen'	1	1	12	12	0	3	0	8	1	
TOTAAL	4	4	201	201	12	10	12	24	143	

1.3 WERKEN AAN INNOVATIE

Innovatie wordt gezien als de introductie of toepassing van ideeën, processen, methodes of werkwijzen, die nieuw of alternatief zijn ten aanzien van de huidige sociaal-culturele praktijken. De bedoeling is om organisaties en de sector tot vernieuwing te inspireren om zo op een performante en slagkrachtige manier hun missie te realiseren. Socius wil samen met organisaties en werkers de innovatieve kracht van de sector stimuleren en verder versterken, zonder daarbij de kritische rol van het sociaal-cultureel volwassenenwerk uit het oog te verliezen. We willen dit doen door in te zetten op een breed, divers, inspirerend en meerjarig innovatietraject.

<i>Strategisch doel beleidsplan: innovatieve sociaal-culturele praktijken zijn, samen met organisaties uit het werkveld, ontwikkeld en voor de sector ontsloten</i>	<i>Beheersovereenkomst</i>
<i>Operationele doelstelling 1: de organisaties en werkers vinden inspiratie in innovatieve sociaal-culturele praktijken, alternatieve werkwijzen en ideeën.</i>	<i>Het steunpunt staat in voor het opsporen, verkennen en ontsluiten van innovatieve praktijken en werkwijzen en zal de uitwisseling ervan mee voeren.</i>
<i>Operationele doelstelling 2: innovatieve werkwijzen voor de realisatie van de vier functies zijn ontwikkeld.</i>	<i>In samenwerking met het werkveld worden proactief nieuwe methodes en werkwijzen voor de gemeenschapsvormende, educatieve, culturele en maatschappelijk activerende functie uitgewerkt.</i>
<i>Operationele doelstelling 3: innovatieve vormen van verenigen zijn ontwikkeld.</i>	<i>Socius besteedt bijzondere aandacht aan het samen met de verenigingen zoeken naar en ontwikkelen van nieuwe vormen van verenigen.</i>

Overzicht initiatieven (acties - trajecten - projecten) periode 2011-2015

2011 - 2013	2014	2015
	- o drieluik publicaties “Maatschappelijk innoveren - vanuit sociaal-cultureel perspectief” - o Innovatiefestival - o uitrol ondersteuningsaanbod Socius in opvolging van het Innovatiefestival	- o innovatiepitches met de Sociale InnovatieFabriek - o innovatielabs 'Innoverende sociaal-culturele praktijken' - o leertraject 'Ontwikkel je eigen innovatiekracht' - o workshop 'Ruimte creëren voor burgerschap en burgerinitiatief' - o begeleidingen burgerinitiatieven versterken - o intervisie 'Innoveren versterken in organisaties' - o regionale terugkoppelingen en gesprekken 'Maatschappelijk innoveren. Het verhaal. Het gesprek' - o ontsluiten resultaten van het innovatietraject naar de overheid, de opleidingswereld, belendende sectoren, internationale partners

● ● Wat vooraf ging: 2011 - 2012 - 2013

Begin 2011 startte Socius een meerjarentraject over sociaal-culturele innovatie (i.e. het SCI-traject). Na een provinciale consultatieronde, selecteerde Socius 10 thema's waarmee het steunpunt samen met de sector zou werken. Op basis van deze thema's werden evenveel SCI-tafels in het leven geroepen. De tafels bestonden uit professionals uit de sector die in 2012 onder begeleiding van een Socius-medewerker op geregelde tijdstippen samen kwamen. Aan de tafels werden interessante praktijken onderworpen aan een kritische reflectie. Eind 2012 ten slotte organiseerde Socius een

‘Level 2’-ontmoeting voor alle betrokkenen bij de SCI-tafels. Tijdens deze bijeenkomst werden inzichten met betrekking tot innovatie en het thema uitgewisseld.

De Level 2-bijeenkomst vormde een aanleiding om het SCI-traject tussentijds te evalueren en bij te sturen. Dit tegen het licht van de oorspronkelijke doelstellingen: het systematiseren van praktijkkennis met betrekking tot innovatie, het in kaart brengen van competenties voor het creëren van zichtbaarheid over innovatie. Socius besliste de praktijktafels voorjaar 2013 af te ronden en volop in te zetten op het ontwikkelen van hefboomen voor innovatie en het creëren van zichtbaarheid.

Met de ontwikkeling van de hefboomen wilden we kaders en tools aanreiken aan professionals, organisaties en beleid om innoveren te ondersteunen en te ontwikkelen. De hefboomen werden in samenspraak met werkveldactoren ontwikkeld en waar nodig uitgetest. Door te kiezen voor een sterke betrokkenheid van het werkveld in de ontwikkeling /co-creatie van de hefboomen, bracht Socius de kaders en tools op maat van de doelgroepen (werkers, organisaties en beleidsactoren).

● ● Rapportering en evaluatie

▷ *Afronding werkzaamheden ontwikkelcellen innovatiehefbomen voor professionals, organisaties en beleid*

De in 2013 opgestarte ontwikkelcellen innovatiehefbomen hebben in 2014 hun resultaten opgeleverd. De innovatiehefbomen reiken methoden, werkwijzen, instrumenten, ... aan voor werkers, organisaties en beleid om in te zetten op maatschappelijk innoveren. De hefboomen werden ontwikkeld in nauwe betrokkenheid van het werkveld. 10 auteurs en meer dan 80 verschillende betrokkenen uit dat werkveld, uit belendende sectoren of de opleidingswereld hebben werk gemaakt van 7 verschillende hefboomen in 2013-2014. Het materiaal werd gepubliceerd in ‘Versterken’ als onderdeel van een drieluik over maatschappelijk innoveren vanuit sociaal-cultureel perspectief. De ontwikkelde hefboomen werden later, op vraag van de sector ook digitaal ter beschikking gesteld via de Socius-site.

Hefboom: **Samen overheidsbeleid verbeelden**

Auteurs: Gie Van den Eeckhaut, Bea Elskens, Fred Dhont (Socius)

Betrokken personen: 28

Met deze hefboom willen we het debat in beweging zetten over wat de Vlaamse overheid kan doen als ze sociaal-culturele organisaties en praktijken sterker wil ondersteunen om maatschappelijk te innoveren. Het beleidskader waarbinnen de sector vandaag functioneert, faciliteert niet altijd de processen die nodig zijn om te innoveren. Soms belemmert dit kader zelfs. Socius wil de dialoog en het denken over een toekomstig beleidskader voeden. Naast een frame met kwesties, spanningsvelden en ideeën, reiken we ook bouwstenen aan: een inspirerende verzameling van ideeën, visie-elementen en mogelijke keuzes. Op deze manier kunnen ook tegenstellingen of uiteenlopende sporen zichtbaar worden die kunnen dienen om het toekomstige beleid mee vorm te geven. We nemen daarbij een zo weinig mogelijk normatief standpunt in. Het gaat eerder over het stellen van interessante vragen en het openen van mogelijke denkpijsten dan over het bepalen van keuzes of oplossingen. Dat laatste moet immers in dialoog tussen politieke en administratieve overheid en werkveld gebeuren.

Hefboom: **Trends als bron voor maatschappelijke innovatie**

Auteurs: Yves Larock (Kwadraet)

Betrokken personen: 6

Trendwatching komt erop neer dat je gestructureerd naar buiten kijkt om trends – bewegingen in de samenleving – in het vizier te krijgen. In deze hefboom wordt een kader aangereikt hoe je als organisatie maatschappelijke trends kan detecteren en hoe je, in functie van maatschappelijke innovatie, aan de slag kan gaan met trends die relevant zijn voor je organisatie.

Hefboom: **Innovatielab**

Auteurs: Gie Van den Eeckhaut, Hugo Callens (Socius)

Betrokken personen: 7

Innoveren gaat over meer dan het krijgen van een sprankelende ingeving. Ideeën komen niet zomaar aanwaaien. Vaak moeten er nog stappen gezet worden vooraleer ze concreet en werkbaar zijn. Er zijn middelen nodig om ze te realiseren. Er moet werkracht en werktijd ingezet worden of het idee wijkt dermate af van de gewone werking dat het als bedreigend of ‘vreemd aan de organisatie’ wordt ervaren. Leidinggevenden, beheerders, teams, enzovoort, ervan moeten overtuigd worden om een innoverend idee ook echt te realiseren. Dan helpt het als je een helder plan hebt dat tegen een stootje kan. Dat is ook het beoogde resultaat van een innovatielab: een businessplan aan de hand waarvan je decisionmakers in een organisatie of mogelijke externe partners, financierders kan overtuigen.

Hefboom: **Competenties en grondhoudingen ontwikkelen**

Auteurs: Line Windey (Socius)

Betrokken personen: 13 + de medewerkers van Vormingplus Vlaamse Ardennen-Dender

Een professional heeft een manier van handelen en een manier van zijn. In gesprekken over professionalisering ligt dikwijls de nadruk op handelen. Hoe hij zijn rol of functie draagt. Aan de kracht of de energie die hij in zijn werk ontwikkelt. Kortom, aan de grondhoudingen die achter zijn handelen schuilen. Competenties en grondhoudingen van professionals zijn een belangrijke factor in innovatieprocessen. Met deze hefboom reiken we werkers, teams en leidinggevenden, werkvormen en verbeeldend materiaal aan die aanzetten tot zelfreflectie en die helpen de innovatieve kracht van professionals te ontdekken en verder te ontwikkelen.

Hefboom: **Partners in vernieuwing**

Auteurs: Gunter Gehre (UCCL), Jon Goubin (Socius)

Betrokken personen: 8

Maatschappelijke vraagstukken en uitdagingen waarmee we vandaag af te rekenen hebben, zijn steeds vaker ‘complex’. Juist omwille van deze complexiteit is een benadering vanuit een enkele invalshoek niet langer werkzaam. Interdisciplinariteit, interdependentie en een geïntegreerde aanpak zijn dan ook erg belangrijk. Daarom loont het voor sociaal-culturele organisaties de moeite om te verkennen wat samenwerkingsverbanden bij de

aanpak van complexe vraagstukken kunnen betekenen. Deze hefboom gaat op zoek naar de ebweging en de krachten die samenwerkende organisaties in gang kunnen zetten om maatschappelijk te innoveren.

Hefboom: **Innovatiespiegel**

Auteur: Luc De Droogh (HoGent)

Betrokken personen: 3

Innoverende praktijken, innoverende organisaties en maatschappelijk innoveren zijn in wezen vaak verbonden. Een innoverende praktijk die groeit, roept vragen op over de organisatie en de eventuele nood om deze te innoveren. Het omgekeerde geldt ook. Als praktijk en organisatie op elkaar ingrijpen en elkaar versterken dan vergroot de kans dat we een bijdrage leveren aan maatschappelijk innoveren. Deze hefboom heeft de ambitie een spiegel te zijn voor organisaties. De spiegel weerkaatst niet alleen hoe het met innovatie in organisaties is gesteld, maar wil ook inspireren wanneer organisaties ervoor kiezen het innovatiepad te betreden.

Hefboom: **Burgerinitiatieven versterken**

Auteur: Emilie Van Daele (Socius)

Betrokken personen: 15

Er gebeurt heel wat in onze samenleving. Mensen engageren zich, burgers nemen initiatieven, zetten zich vanuit hun persoonlijke overtuiging met hart en ziel in. Van vele van deze burgerinitiatieven gaat een enorme kracht uit. Meer nog, deze initiatieven hebben vaak een ‘innoverende’ kracht. Toch blijven sommige van burgerinitiatieven onder de radar. Ze zijn niet zichtbaar, hebben niet voldoende slagkracht of schieten soms moeilijk uit de startblokken. Hoe kunnen sociaal-culturele organisaties deze (vaak kleinschalige) burgerinitiatieven versterken? Hoe kunnen organisaties het eigenaarschap van burgers stimuleren? Kunnen sociaal-culturele organisaties een rol spelen om van bepaalde innoverende krachten maatschappelijke innovaties te maken? Dat zijn de uitdagingen waarop Socius met deze hefboom wil inzetten.

● ● Disseminatie resultaten innovatietraject

▷ Innovatiefestival

Op 22 mei organiseerde Socius in het STUK in Leuven een festival over 'maatschappelijk innoveren'. Tijdens dit Innovatiefestival werden de resultaten van het innovatietraject van Socius ontsloten. 158 deelnemers kregen een rijk programma aan lezingen, praktijkvoorbeelden en workshops aangeboden. Het Innovatiefestival bood kans tot inspiratie en discussie en liet de deelnemers ook kennismaken met de drieluikpublicatie 'Vertellen. Verstaan. Versterken. Maatschappelijk innoveren vanuit sociaal-cultureel perspectief'. Naast bijdragen van Socius-medewerkers over de 7 hefbomen, was er ruimte voor binnen- en buitenlandse externe expertise en diverse perspectieven. Zo waren er bijdragen van:

- Gie Van den Eeckhaut (Socius) – Keynote
- Anne Snick (onderzoekster – Board member Club of Rome EU Chapter)
- Mathias Lievens (onderzoeker, KU Leuven)
- Tuur Ghijs (onderzoekscentrum OASeS)
- Hans van Ewijk (Hoogleraar Universiteit Utrecht)
- Raf Daenen (docent Fontys Hogeschool Nederland)
- Frederik Lamote (HUBrussel)
- Riet Steel (wetenschappelijk medewerker HoGent)
- Merlijn van Hulst, (docent, Universiteit Tilburg)
- Yves Larock (Kwadraet)
- Kaat Peeters (Sociale InnovatieFabriek)
- Luc Hoebeke (docent, Universiteit Leiden)

Op het Innovatiefestival konden deelnemers ook kennismaken met diverse innoverende praktijken van onder meer:

- De Unie der Zorgelozen

- Let's go urban – Sihame El Kaouakibi
- Sociaal-cultureel volwassenenwerk: KWB, Vormingplus regio Antwerpen, Citizenne en çavaria

De animatie tijdens het Innovatiefestival werd verzorgd door Compagnie De Tartaren, een buurtgericht sociaal-artistiek theatergezelschap. Een kleine groep van deelnemers kon voorafgaand aan het festival tijdens een ontbijt in gesprek gaan met Piet Colruyt.

▷ Publicaties

Socius publiceerde in 2014 het drieluik 'Maatschappelijk innoveren vanuit sociaal-cultureel perspectief'. Het drieluik werd vormgegeven door Leen Depooter en geïllustreerd met foto's van Koen Broos. Het drieluik:

- Vertellen. In Vertellen bieden we een blik op de levendige diversiteit aan sociaal-culturele praktijken die zich richten op specifieke thema's en doelgroepen en die een bijdrage leveren aan maatschappelijke innovatie. Deze publicatie is van de hand van Patrick De Rynck, auteur, vertaler en publicist. De redactie werd gevormd door Koen Broos, Leen Depooter, Patrick De Rynck, Fred Dhont, Max Frans, Tom Lemahieu en Gie Van den Eeckhaut.
- Verstaan. In Verstaan focust auteur Gie Van den Eeckhaut op maatschappelijke innovatie en stelt de relatie tussen maatschappelijk innoveren en innoverende praktijken en organisaties op scherp. De eigen bijdrage van het sociaal-cultureel werk aan maatschappelijke innovatie en de relatie tussen leren en innoveren, worden verkend. Wat zijn beslag krijgt in een eigen kader over maatschappelijk leren in de innovatie-arena. Ten slotte bekijkt de auteur maatschappelijke innovatie vanuit het perspectief van de praktijk, de werker en de organisatie.
- Versterken. Hefbomen ontwikkelen kracht. Met de publicatie Versterken reikt Socius de zeven ontwikkelde hefbomen aan via instrumenten, werkvormen, methoden of inzichten die werkers, organisaties en beleidsactoren helpen om maatschappelijk innoveren te ondersteunen en verder te ontwikkelen. Versterken bestaat uit bijdragen van Line Windey, Yves Larock, Emilie Van Daele, Luc De Droogh, Gunter Gehre, Jon Goubin, Hugo Callens, Gie Van den Eeckhaut, Bea Elskens en Fred Dhont.

Het drieluik werd gepubliceerd op 400 exemplaren waarvan er 262 verspreid werden in de sector, belendende sectoren, de overheid en de opleidingswereld. Najaar 2014 werden de publicaties 'Verstaan' en 'Versterken' ook digitaal ter beschikking gesteld via de Socius-website.

▷ *Uitrol ondersteuningsaanbod*

Het Innovatiefestival vormt geen eindpunt in het innovatietraject van Socius. In opvolging van het festival kondigde het steunpunt 8 nieuwe initiatieven aan. Van een aangekondigd initiatief moesten we alvast afzien. Socius zou samen met Locus, het steunpunt voor lokaal cultuurbeleid, inzetten op een gemeenschappelijke actie met betrekking tot het bouwen aan rechtvaardige duurzaamheid. Omwille van een directeurswissel en onduidelijkheid over de toekomst van de organisatie, besloot Locus zich terug te trekken uit de samenwerking, waarop Socius besliste dit initiatief te schrappen. Andere aangekondigde initiatieven kregen een lichte bijsturing.

Volgende initiatieven worden aangeboden in 2015 of zijn al opgestart in 2014 en lopen door in 2015:

- Innovatiepitches in samenwerking met de Sociale InnovatieFabriek. Een methode om innoverende concepten, praktijkideeën, projecten of activiteiten af te toetsen bij collega's uit andere organisaties. In het totaal voorzien we drie pitches. Twee daarvan waren gepland in 2014. Omwille van stakingen werd een sessie doorgeschoven naar 2015.
- Twee innovatielabs: een werkwijze die deelnemers toelaat een vaag doch innoverend idee te ontwikkelen tot een businessplan. Voorzien voor 2015.
- Een leertraject in functie van het ontwikkelen van je innovatiekracht door te werken aan je competenties en grondhouding als professional. Voorzien voor 2015.
- Begeleidingen 'Burgerinitiatieven versterken'. We bieden een aantal begeleidingstrajecten aan organisaties aan zodat deze zich kunnen verhouden tot en zich kunnen engageren ten aanzien van bestaande en/of potentiële burgerinitiatieven. Voorzien voor 2015.
- Workshop 'Ruimte creëren voor burgerschap en burgerinitiatief'. Voorzien voor 2015.
- Intervisiegroep 'Innoveren versterken in organisaties'. Voorzien voor 2015.

- Drie regionale terugkoppelingen en gesprekken over de resultaten van het innovatietraject: 'Maatschappelijke innoveren. Het verhaal. Het gesprek'. Voorzien voor 2015.
- Ontsluiten resultaten innovatietraject naar de overheid, de opleidingswereld, belendende sectoren en internationale partners. In 2014 kregen we verschillende vragen om de ontwikkelde expertise te delen. Deze worden gerapporteerd onder de vraaggerichte werking.

▷ SCI-stuurgroep

Het objectief om minimaal een stuurgroep te laten plaatsvinden in 2014 werd niet gerealiseerd. Beslissingen met betrekking tot de disseminatie van resultaten van het innovatietraject en met betrekking tot opvolginitiatieven in het kader van dit traject, werden binnen Socius genomen zonder voorafgaandelijk advies van de stuurgroep.

👉 zie 'Leeswijzer tabellen' op p. 7

Activiteit	Dagen	Dagdn.	Dlnrs.	Dlns.	BEW	LVI	VHS	VER	Sec. dg
SCI-interviews - Hefboom 'Mijn innovatiekracht'	1	1	1	1	0	0	0	1	0
Hefboom: 'Mijn innovatiekracht'	2	2	6	12	0	0	6	0	0
Hefboom: 'De innovatiespiegel'	2	2	4	6	0	0	2	2	0
Innovatiefestival	1	2	158	158	9	8	38	25	78
Innovatiepitches	1	1	5	5	5	5	2	0	3
TOTAAL	7	8	174	182	9	8	48	28	81

1.4 WERKEN AAN ZICHTBAARHEID

Socius wil gericht werk maken van de zichtbaarheid van het sociaal-cultureel volwassenenwerk bij het publiek.

<i>Strategisch doel beleidsplan: het sociaal-cultureel volwassenenwerk is meer zichtbaar voor het publiek</i>	<i>Beheersovereenkomst</i>
<i>Operationele doelstelling 1: waarde, identiteit en effect van het sociaal-cultureel volwassenenwerk zijn zichtbaar voor het publiek.</i>	<i>Het steunpunt zet samen met de sector in op de realisatie van een gemeenschappelijk sectorgezicht naar het publiek. Middels de ontwikkeling van een gedeeld campagnebeeld en via diverse campagnetechieken en diverse media wordt werk gemaakt van een betere zichtbaarheid van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en de meerwaarde ervan in de samenleving.</i>
<i>Operationele doelstelling 2: het aanbod van het sociaal-cultureel volwassenenwerk is online beschikbaar.</i>	<i>Socius zorgt met Prettiggeleerd.be voor een centrale toeleiding tot het aanbod van activiteiten van sociaal-culturele volwassenenorganisaties en dit in samenwerking met de sector en een netwerk van partners. Het steunpunt staat in voor het beheer van de website, streeft naar contentverrijking, sensibiliseert voor en begeleidt organisaties bij de invoer in de databank en levert promotie-inspanningen.</i>
<i>Operationele doelstelling 3: sociaal-culturele volwassenenorganisaties expliciteren de verworven competenties van hun deelnemers en vrijwilligers.</i>	<i>Het steunpunt zet zich verder in voor de implementatie van het OSCAR portfolio-instrument in het kader van het HVC-beleid binnen de sector. Daartoe zorgt Socius voor de sensibilisering, werving en begeleiding van sociaal-culturele volwassenenorganisaties die het portfolio-instrument willen integreren in hun werking, staat in voor de opvolging van</i>

	<i>organisaties die het instrument hanteren, beheert de website en databank en staat in voor informatieverbreiding.</i>
--	---

Overzicht initiatieven (acties - trajecten - projecten) periode 2011-2015

2011 - 2013	2014	2015
	- o Campagne 'Laat Mensen Schitteren' - o Activiteitenkalender www.prettiggeleerd.be - o OSCAR - o Opvolgen UiTPAS - o Trefdag 2014 'Solidariteit?!' - o Uitreiking 'Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk 2014'	- o Campagne 'Laat Mensen Schitteren' - o Activiteitenkalender www.prettiggeleerd.be - o Profileren sociaal-cultureel aanbod in de UiTdatabank - o Verhoging invoer lokale afdelingen sociaal-culturele verenigingen - o OSCAR - o Opvolgen UiTPAS - o Informatiesessie UiTPAS voor verenigingen - o Trefdag 2015-02-20 - o Uitreiking 'Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk 2015'

● ● Rapportering en evaluatie

▷ Laat Mensen Schitteren

Met de *Laat Mensen Schitteren*-campagne wil Socius de zichtbaarheid van het sociaal-cultureel volwassenenwerk bij het Vlaamse publiek vergroten. De focus van de campagne ligt op de meerwaarde en het effect die dagelijks door de organisaties uit de sector worden gerealiseerd. Socius gaf

in 2014 'de deelnemer' opnieuw een centrale plaats binnen de campagne.

In het kader van de campagne ontwikkelde Socius i.s.m. Andere Wereld Films tien *filmpjes* die telkens een vrijwilliger, deelnemer of professional aan het woord lieten. Op deze manier zorgde Socius voor een rijk palet aan videogetuigenissen met voldoende variatie wat thema, doelgroep, werksoort, enzovoort betreft. Aan de productie ging een oproep vooraf in de sector voor getuigenissen.

Het steunpunt selecteerde uit deze inzendingen een aantal praktijken die verfilmd zouden worden. Daarnaast werden ook 10 voorstellen weerhouden die aan de basis zouden liggen van evenveel *blogbijdragen*.

De *filmpjes* werden via de media van Socius en de betrokken organisaties verspreid. Tegelijkertijd werden inspanningen geleverd om de spots ook een plaats te geven op andere relevante sites (Hulporganisaties.be, DeWereldMorgen.be, enzovoort). De Facebookpagina van Laat Mensen Schitteren speelde een centrale rol in het geheel, aangezien kijkers ook zoveel mogelijk werden aangespoord tot het verder delen van de spots.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de resultaten op basis van de Facebookpagina van Laat Mensen Schitteren (dd. 31 januari 2014). Deze resultaten geven een onvolledig beeld aangezien ze enkel de outcome weergeven van de interacties op deze pagina. De interacties die de filmpjes genereerden eens ze gedeeld werden via andere Facebookpagina's zijn met andere woorden niet opgenomen in dit overzicht.

De spots zorgden daarnaast ook voor bijkomende aandacht via andere kanalen. Verschillende organisaties maakten dankbaar gebruik van de spots om hun werking extra aandacht te geven in hun ledenblad en het weekblad Libelle selecteerde op basis van de filmpjes enkele personen voor een nieuwe reeks van portretjes over vrijwilligerswerk (te verschijnen vanaf januari 2015).

Organisatie	Datum	Views	Bereikte personen	Likes	Gedeeld
Femma	4 september	1.745	5.406	28	59
WiSPER	18 september	2.660	27.664	123	60
Velt	2 oktober	2.386	24.568	178	46
kwb	16 oktober	1.717	34.320	245	156
Mobiel21	30 oktober	1.101	14.080	115	46
KVLV	13 november	1.946	22.472	189	26

Organisatie	Datum	Views	Bereikte personen	Likes	Gedeeld
Vredesactie	27 november	645	18.680	157	23
Het Vlaamse Kruis	11 december	734	22.104	337	55
Arch'educ	8 januari	640	18.384	232	60
çavaria	22 januari	444	17.528	424	67
Totaal		14.018	205.206	2.028	598

Alternerend met de spots zorgde Socius elke twee weken voor een *blogbijdrage* waarin een deelnemer/professional uit het sociaal-cultureel volwassenenwerk aan het woord kwam. Deze getuigenissen kregen een plek op de Laat Mensen Schitteren-site en werden ook verspreid via de Facebookpagina. Op deze manier kon Socius tussen 4 september 2014 en 5 februari wekelijks de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk in de kijker zetten.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de hits die deze getuigenissen genereerden op de site en Facebookpagina van Laat Mensen Schitteren (dd. 31 januari 2014). De resultaten geven een onvolledig beeld aangezien ze niet de hits in aanmerking nemen eens de bijdragen via Facebook werden gedeeld.

Organisatie	Datum	Hits	Bereikte personen	Likes	Gedeeld
Vormingplus regio Antwerpen	11 september	370	1.915	27	3
Bond Zonder Naam	25 september	314	18.168	226	13
Vormingplus Waas-en-Dender	9 oktober	276	32.384	155	3
Afrikaans Platform	23 oktober	219	931	15	1
vtbKultuur	6 november	171	21.440	176	13
FMDO	20 november	176	8.380	153	5

Organisatie	Datum	Hits	Bereikte personen	Likes	Gedeeld
FairFin	4 december	129	377	7	1
VFG	18 december	123	17.208	436	2
Timotheus	15 januari	66	24.392	272	13
Landelijke Gilden	29 januari	18	4.902	65	3
Willemsfonds	5 februari	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal		1.862	130.097	1.532	57

Eind 2014 gaf Socius opdracht voor de productie van *een folder en dvd* met alle 10 de filmpjes. De folder en dvd zullen begin 2015 als ondersteunend didactisch materiaal verstuurd worden naar opleidingsverantwoordelijken.

De website *Laatmensenschitteren.be* biedt plaats aan nieuwsberichten, getuigenissen, praktijken, verhalen etc. van erkende sociaal-culturele volwassenenorganisaties. In 2014 plaatste Socius 356 berichten op de site. Deze berichten werden automatisch hernomen op de Facebookpagina van Laat Mensen Schitteren. De Laat Mensen Schitteren-site was goed voor *10.225 bezoeken* en *6.926 bezoekers* (cijfers GoogleAnalytics). Dat is respectievelijk een daling met 28% en 25% ten opzichte van 2013. Deze daling is te verklaren door het effect van de Laat Mensen Schitteren-televisiespots die najaar 2013 op Eén verschenen. Deze spots verwezen rechtstreeks naar de site. In 2014 kon de website niet rekenen op een dergelijke publiekscampagne.

In juni 2013 verving Socius de *Facebookpagina* van Prettig geleerd door die van Laat Mensen Schitteren. Dit vanuit de overtuiging dat een koppeling van Facebook aan de publiekscampagne op langere termijn meer groeikansen zou bieden. Een jaar later lijken deze cijfers dit te bevestigen. Eind 2014 telde de *Facebookpagina* *1.386 vrienden*, een toename met 936 personen ofwel 208% in vergelijking met 2013. De Laat Mensen Schitteren-filmpjes zorgden voornamelijk voor deze aanzienlijke toename. De Facebookcampagne wordt dagelijks voorzien van nieuwe berichten: enerzijds is er de automatische koppeling met de Laat Mensen Schitteren-site, anderzijds wordt ook gezorgd voor een aanvulling met relevante deelbare content uit de sector.

▷ www.prettiggeleerd.be

Op Prettiggeleerd.be vinden bezoekers het (kalendergebonden) educatief aanbod van vele sociaal-culturele volwassenenorganisaties. Socius verzamelt dit aanbod door overname van het vormingsaanbod uit de UiTdatabank. De site kon in 2014 rekenen op *181.831 bezoeken* en *156.752 unieke bezoekers* (cijfers GoogleAnalytics). Deze cijfers impliceren een daling ten aanzien van 2013 met respectievelijk 10% en 8%.

Op 15 oktober 2014 waren er *13.302 activiteiten* in de kalender opgenomen. Dat is 10% meer ten opzichte van september 2013. Erkende organisaties uit de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk namen 3.385 (ofwel 25%) van deze activiteiten voor hun rekening. Dat is een lichte stijging in vergelijking met eerdere tellingen uit 2013. Het zijn vooral de algemene verenigingen die voor deze toename zorgden. Zij leveren bijna de helft van de activiteiten aan van de erkende sociaal-culturele volwassenenorganisaties.

In 2013 publiceerden toenmalige ministers Schauvliege (cultuur) en Smet (onderwijs) de nota '*Doorgroeien in cultuur*'. De nota moest kansen creëren voor volwassenen om ten volle van kwaliteitsvolle cultuureducatie te genieten. Met de nieuwe rubriek 'Prettiggeleerd' op de startpagina zette UiT in Vlaanderen vanaf december 2013 in op de promotie van het cultuureducatief aanbod voor 18-plussers. Via de rubriek worden telkens een 200-tal activiteiten van erkende sociaal-culturele volwassenenorganisaties gesignaleerd. Socius zorgt voor de markering van deze activiteiten en weerspiegelt deze selectie ook op de startpagina van Prettiggeleerd.be.

In 2014 vonden er verschillende gesprekken plaats tussen Socius en CultuurNet Vlaanderen om na te gaan hoe het erkend sociaal-cultureel aanbod meer *zichtbaarheid* kon krijgen binnen de UiTdatabank en hoe er op langere termijn hierover afspraken kunnen gemaakt worden met de mediapartners van Cultuurnet Vlaanderen - inzonderheid de gemeentelijke infobladen. De eerste aanzetten om deze strategie vorm te geven werden in 2014 gegeven en zullen een vervolg krijgen in 2015. In december schreef Socius alvast een offertevraag uit voor een upgrade van het Drupal platform waarop Prettiggeleerd.be draait. Deze upgrade is nodig om het aanbod van het erkend sociaal-cultureel volwassenenwerk een hogere zichtbaarheid te geven in de zoekresultaten van de UiTdatabank en Prettiggeleerd.be. De opdracht werd eind 2014 toegewezen aan CultuurNet Vlaanderen.

In 2015 wil Socius werk maken van een verhoging van *de invoer van activiteiten door lokale afdelingen van sociaal-culturele verenigingen*. Najaar 2014 gingen hieromtrent de eerste gesprekken door met CultuurNet Vlaanderen. Het plan van aanpak dat hierbij zal gevolgd worden, ligt begin 2015 voor ter bespreking.

▷ Oscar

○ Verdieping

32 sociaal-culturele volwassenenorganisaties werken met Oscar. In 2014 maakten 15 van hen samen 3.638 competentiedocumenten aan. Zowat alle van deze documenten (98%) werden uitgereikt voor vormingen. Oscar wordt aangestuurd vanuit 6 sectoren. Al deze sectoren samen waren in 2014 goed voor 6.804 documenten, die uitgereikt werden aan 5.932 personen. De sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk is dus goed voor 53,5% van alle uitgereikte competentiedocumenten.

Er komen nu ook duidelijke voorstellen uit de sector om Oscar te gebruiken in de vrijwilligerswerking. Deze shift in focus is zeker een stap in de goede richting. Hierover zijn concrete afspraken gemaakt met Vluchtelingenwerk Vlaanderen en de Federatie Wereldvrouwen.

Socius verzorgde in 2014 voor 6 organisaties een begeleiding op maat en dit voor een totaal van 10 dagdelen. De verdeling tussen Oscar-initiatieven voor vrijwilligers en voor vormingen is hier ongeveer gelijklopend.

○ Verbreding

Sinds 2012 opereert Oscar onder de gezamenlijke sturing van 6 sectoren (sociaal-cultureel volwassenenwerk, erfgoed en amateurkunsten, jeugdwerk, jeugddiensten en de scholierenraden). De afgelopen jaren hebben een 25-tal organisaties van buiten deze sectoren gevraagd om met Oscar te werken. Deze aanvragen werden tot nu toe geweigerd. In 2014 werd de mogelijkheid verkend om ook de bibliotheken, de gemeenschapscentra en culturele centra bij het project te betrekken. De eerste fase van deze verbredingsoperatie wordt afgerond begin 2015.

○ Verbinding

In 2014 werd een HVC (Herkennen Van Competenties)--kwaliteitskader uitgetekend dat organisaties moet toerusten om op een kwaliteitsvolle

manier HVC-procedures toe te passen. Dit kader biedt ook een gemeenschappelijke kwaliteitsvisie vanuit de betrokken werkvelden met betrekking tot HVC-procedures in relatie tot een breder EVC (Erkennen Van Competenties)-beleid.

- Oscaronline.be

In 2014 werd werk gemaakt van de hertekening van de Oscar-site en dit zowel naar vorm als inhoud. De hertekening vergde veel meer tijd (en budget) dan oorspronkelijk voorzien. De databank waarop de site draait, zorgde immers voor heel wat kopzorgen. Eind 2014 werd een laatste lijst met taken overgemaakt aan webontwikkelaar Sinergio waardoor de lancering van de site nu voorzien is voor februari 2015.

- Sturing

De stuurgroep van Oscar, waarin de zes partners (Socius, De Ambrassade, FARO, Forum voor Amateurkunsten, Vlaamse Scholierenkoepel en de Vereniging van Vlaamse jeugddiensten) vertegenwoordigd zijn, kwam in 2014 vier keer samen.

De communicatie-werkgroep die vooral toezag op de hertekening van de Oscar-site kwam eveneens vier keer bijeen. Tussentijds was er regelmatig overleg met webontwikkelaar Sinergio.

▷ *UiTPAS*

Socius bleef in 2014 via zijn media verder berichten over UiTPAS, maar voorzag geen bijkomende initiatieven. Eind december 2014 werden afspraken gemaakt met CultuurNet Vlaanderen voor de organisatie van een informatiesessie voor verenigingen. Deze sessie zal in januari 2015 doorgaan.

▷ *Netwerking Vlaamse media*

De gesprekken die met CultuurNet Vlaanderen gevoerd werden omtrent de organisatie van een netwerkmoment voor organisaties uit de sector liepen op niets uit. Aangezien we in 2014 al enkele punten van overleg hadden met CultuurNet (invoer en positieve discriminatie van het sociaal-cultureel aanbod in de UiTdatabank), zien we voorlopig af van deze piste in afwachting van het nieuwe beleidsplan. Vanuit de VRT, noch

vanuit CultuurNet Vlaanderen, konden we signalen opvangen met betrekking tot de organisatie van een cultuursalon of overlegmoment met de VRT voor de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

▷ *Trefdag sociaal-cultureel volwassenenwerk*

Op 20 november vond in het Congres- en Erfgoedcentrum Lamot te Mechelen de *Trefdag 2014* plaats. Die kreeg de titel '*Solidariteit?!'*' mee. De keuze voor dit thema is geen toeval. De zorg voor een meer solidaire samenleving maakt als het ware deel uit van het DNA van de sector. De organisatie en invulling van solidariteit is echter onderhevig aan tal van maatschappelijke, economische, ecologische, demografische en andere evoluties en roept derhalve heel wat vragen op. Tijdens de Trefdag benaderden we solidariteit dan ook vanuit diverse invalshoeken en aan de hand van tal van workshops, praktijkvoorstellingen en lezingen. Er waren bijdragen van:

- Luc Huyse - keynote
- Rik Van Cauwelaert - Solidariteit en politiek
- Jos van der Lans - Van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving
- KAURI & Bond Beter Leefmilieu - Gedeelde waarde creëren samen met je stakeholders
- Maarten Loopmans - Solidariteit in superdiversiteit en Solidariteit ruimtelijk bekeken
- Centrum Informatieve Spelen - MVO aan het roer
- Francine Mestrum - Ontwikkeling en solidariteit
- Paul Everaert - Piketty: Le capital au XXI siècle
- Tine Hens - Solidariteit en 't klein verzet
- Ivan Van de Cloot - Solidariteit en kapitalisme
- Quirijn van den Hoogen - Solidariteit en de waarde van cultuur
- Stijn Suijs - Solidariteit en armoedebeleid

Tijdens de Trefdag konden deelnemers ook kennismaken met diverse praktijken uit het sociaal-cultureel volwassenenwerk:

- Trias

- Vluchtelingenwerk Vlaanderen - Solidariteit en social media
- De Natuurvrienden - Arriba Bolivia
- Tutti Fratelli, VFG en Globe Aroma - De kunst van solidariteit

In het totaal namen 163 personen deel aan de Trefdag die zich tevreden toonden over het initiatief (71%). Via een online evaluatie konden de deelnemers eveneens aangeven in welke mate de Trefdag voldoende kansen bood tot netwerking. De respondenten kenden hier een gemiddelde score van 4,7 op 6 toe (ofwel 78%). Voor alle sessies werd afzonderlijk gepeild naar de tevredenheid en de mate waarin de sessie inspirerend en nuttig was voor de eigen praktijk. De meeste sessies konden rekenen op een positieve tot zeer positieve beoordeling.

▷ *Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk*

Op 20 november reikte Vlaams minister van Cultuur Sven Gatz de *Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk 2013-2014* uit aan FMDO (Federatie van Marokkaanse en Mondiale democratische organisaties). De jury prees FMDO voor de kwaliteitsvolle ondersteuning van de vele vrijwilligers, bestuursleden en de trouwe achterban en de visie rond empowerment, gemeenschapsvorming en educatie. De uitreiking vond plaats aan het einde van de Trefdag van Socius en werd bijgewoond door 121 personen. Het merendeel van het publiek bestond uit sociaal-culturele professionals. Bij het verlaten van de zaal kregen alle deelnemers een exemplaar van de officiële voorstellingsfolder van FMDO en het persbericht overhandigd.

👉 zie 'Leeswijzer tabellen' op p. 7

Activiteit	Dagen	Dagdin.	Dlnrs.	Dlns.	BEW	LVI	VHS	VER	Sec.DG	Score
Begeleiding OSCAR	10	10	15	22	9	1	0	4	1	
Trefdag 2014	1	2	163	163	9	16	36	37	65	7,1
Prijs SCVW 2013-2014	1	1	121	121	7	11	25	32	46	
TOTAAL	12	13	299	306	25	28	61	73	112	TOTAAL

1.5 WERKEN AAN DIVERSITEIT

<i>Beleidsplan</i>	<i>Beheersovereenkomst</i>
<i>De sociaal-culturele sector speelt traditioneel een belangrijke en kritisch-reflexieve rol in het maatschappelijk debat en het ondersteunen van veranderingsprocessen. Deze rol en positie van de sector met betrekking tot het positief leren omgaan met diversiteit in de samenleving willen we verder activeren, ontwikkelen en zichtbaar maken. Diversiteit staat voor het leren omgaan met verschil. Socius zal organisaties en werkers ondersteunen in het opnemen van deze maatschappelijke uitdaging en kan daarbij heel wat expertise binnen en buiten de sector, ook uit belendende beleidsdomeinen, valoriseren. Op die manier kunnen we ook de sector mee een gezicht geven en positioneren als belangrijke speler en actor in diepgaande maatschappelijke veranderingsprocessen, over de grenzen en schotten van sectoren en beleidsdomeinen heen.</i>	<i>Over alle strategische doelen heen besteedt Socius bijzondere aandacht aan diversiteit in de samenleving.</i>

Aandacht besteden aan diversiteit of ‘omgaan met verschil’ betekent voor Socius dat we verschillende vormen, dimensies en combinaties van verschil erkennen en herkennen. We focussen dus niet louter op etnisch-culturele verschillen.

We beogen resultaten op twee vlakken:

- Doelstelling 1: In de organisatie, vormgeving en begeleiding van Socius-initiatieven houden we bewust rekening met de diversiteit in beoogde en bereikte deelnemers.
- Doelstelling 2: In de Socius-initiatieven proberen we inhoudelijk facetten van diversiteit in te bouwen of te behandelen.

Binnen het jaarprogramma 2014 werd vastgelegd bij welke acties, trajecten of projecten specifiek aandacht zou besteed worden aan 'omgaan met verschil'. We bieden hierna een schematisch overzicht over welke initiatieven het ging en wat we beoogden inzake diversiteit.

● ● Cluster / Actie - traject - project

▷ Cluster werken aan kwaliteit en ontwikkeling van sociaal-cultureel handelen en sociaal-culturele organisaties

- Modulair vormingsaanbod voor nieuwe medewerkers

Er is specifieke aandacht van de begeleiders voor de diversiteit in de deelnemersgroep. Inhoudelijke aandacht voor diversiteit in de sociaal-culturele methodiek - visie op de mens: levenssfeer/rol/culturele achtergrond en in het onderdeel educatieve draagkracht.

- Armoedevorming voor sociaal-cultureel werkers en cultuuraanbieders

Diversiteit vormt het inhoudelijk uitgangspunt van deze activiteit.

- Begeleiding en vorming over de sociaal-culturele methodiek, de vier functies en het multifunctionele karakter van het sociaal-cultureel volwassenenwerk

Diversiteit is een belangrijk aandachtspunt in de sociaal-culturele methodiek en bij het activeren van de functies, in die zin dat het professioneel handelen afgestemd wordt op de diversiteit van de levenssfeer, de rol en de culturele achtergrond van deelnemers en hun motivatie.

- Begeleiding competentiekader van de sociaal-cultureel werker

De bewuste keuze voor een competentiekader (en geen competentieprofiel) en de concrete opbouw ervan laten toe om het toe te passen in de ruime diversiteit van sociaal-culturele organisaties, diversiteit in medewerkers, vrijwilligers en freelancers.

- Vorming diversiteitsmedewerkers

In organisaties is er vaak een medewerker verantwoordelijk voor het thema diversiteit. Aangezien 'omgaan met verschil' een rode draad zou moeten zijn die doorheen het denken en handelen van alle medewerkers loopt, is het belangrijk om gedragenheid hiervoor te creëren bij de andere collega's. Socius wil met deze vorming diversiteitsmedewerkers op dit vlak ondersteunen.

- Collegagroep diversiteitsmedewerkers

De collegagroep diversiteitsmedewerkers wil professionals van verschillende sectoren ervaringen laten uitwisselen en laten leren van elkaar.

- Toolbox beleidsplanning

Het aspect 'omgaan met diversiteit' is inhoudelijk en methodisch verwerkt in het beschreven beleidsplanningsproces.

- Workshop 'Omgevingsanalyse'

Verschillende aspecten van diversiteit en de multiculturele samenleving zijn in de trendstudie aanwezig en werden in de workshop verwerkt.

- Collegagroep 'Begeleiden van lidverenigingen'

Specifiek aanbod voor etnisch-culturele federaties.

- Traject 'Een nieuw beleidsplan schrijven'

Specifiek aanbod voor etnisch-culturele federaties.

- Vormingstraject 'Train the trainer'

Specifiek aanbod voor etnisch-culturele federaties.

- Ondersteuning Vormingplus-centra

Diversiteit en interculturaliseren vormen een rode draad tijdens de langste conversatietafel.

- Supervisiegroep leidinggevenden

Er werd tijdens de bijeenkomsten rekening gehouden met verschillende leiderschapstijlen en de verschillen tussen organisaties.

- Begeleiding publieksverbreding

De begeleiding 'Bereiken van een meer divers publiek' richt zich naar organisaties die expliciet willen inzetten op een publieksuitbreiding (naar kansengroepen en/of moeilijk bereikbare doelgroepen).

▷ *Cluster werken aan en met gegevens*

- Lunchcauserie 'Sociaal-culturele praktijken in een superdivers Vlaanderen'

Lunchcauserie over de rol en betekenis van de etnisch-culturele federaties binnen het sociaal-cultureel volwassenenwerk en het middenveld.

- Opvolgen van relevant wetenschappelijk onderzoek en participatie aan onderzoeksstuurgroepen
Het onderzoek DIEGEM focust specifiek op diversiteit en gemeenschapsvorming.

▷ *Cluster werken aan zichtbaarheid*

- Laat Mensen Schitteren
Diversiteit en interculturaliteit vormen een constant aandachtspunt doorheen de campagne. Dat uit zich onder meer in een evenredige en gegarandeerde aanwezigheid van kansengroepen in de spots en testimonials.
- OSCAR
Oscar is als tool en als portfolio bewust laagdrempelig. Het systeem ondersteunt een ruime diversiteit in de formulering van competenties en een ruime diversiteit aan toepassingen.
- UiTPAS
De UiTPAS is een vrijetijdspas die zich ook richt naar personen in armoede. Socius volgt de ontwikkeling en de uitrol van de UiTPAS op de voet.
- Trefdag 2014
We mikken op een verscheidenheid aan sprekers in ons aanbod: zowel op vlak van etnisch-culturele achtergrond, als op vlak van organisatie (binnen/buiten de sector, werksoort). We trachten een etnisch-culturele praktijk op te nemen in het programma.

▷ *Specifieke opdrachten naar etnisch-culturele federaties*

- Het steunpunt werkt, in overleg met de etnisch-culturele federaties, een actieplan uit om hen te ondersteunen bij hun uitbouw naar een volwaardige erkenning als sociaal-culturele vereniging. De acties van het steunpunt hebben betrekking op de uitbouw van de afdelingswerking van de vereniging en de inhoudelijke ondersteuning van hun werking, de beleidsplanning en de organisatieontwikkeling.

2. VRAAGGERICHTE WERKING

Hierboven rapporteerden we per cluster over de output en outcome van de werking in 2014. In wat volgt, geven we inzicht in de vraaggerichte dienstverlening van het steunpunt. In onze werkingsprincipes formuleerden we dit aanbod als volgt: “Enerzijds werkt Socius met een vooraf geprogrammeerd aanbod waarop iedereen kan inschrijven. Anderzijds reserveren we ook tijd, ruimte en middelen voor maatwerk. Door middel van maatwerk proberen we flexibel in te spelen op dringende behoeften of vragen van een of meerdere organisaties. Het antwoord dat we op deze behoeften of vragen bieden, is op maat en enkel bedoeld voor die organisaties die de behoefte of vraag formuleerden.”

De vraaggerichte werking in Socius is niet nieuw, ze werd tijdens de vorige beleidsperiode geïntroduceerd als een aanvullende manier van werken ten opzichte van de aanbodgerichte werking. Hieronder rapporteren we over deze vraaggerichte werking. We behandelen achtereenvolgens:

- Het aantal vragen naar dienstverlening op maat en de gerealiseerde output door Socius.
- Het aantal vragen naar dienstverlening op maat en de gerealiseerde output in relatie tot de doelgroepen van Socius.
- Het aantal gerealiseerde dagdelen dienstverlening op maat opgesplitst naar aard van de interventie en aantal deelnemers.
- De gerealiseerde dienstverlening op maat geordend naar werkingsclusters/strategische doelen.
- Een overzicht van vragen naar dienstverlening op maat voor 2014.

▷ *Het aantal vragen naar dienstverlening op maat en de gerealiseerde output door Socius*

In 2014 werden 82 vragen gesteld aan het steunpunt om een dienstverlening “op maat” te realiseren. Aan net iets minder dan 90 % van de vragen (72) werd positief gevolg gegeven. Uiteindelijk werden effectief 64 interventies gedaan waarvan 43 kunnen gecatalogeerd worden onder de noemer “begeleiding” en 21 onder de noemer “pleitbezorging”.

	aantal	goedgekeurd	gerealiseerd	afgewezen	begeleiding	pleitbezorging
Binnengekomen vragen	82	72	64	10	43	21

▷ *Het aantal vragen naar dienstverlening op maat en de gerealiseerde output in relatie tot de doelgroepen van Socius*

Een meerderheid van de vragen (47) werd geformuleerd door de primaire doelgroep ten opzichte van 35 vragen door de secundaire doelgroep. Als we kijken naar het aantal gerealiseerde dienstverleningen dan stellen we vast dat er 39 dienstverleningen op maat werden gerealiseerd voor de primaire doelgroep en 25 voor de secundaire doelgroep.

👉 zie 'Leeswijzer tabellen' op p. 7

Primaire doelgroep	aantal	goedgekeurd	gerealiseerd	afgewezen	B	P
binnengekomen vragen	47	45	39	2	35	4
beweging	12	11	9	1	7	2
vereniging	17	17	13	-	13	-
volkshogeschool	9	8	8	1	6	2
vormingsinstelling	9	9	9	-	9	-

Secundaire doelgroep	aantal	goedgekeurd	gerealiseerd	afgewezen	B	P
binnengekomen vragen	35	27	25	8	8	17

▷ *We geven onderstaand een overzicht van vraagstellers uit de secundaire doelgroep bij wie uiteindelijk een interventie werd gerealiseerd*

Steunpunten, belangenbehartigers, kenniscentra, fondsen

1. De Ambrassade: Innovatief werken in de social profit - workshop tijdens de trefdag Fourage
2. Samenlevingsopbouw Vlaanderen: Lezing m.b.t. maatschappelijke innoveren voor de Algemene Vergadering
3. Sociale InnovatieFabriek: Consult op vlak van e-leren voor Project Armen Tekort
4. Locus: Toelichting interne werkingsprocessen Socius

Beleid en administratie

5. Vlaamse Gemeenschapsadministratie: Adviesgesprek m.b.t. het opzetten van een visieontwikkelingstraject
6. Cultuurraad Bierbeek: Lezing m.b.t. trends in vrijwilligerswerk
7. IVA Kunsten en Erfgoed: Begeleiding focusgroep Publieksverbreding in de Kunsten
8. SARC: Lezing m.b.t. sociaal-cultureel werk en sociale uitsluiting / Adviesgesprek m.b.t. internationaal cultuurbeleid
9. Vlaamse Gemeenschapsadministratie: Adviesgesprek m.b.t. voortgangsrapportering
10. Departement Onderwijs en Vorming: Deelname aan panelgesprek in het kader van de PIAAC-conferentie
11. Vlaamse overheid, afdeling communicatie: Deelname brainstormsessie visie en strategie Vlaamse overheidscommunicatie

Derden

12. Infovragen Infotheek
13. Jeugd en Stad: Deelname aan stuurgroep intern EVC-beleid.
14. i-propeller: Deelname aan focusgroep m.b.t. mogelijk bijdrage middenveld aan duurzame ontwikkeling
15. De Rode Antraciet: Deelname rondetafelgesprek over hulp- en dienstverlening aan gedetineerden
16. de Verenigde Verenigingen: Inleiding tijdens studiemoment over impactbepaling

Universiteiten, hogescholen, studenten

17. Karel de Grote-Hogeschool: Vorming en teamgesprek m.b.t. maatschappelijke innoveren
18. UCLL: Interview in het kader van een bachelorproject
19. KU Leuven: Rondetafelgesprek toekomst master sociaal werk
20. UCLL: Voorzitterschap bachelorjury
21. Hogeschool Amsterdam: Inleiding m.b.t. sociaal-cultureel werk in Vlaanderen
22. Vereniging opleidingen sociaal werk Vlaanderen: Deelname aftoetsingsgesprek m.b.t. definiëring learning outcomes opleidingen sociaal werk

23. Arteveldehogeschool: bachelorproef

24. Arteveldehogeschool: bachelorproef

25. UCLL: bachelorproef

▷ *Het aantal gerealiseerde dagdelen dienstverlening op maat opgesplitst naar aard van de interventie en aantal deelnemers*

In 2014 realiseerde Socius 166 dagdelen dienstverlening op maat. We telden hierbij 364 deelnemers vanuit de primaire doelgroep, met daarin een hoog aandeel van verenigingen.

👉 zie 'Leeswijzer tabellen' op p. 7

	aantal		begeleiding		pleitbezorging	
Dagdelen – organisaties	84	166	59	85	25	81

Primaire doelgroep	aantal		begeleiding		pleitbezorging	
Dagdelen – organisaties	50	70	46	55	4	15
beweging	11	20	9	7	2	13
vereniging	17	13	17	13	-	-
volkshogeschool	12	12	10	10	2	2
vormingsinstelling	10	25	10	25	-	-

Secundaire doelgroep	aantal		begeleiding		pleitbezorging	
Dagdelen – organisaties	34	96	13	30	21	66

▷ *De gerealiseerde dienstverlening op maat geordend naar werkingsclusters/strategische doelen*

Wanneer we de “dienstverlening op maat” van het steunpunt relateren aan onze strategische doelen dan valt op dat het leeuwenaandeel kan beschouwd worden als interventies die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de professional dan wel de organisatie naast netwerking.

👉 zie ‘Leeswijzer tabellen’ op p. 7

Per cluster	aantal		begeleiding		pleitbezorging		primaire dg		secundaire dg	
	dd	org	dd	org	dd	org	dd	org	dd	org
B1 = Netw	20	34	3	10	17	24	3	14	17	20
B2 = Comm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C1a = Ontpro	14	29	10	25	4	4	4	17	10	12
C1b = Ontorg	39	83	36	34	3	49	36	33	3	50
C2 = Geg	4	7	3	3	1	4	3	3	1	4
C3 = Sci	6	12	6	12	-	-	3	2	3	10
C4a = Zicht-PG	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C4b = Zicht-Oscar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C4c = Zicht-LMS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
T = Div	1	1	1	1	-	-	1	1	-	-
Totaal	84	166	59	85	25	81	50	70	34	96

👉 zie 'Leeswijzer tabellen' op p. 7

Samenvatting	vragen			aantal		begeleiding		pleitbezorging		primaire dg		secundaire dg	
	tot	prim	sec	dd	org	dd	org	dd	org	dd	org	dd	Org
B1 = Netw	15	3	12	20	34	3	10	17	24	3	14	17	20
B2 = Comm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C1a = Ontpro	9	3	6	14	29	10	25	4	4	4	17	10	12
C1b = Ontorg	30	27	3	39	83	36	34	3	49	36	33	3	50
C2 = Geg	4	3	1	4	7	3	3	1	4	3	3	1	4
C3 = Sci	5	2	3	6	12	6	12	-	-	3	2	3	10
C4a = Zicht-PG	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C4b = Zicht-Oscar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C4c = Zicht-LMS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
T = Div	1	1	-	1	1	1	1	-	-	1	1	-	-
Totaal	64	39	25	84	166	59	85	25	81	50	70	34	96

▷ Een overzicht van vragen naar dienstverlening op maat voor 2014 geordend naar basiswerking en strategische doelen van het steunpunt

Basiswerking – Netwerking	
Toelichting interne werkingsprocessen Socius	S
Lezing m.b.t. trends in vrijwilligerswerk	S
Begeleiding focusgroep Publieksverbreding in de Kunsten	S
Lezing m.b.t. sociaal-cultureel werk en sociale uitsluiting / Adviesgesprek m.b.t. internationaal cultuurbeleid	S
Deelname aan panelgesprek in het kader van de PIAAC-conferentie	S
Deelname brainstormsessie visie en strategie Vlaamse overheidscommunicatie	S

Deelname aan stuurgroep intern EVC-beleid.	S
Deelname aan focusgroep m.b.t. mogelijk bijdrage middenveld aan duurzame ontwikkeling	S
Inleiding tijdens studiemoment over impactbepaling	S
Rondetafelgesprek toekomst master sociaal werk	S
Voorzitterschap bachelorjury	S
Inleiding m.b.t. sociaal-cultureel werk in Vlaanderen	S
Deelname aftoetsingsgesprek m.b.t. definiëring learning outcomes opleidingen sociaal werk	S
Kennismakinggesprek Beweging	B
Gesprekstafel middenveld	B
Opvolging en advies inleefweek armoede	V+
<i>Basiswerking – Communicatie</i>	
<i>Cluster – strategisch doel ontwikkeling professional</i>	
Adviesgesprek m.b.t. het opzetten van een visieontwikkelingstraject	S
Interview in het kader van een bachelorproject	S
Bachelorproef	S
Bachelorproef	S
Bachelorproef	S
Infovragen infotheek	S
Uitwerken communicatiestrategie	VER
Advies m.b.t. e-learning voor de doelgroep ouderen en personen met een handicap	LVI
<i>Cluster – strategisch doel ontwikkeling organisatie</i>	
Consult op vlak van e-leren voor Project Armen Tekort	S
Adviesgesprek m.b.t. voortgangsrapportering	S

Deelname rondetafelgesprek over hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	S
Ondersteuning beleidsplanning	V+
Begeleiding workshop inspraak vrijwilligers	B
Rondetafelgesprek over het mobiliseren van mensen	B
IKZ in het kader van bewegingen	B
Ondersteuning beleidsplanning	B
Ondersteuning beleidsplanning	B
Ondersteuning beleidsplanning	B
Panelgesprek vrijwilligersbeleid	VER
Begeleiding over het vernieuwen van een bestuur	VER
Begeleiding toolkit cultuureducatie	VER
Ondersteuning beleidsplanning	VER
Begeleidingsvraag	VER
Ondersteuning beleidsplanning	VER
Ondersteuning beleidsplanning	VER
Remediëring n.a.v. visitatie	VER
Vorming impactbepaling	V+
Advies en opvolging inleefweek	V+
Ondersteuning beleidsplanning	V+
Beleidsplan communicatie: advies	V+
Remediëring en coaching nieuw beleidsplan	LVI
Coaching impactbepaling	LVI
Ondersteuning medewerkersdag LVI personen met een handicap	LVI

Begeleiding herformulering missie	LVI
Ondersteuning beleidsplanning	LVI
Begeleiding herformulering missie	LVI
Ondersteuning beleidsplanning	LVI
Werken met GoogleAnalytics	LVI
Stakeholderbevraging	V+
<i>Cluster – strategisch doel gegevens</i>	
Advies gegevensregistratie	B
Advies gegevensregistratie	VER
Advies gegevensregistratie	VER
<i>Cluster – strategisch doel innovatie</i>	
Innovatief werken in de social profit. Workshop tijdens de trefdag Fourage	S
Vorming en teamgesprek m.b.t. maatschappelijke innoveren	S
Lezing m.b.t. maatschappelijke innoveren voor een Algemene Vergadering	S
Inleiding maatschappelijke innoveren	VER
Testcase competenties en grondhouding	V+
<i>Cluster zichtbaarheid</i>	
<i>Transversaal thema – diversiteit</i>	
Advies interculturaliseren	VER

3. BASISWERKING

Naast de aanbod- en vraaggerichte werking van het steunpunt is er ook een basiswerking. De basiswerking omvat - conform de beheersovereenkomst - een aantal opdrachten:

- Het realiseren van een communicatie- en informatieopdracht van en voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk.
- Netwerking, vertegenwoordiging, overleg en pleitbezorging en beleidsopvolging.
- Een specifieke opdracht naar verenigingen voor migranten.

3.1 COMMUNICATIE- EN INFORMATIECENTRUM

<i>Bepaling Beleidsplan</i>	<i>Bepaling Beheersovereenkomst</i>
<i>Socius stelt alles in het werk om sociaal-cultureel werkers informatie aan te bieden die van belang kan zijn voor hun dagelijkse werk. Het steunpunt beschikt daarvoor over meerdere digitale kanalen, verschillende publicaties en een documentatiedienst.</i>	<i>Het steunpunt is het communicatie- en informatiecentrum van en voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Het steunpunt vormt een actief knooppunt van diverse communicatielijnen en informatiestromen van, voor en over het sociaal-cultureel volwassenenwerk. De informatiemix van het steunpunt wordt geschraagd door periodieke (digitale) tijdschriften, websites en onderliggende databanken en eenmalige publicaties.</i>

● ● Websites

▷ *Socius.be*

Via Socius.be informeert het steunpunt over de (sociaal-culturele) actualiteit, initiatieven in binnen- en buitenland, praktijk en praktijktheorie, onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten en relevante thema's in functie van de acties, trajecten en projecten uit het beleidsplan. Daarnaast herbergt de Socius-site ook enkele databanken die organisaties en professionals van pas kunnen komen bij hun werking: organisatiegegevens, vacatures en publicaties. In 2014 telde de Socius-website 243.738 bezoeken en 135.534 unieke bezoekers (cijfers GoogleAnalytics)*. Dat is een daling van respectievelijk 11% en 4% ten aanzien van 2013.

In 2013 had de Socius-site te kampen met technische problemen waardoor de website verschillende keren offline ging. Begin 2014 verhuisden alle Socius-sites daarom naar een andere server en een meer stabiele omgeving. Deze verhuis verliep vrijwel vlekkeloos, waardoor de hinder voor de gebruikers tot een minimum werd herleid.

De Socius-site werd in 2014 intern grondig geëvalueerd. Deze evaluatie moet in 2015 resulteren in een nieuwe site - zowel naar vorm als inhoud. Najaar 2014 onderging het besturingssysteem van de site alvast een grondige upgrade. Deze technische actualisering moet het steunpunt in staat stellen om de Socius-site in de toekomst nog efficiënter en flexibeler in te zetten.

▷ *Toolbox beleidsplanning*

Sociaal-culturele volwassenenorganisaties moeten een nieuw beleidsplan voorbereiden voor de periode 2016-2020. Omdat dit planningsproces vooral in 2014 en 2015 loopt, voorzag Socius in 2014 een ruim ondersteuningsaanbod op dit vlak. Reeds in december 2013 lanceerde het steunpunt de online 'Toolbox beleidsplanning'. Deze toolbox helpt sociaal-cultureel werkers de beleidsplanning in hun organisatie procesmatig aan te pakken. In het deel 'werkwijze' wordt beschreven en toegelicht hoe een beleidsplan procesmatig in een organisatie kan ontwikkeld worden. Het deel

* Door de technische upgrade van de site zijn er via GoogleAnalytics geen data beschikbaar voor de periode 10 oktober tot en met 23 oktober 2014. Om een realistische inschatting mogelijk te maken van de totale bezoek- en bezoekersaantallen voor 2014, werden de cijfers van dezelfde periode uit 2013 toegevoegd aan de totaalcijfers voor 2014.

‘werkvormen’ biedt inspiratie om dit planningsproces te begeleiden met allerlei werkvormen, technieken en methodes. In 2014 werd de toolbox 17.576 keer bezocht.

▷ Prettiggeleerd.be

Socius beheert de online activiteitenkalender Prettiggeleerd.be. Op deze site verzamelt het steunpunt het (kalendergebonden) educatief aanbod van sociaal-culturele volwassenenorganisaties en dit door overname van het vormingsaanbod uit de UiTdatabank. De site kon in 2014 rekenen op 181.831 bezoeken en 156.752 unieke bezoekers (cijfers GoogleAnalytics). Deze cijfers impliceren een daling ten aanzien van 2013 met respectievelijk 10% en 8%.

Op 15 oktober 2014 waren er 13.302 activiteiten in de kalender opgenomen. Dat is 10% meer ten opzichte van september 2013. Erkende organisaties uit de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk namen 3.385 (ofwel 25%) van deze activiteiten voor hun rekening. Dat is een lichte stijging in vergelijking met eerdere tellingen uit 2013. Het zijn vooral de algemene verenigingen die voor deze toename zorgden. Zij leveren bijna de helft van de activiteiten aan van de erkende sociaal-culturele volwassenenorganisaties.

▷ Laatmensenschitteren.be

De website Laatmensenschitteren.be biedt plaats aan nieuwsberichten, getuigenissen, praktijken, verhalen etc. van erkende sociaal-culturele volwassenenorganisaties. In 2014 plaatste Socius 356 berichten op de site. Deze berichten werden automatisch hernomen op de Facebookpagina van Laat Mensen Schitteren.

De Laat Mensen Schitteren-site was goed voor 10.225 bezoeken en 6.926 bezoekers (cijfers GoogleAnalytics). Dat is respectievelijk een daling met 28% en 25% ten opzichte van 2013. Deze daling is te verklaren door het effect van de Laat Mensen Schitteren-televisiespots die najaar 2013 op Eén verschenen. Deze spots verwezen rechtstreeks naar de site. In 2014 kon de website niet rekenen op een dergelijke publiekscampagne.

▷ Facebook.com/laatmensenschitteren

In juni 2013 verving Socius de Facebookpagina van Prettig geleerd door die van Laat Mensen Schitteren. Dit vanuit de overtuiging dat een koppeling van Facebook aan de publiekscampagne op langere termijn meer groeikansen zou bieden. Een jaar later lijken deze cijfers dit te bevestigen. Eind 2014 telde de Facebookpagina 1.386 vrienden, een toename met 936 personen ofwel 208% in vergelijking met 2013. De Laat Mensen Schitteren-filmpjes zorgden voornamelijk voor deze aanzienlijke toename. De Facebookcampagne wordt dagelijks voorzien van nieuwe berichten: enerzijds is er de automatische koppeling met de Laat Mensen Schitteren-site, anderzijds wordt ook gezorgd voor een aanvulling met relevante deelbare content uit de sector.

● ● (Digitale) publicaties

▷ [Socius e-zine](#)

In 2014 verstuurde het steunpunt 21 digitale magazines naar 4.410 abonnees. Dat is een stijging met 616 abonnees ten opzichte van 2013 (+16%).

▷ [Socius.info](#)

Socius verspreidde twee nummers van Socius.info, telkens naar zo'n 700 abonnees. Daarnaast werden ook bijkomende exemplaren op andere manieren in de sector verdeeld (o.a. via deelnemersmappen). Het eerste nummer stelde het Innovatiefestival in de kijker, het tweede nummer zoomde in op de Trefdag 'Solidariteit?!'. Professionals uit de sector ontvangen het gratis tijdschrift op eenvoudig verzoek. Het aantal abonnees nam in 2014 lichtjes toe: 721 abonnees t.o.v. 664 in 2013.

▷ [@Sociustweets](#)

In 2014 verzond Socius 570 tweets, 160 (ofwel 28%) daarvan waren retweets van berichten van erkende sociaal-culturele volwassenenorganisaties of sociaal-culturele professionals. Het aantal verzonden tweets mocht dan wel dalen in 2014, hun impact nam toe in vergelijking met het

voorgaande jaar: 282 keer werd een tweet geretweet en 144 maal voegden volgers een tweet toe aan hun lijstje van favoriete tweets. Dat is respectievelijk een stijging van 34% en 136% ten aanzien van 2013. Eind december kon het steunpunt rekenen op 1.117 volgers, wat een toename inhoudt van 387 volgers (+53%) ten opzichte van 2013.

▷ *Eenmalige publicaties*

In het kader van het innovatietraject ontwikkelde Socius het drieluik: 'Vertellen, Verstaan en Versterken. Maatschappelijk innoveren vanuit sociaal-cultureel perspectief'. Er werkten 11 verschillende auteurs aan de publicatie mee. Leen Depooter stond in voor de vormgeving en het geheel werd rijkelijk geïllustreerd met foto's van Koen Broos. De publicatie verscheen op 400 exemplaren. Socius bezorgde onder meer een gratis exemplaar van de bundel aan alle erkende organisaties uit de sector.

In samenwerking met het Laboratorium voor Educatie en Samenleving (KU Leuven) ging Socius in 2014 op zoek naar geschikte werkwijzen om zicht te krijgen op de impact van sociaal-culturele praktijken. Voorjaar 2014 werden de onderzoeksresultaten gebundeld in de publicatie 'Peilen naar de impact van sociaal-culturele praktijken'. De publicatie is van de hand van Mieke Berghmans, Steff Deprez, Joke Vandenabeele en Hanne Celis.

Socius stond ook mee in voor twee publicaties naar aanleiding van het onderzoek naar 'De waarde van cultuur'. De resultaten van het onderzoek werden gebundeld in een rapport. Daarnaast gaven de opdrachtgevers ook een compact leesboekje uit van de hand van publicist Patrick De Rynck. Het boekje 'De waarde van cultuur' werd gratis gedistribueerd in een oplage van enkele duizenden exemplaren, onder meer onder alle erkende sociaal-culturele volwassenenorganisaties.

● ● Informatie- en documentatiecentrum

In 2014 werden er 39 publicaties aan het publiek gesignaleerd via de Socius-site. Twee keer werd een selectie van 9 publicaties kort voorgesteld in Socius.info. 69 titels werden aangekocht voor de bibliotheek. In de loop van 2014 werden 16 externe personen geholpen met een informatievraag. 5 van deze 16 personen ontleenden boeken.

▷ Socius – Kennis- en informatiecentrum

Websites

- Socius.be: 243.738 bezoeken - 135.534 unieke bezoekers
- Toolbox beleidsplanning: 17.576 bezoeken
- Prettiggeleerd.be: 181.831 bezoeken - 156.752 unieke bezoekers - 13.302 activiteiten online
- Laatmensenschitteren.be: 14.235 bezoeken - 9.201 unieke bezoekers
- Facebook.com/laatmensenschitteren: 1.386 vrienden

Publicaties

- Socius e-zine: 21 digitale magazines - 4.410 abonnees
- Socius.info: 2 nummers - 721 abonnees
- @Sociustweets: 540 tweets - 1.117 volgers
- Eenmalige publicaties
 - 'Maatschappelijk innoveren vanuit sociaal-cultureel perspectief: Vertellen, Verstaan en Versterken' (drieluik)
 - 'Peilen naar de impact van sociaal-culturele praktijken'
 - 'De waarde van cultuur' (rapport en leesboekje)

Informatie- en documentatiecentrum

- Aantal documentatievragen: 17 documentatie- of informatievragen - 5 ontleners Socius-bibliotheek

3.2 NETWERKING, VERTEGENWOORDIGING, OVERLEG EN PLEITBEZORGING, BELEIDSOPVOLGING

<i>Bepaling missie en werkingsprincipes</i>	<i>Beheersovereenkomst</i>
<i>Missie: Als autonoom en pluralistisch steunpunt zijn we partner van, en erkend door, de overheid. We streven een actieve samenwerking met organisaties uit het middenveld na ter realisatie van onze doelen.</i> <i>Werkingsprincipes: Samenwerken en netwerken. Socius is geen alleenspeler. Naast een goed nabuurschap met de FOV maakt Socius werk van een actieve samenwerking met andere actoren in het middenveld, in de eigen sector en de belendende sectoren. Daarnaast is het steunpunt ook een partner van de Vlaamse overheid.</i>	<i>Het steunpunt staat in voor netwerking, vertegenwoordiging, overleg, pleitbezorging en beleidsopvolging. Daartoe participeert het steunpunt aan bestuursorganen of overlegplatformen relevant voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk, organiseert het stakeholdersoverleg, treedt het op als pleitbezorger van het sociaal-cultureel volwassenenwerk op diverse fora en volgt het het beleid ten aanzien van de sector of aanverwant beleid op.</i>

Hierna volgt een overzicht van:

- a) Hoe het steunpunt netwerkt.
- b) Het structureel overleg waar we aan deelnemen.
- c) De samenwerkingsverbanden/overeenkomsten waar we deel van uitmaken.
- d) De initiatieven die we opnemen als pleitbezorger voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk.
- e) Het beleid dat we opvolgen.
- f) De maatschappelijke doelen en/of acties die we onderschrijven.
- g) De mandaten die we opnemen.

a) Socius – Netwerking

▷ Netwerken via aanspreekpunten

Met het aanstellen van *werksoortelijke aanspreekpunten* wil Socius de behoeften kennen en opvolgen van de organisaties uit het werkveld.

Daarnaast hebben we ook de ambitie dat:

- de organisaties en medewerkers uit het werkveld Socius leren kennen via de aanspreekpunten;
- makkelijk de weg naar het steunpunt vinden;
- weten waarvoor ze er een beroep op kunnen doen.

Socius heeft 4 aanspreekpunten, 1 per werksoort. Elk aanspreekpunt onderneemt jaarlijks *verschillende acties* om de organisaties uit zijn/haar werksoort beter te leren kennen, om de band met hen te verstevigen en om behoeften op het spoor te komen door:

het bijwonen en opvolgen van de maandelijkse werksoortelijke FOV-bijeenkomsten;

- het bezoeken van organisaties;
- het deelnemen aan activiteiten van organisaties;
- het lezen van voortgangsrapporten (of andere officiële documenten);
- het regelmatig doornemen van de media van organisaties;
- het voeren van adviesgesprekken;
- het beantwoorden of doorverwijzen van vragen;
-

De aanspreekpunten stonden ook in voor gerichte contacten met medewerkers en coördinatoren uit de werksoort tijdens activiteiten van *het steunpunt* (Trefdag, Innovatiefestival, Prijs sociaal-cultureel volwassenenwerk, vormingen, ...).

In het kader van het *beleidsplanningsproces van Socius* organiseerden de aanspreekpunten per werksoort groepsstakeholdergesprekken. In deze bijeenkomsten die doorgingen najaar 2014 werd de werking van Socius geëvalueerd en nagegaan op welke trends en ontwikkelingen het steunpunt dient in te zetten tijdens de volgende beleidsperiode. De stakeholders werden ook gevraagd welke resultaten ze verwachten van het steunpunt tegen 2020. Via deze bevestigingen werden 33 agogisch medewerkers en/of coördinatoren bereikt.

Het aanspreekpunt van de bewegingen nam in 2014 deel aan 6 stakeholderbevestigingen van sociaal-culturele *bewegingen*. Daarnaast bezocht zij 6 organisaties.

In 2014 trad bij Socius een nieuw aanspreekpunt voor de *landelijke vormingsinstellingen* in dienst. Hij voerde kennismakingsgesprekken met de collega's van de FOV en de IVA sociaal-cultureel werk die instaan voor de opvolging van de landelijke vormingsinstellingen. Op vraag van het departement CJSM werd een door hen ontwikkelde toolkit cultuureducatie uitgetest bij drie landelijke vormingsinstellingen. Het aanspreekpunt zorgde ook voor een bijdrage/workshop rond het formuleren van missies op het door de overheid georganiseerde sectorevenement over cultuureducatie. Naast het bijwonen van een feestviering van een landelijke vormingsinstelling, nam hij op vraag deel aan drie stakeholderbevestigingen. Ten slotte leverde hij ook een bijdrage aan de voorbereiding van de medewerkersdag voor vormingsinstellingen voor personen met een handicap die in 2015 moet doorgaan.

Het aanspreekpunt voor de *verenigingen* nam op vraag enkele voortgangsrapporten door en formuleerde feedback. Eveneens op vraag nam ze deel aan vijf stakeholderbevestigingen van verenigingen. Omwille van haar zwangerschapsverlof kon ze aan drie andere vragen naar deelname aan stakeholderbevestigingen geen gehoor geven. Ze nam daarnaast wel deel aan drie initiatieven van evenveel verschillende verenigingen. En ten slotte participeerde ze ook aan de lunchcauserie die Socius organiseerde en waar senator Bert Anciaux en Wouter Van Bellingen, directeur van het Minderhedenforum, het woord namen. Aanleiding hiervoor vormde het doctoraat van senator Anciaux.

Het aanspreekpunt voor de *volkshogescholen* stond mee in voor de ondersteuning en opvolging van het maandelijks coördinatorenoverleg. Op vraag van de coördinatoren nam het aanspreekpunt alle voortgangsrapporten van de Vormingplus-centra door.

Ze had daarbij specifieke aandacht voor de aspecten 'procesbeschrijvingen' en 'impact'. De bevindingen van de lezing werden middels een feedbacknota begin 2015 teruggekoppeld.

Op hun vraag nam het aanspreekpunt deel aan de stakeholderbevraging van 5 regionale volkshogescholen. Verder woonde het aanspreekpunt op 10/10/2014 de viering van 10 jaar Vormingplus in het Vlaams Parlement bij en nam ze deel aan drie 'regionale' vieringen. Tot slot werd een extra coördinatorenoverleg georganiseerd naar aanleiding van het beleidsplanningsproces van de regionale volkshogescholen.

Deze uitgebreide en diverse vormen van netwerking/ondersteuning zorgen ervoor dat de 4 aanspreekpunten goed op de hoogte zijn van het reilen en zeilen binnen de verschillende werksoorten en dat zij *vragen en behoeften* snel op het spoor komen en/of kunnen beantwoorden. Tevens zijn ze goed geplaatst om organisaties attent te maken op het aanbod en de dienstverlening van Socius.

▷ Netwerken via een adviescommissie

Socius wenst zijn stakeholders uit het werkveld niet alleen te betrekken in het kader van de opmaak van zijn beleidsplan maar wil ook stakeholderbetrokkenheid creëren tijdens de uitvoering ervan. Het steunpunt organiseert daarom een 'adviescommissie van gebruikers', samengesteld uit professionals uit het werkveld. Zo'n commissie wordt een aantal keren binnen een beleidsperiode bijeengebracht. In 2014 werd geen bijeenkomst van de adviescommissie bijeengeroepen. Dat jaar vormde immers de start van het beleidsplanningsproces van het steunpunt waardoor de aandacht verschoof naar het betrekken van de stakeholders uit het werkveld in functie van het nieuwe beleidsplan.

b) Structureel overleg

Socius maakt deel uit van een aantal structurele overlegorganen:

▷ Overleg FOV – Socius

Het overleg tussen Socius en de FOV werd vastgelegd in een *samenwerkingsovereenkomst*. Daarin werden afspraken gemaakt met betrekking tot het informeren over de respectieve werkingen tussen beide directeurs. In de overeenkomst werden onder meer volgende afspraken gemaakt:

- Minimum twee maal per jaar wordt een overleg georganiseerd tussen een afvaardiging van de Raad van Bestuur van de FOV en een afvaardiging van de Raad van Bestuur van Socius. Dergelijk overleg wordt onder meer gehouden vooraleer beide organisaties hun beleidsplan, jaarprogramma en beheersovereenkomst ter goedkeuring aan hun Algemene Vergadering voorleggen.
- Telkens wanneer de noodzaak zich voordoet, wordt een overleg georganiseerd op stafniveau. In elk geval vindt eenmaal per jaar een uitwisseling plaats over de werkzaamheden van beide organisaties op het niveau van de medewerkers.
- Bij de samenstelling en hernieuwing van de beleidsorganen van Socius doet de FOV een voorstel van aanduiding van de leden, actief in de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk, daarbij rekening houdend met de statutaire bepalingen van Socius. In het kader van hun autonomie en in het kader van de spreiding van de opdrachten en verantwoordelijkheden van de organisaties voor sociaal-cultureel volwassenenwerk met betrekking tot de bovenbouw (Raad voor Cultuur, Sectorraad voor sociaal-cultureel werk, Steunpunt, Federatie) wordt aanbevolen dat er geen dubbelmandaten zijn in de Raad van Bestuur van beide organisaties.

In 2014 vond geen overleg plaats tussen afgevaardigden van de besturen van beide organisaties. Er vond wel geregeld overleg plaats tussen de directeurs van beide organisaties.

Er was specifiek overleg tussen de directies en communicatieverantwoordelijken over communicatie-initiatieven van beide organisaties. Daarnaast was er gericht overleg tussen de werksoortelijke aanspreekpunten van de FOV en Socius.

Er was samenspraak over het invullen van lidmaatschappen vanuit het werkveld in de bestuursorganen van het steunpunt.

In 2013 werden gesprekken opgestart in functie van het vernieuwen van de samenwerkingsovereenkomst tussen Socius en de FOV. Deze overeenkomst liep eind 2013 af. Begin 2014 werd een nieuwe overeenkomst goedgekeurd en ondertekend door de respectievelijke besturen.

▷ *Overleg Kruispunt Migratie en Integratie – Forum voor etnisch-culturele verenigingen – FOV – Socius*

In 2014 stond 1 overleg ingepland, met name op 3 april. Een overleg dat uiteindelijk niet plaatsvond.

▷ *Overleg IVA Sociaal-Cultureel Werk – steunpunten*

Op initiatief van de IVA vindt meerdere keren per jaar een overleg plaats tussen de IVA Sociaal-Cultureel Werk voor Volwassenen, Locus, Socius, Forum voor Amateurkunsten, het Circuscentrum en Demos. Het aangekondigde overleg van januari en mei werd door de IVA afgezegd.

▷ *Overleg IVA Sociaal-Cultureel Werk – Socius*

In 2014 werden drie overlegmomenten tussen de IVA en het steunpunt georganiseerd. Tijdens een eerste overlegmoment werd toelichting gegeven bij de ondersteuning van de sector inzake beleidsplanning. Een tweede overlegmoment werd besteed aan de bespreking van de outcome van het innovatietraject van Socius. Tijdens het derde overlegmoment stonden het internationaal cultuurbeleid, gegevensregistratie, een beleid ten aanzien van vrijwilligers en de visitatieronde in het sociaal-cultureel volwassenenwerk op de agenda.

▷ *Overleg Socius – De Ambrassade – Forum voor Amateurkunsten*

In 2011 werd gestart met een overleg tussen de drie betrokken partijen in functie van de samenwerking op het vlak van bepaalde initiatieven. Dit resulteerde in een gemeenschappelijke agenda van samenwerkingsinitiatieven die we wilden realiseren. In 2014 vond een tussentijdse evaluatie plaats van de samenwerking en werden hernieuwde engagementen uitgesproken tot eind 2015.

Volgende initiatieven werden gerealiseerd in 2014:

- Socius en De Ambrassade beslisten samen een *onderzoeksopdracht* uit te besteden met betrekking tot de opmaak van een *veldtekening jeugdwerkpraktijken en sociaal-culturele praktijken*. Begin 2013 werd in overleg, en na een oproep, beslist het onderzoek te gunnen aan het consortium HoGent en HUB. De vooropgestelde timing van de oplevering van het eindrapport door de onderzoeksinstanties in 2014 werd niet gehaald. Een voorlopig eindrapport werd opgeleverd in het najaar 2014 maar werd niet aanvaard door de opdrachtgevers. Er gingen 4

bijeenkomsten van de stuurgroep of gesprekken met de opdrachtgevers door. In 2015 wordt verder ingezet op het finaliseren van de onderzoeksresultaten.

- De drie organisaties organiseerden op 16 oktober 2014 in de Factorij in Schaarbeek een *gemeenschappelijke studiedag* over kennis- en informatiemanagement. In 2015 wordt ingezet op een gemeenschappelijke studiedag over “samenwerken tussen organisaties”.

▷ *Overleg steunpunten kunsten, erfgoed, sociaal-cultureel werk*

De *verschillende directies* van steunpunten, fondsen en kenniscentra binnen het beleidsdomein kunsten, erfgoed en sociaal-cultureel werk ontmoeten elkaar een aantal keren op jaarbasis in een overleg. In 2014 werden vier overlegmomenten georganiseerd. Socius stond in voor de uitnodigingen en agendasetting.

- In 2013 werd vanuit dit overleg beslist een gemeenschappelijke studie over de meerwaarde van cultuur uit te besteden. Na een oproep werd het onderzoek gegund aan de Rijksuniversiteit van Groningen. Partners in het onderzoek zijn Socius, Locus, Vti, Faro, Bam, CultuurNet Vlaanderen, Demos, Bibnet, Muziekcentrum, VAF, Circuscentrum, Stichting lezen, Forum voor Amateurkunsten en het departement CJSM. Het onderzoeksrapport 'De waarde van Cultuur' werd voorjaar 2014 opgeleverd en op 3 april bekend gemaakt voor een schare genodigden en de pers. Samen met de onderzoeksresultaten werd een publicatie in opdracht van het consortium 'De Waarde van Cultuur, een onderzoek naar het meetbare en onmeetbare' van de hand van Patrick De Rynck gelanceerd. Met deze publicatie beoogden we de onderzoeksresultaten op een toegankelijke manier ter beschikking te stellen aan een breed publiek van professionals en beleidsmakers. De publicatie werd gratis ter beschikking gesteld en verspreid op een 5000-tal exemplaren. Socius stond in voor de zakelijke coördinatie van het geheel, maakte deel uit van de wetenschappelijke stuurgroep en stond mee in voor de organisatie van de lancering.
- In de schoot van het steunpuntenoverleg vond ook een intern kennisdelingstraject plaats over omgaan met (etnisch-culturele) diversiteit. Doel van dit traject is kennisdeling tussen stafmedewerkers uit verschillende steunpunten te realiseren. In 2014 vonden, onder coördinatie van Demos, verschillende bijeenkomsten plaats. Begin 2015 wordt een evaluatie van de uitkomst van het traject gepresenteerd. Socius nam deel aan

het kennisdelingstraject.

- Naar aanleiding van het aantreden van de nieuwe regering en de aanstelling van de heer Gatz als Vlaams minister van Cultuur beslisten de verschillende steunpunten, fondsen en kenniscentra een gemeenschappelijk schrijven te richten aan de nieuwe minister. Dit werd gerealiseerd in september 2014. Socius ondertekende mee de brief.

c) Samenwerkingsverbanden

Socius maakt deel uit van tal van samenwerkingsverbanden waarvan er vijf een formeel (geregeld via een contract) karakter hebben. We geven eerst een overzicht van de vijf formele samenwerkingsverbanden en lijsten nadien een globaal overzicht van alle samenwerkingsverbanden op.

▷ Samenwerkingsovereenkomst met de FOV

De samenwerking met de *FOV (federatie sociaal-cultureel werk)* wordt geregeld in het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk (2003). Artikel 47bis stipuleert dat de FOV met het steunpunt voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk een samenwerkingsovereenkomst gesloten moet hebben waarin de FOV en dit steunpunt hun onderlinge samenwerking regelen om te komen tot een optimale uitvoering van die opdrachten van de FOV en van het steunpunt die met elkaar samenhangen. De vorige samenwerkingsovereenkomst liep tot eind 2013. Voorjaar 2014 werd een nieuwe overeenkomst voor de periode 1 april 2014 tot 31 december 2017 door de respectievelijke besturen goedgekeurd.

▷ Samenwerkingsovereenkomst met De Ambrassade

Het betreft een samenwerkingsovereenkomst met *De Ambrassade* met betrekking tot de ontwikkeling en implementatie van een portfolio voor niet-formele en informele leerervaringen in het erkende en/of gesubsidieerde sociaal-cultureel volwassenenwerk en jeugdwerk.

▷ *De overeenkomst met CultuurNet Vlaanderen*

De overeenkomst tussen *CultuurNet Vlaanderen* en Socius betreft het project Cultuurdatabank. De overeenkomst regelt de samenwerking inzake het verzamelen en uitwisselen van culturele basisgegevens en het beter bereikbaar maken van deze gegevens via tal van kanalen op maat van het publiek. In 2014 werd een aantal samenwerkingsmodaliteiten herbekeken wat resulteerde in een nieuwe overeenkomst die begin 2015 ondertekend zal worden.

▷ *Het samenwerkingsverband met betrekking tot e-leren*

In 2014 organiseerde Toll-net, netwerk van lesgevers, ICT-coördinatoren, directies en pedagogische begeleiders in de volwasseneneducatie, een aantal communities omtrent het ontwikkelen van online leermateriaal rond diverse thema's, twee nieuwe edities van de Toll-cursus (een basiscursus e-leermateriaal ontwikkelen) en een reeks workshops. Daarnaast onderhoudt Toll-net een online leeromgeving (Moodle) en een platform om interactieve leerobjecten te ontwikkelen (Xerte). De focus ligt vooral op het volwassenenonderwijs en de beroepsopleidingen van de VDAB en Syntra. De deelname van sociaal-culturele organisaties en werkers is zeer beperkt.

Socius is een van de partners van Toll-net en nam in die hoedanigheid deel aan een 4-tal bijeenkomsten van de stuurgroep en de projectgroep om op die manier voeling te houden met de ontwikkelingen ter zake.

Ook Toll-net heeft te maken met besparingen. Dat heeft de werking de laatste tijd wat bemoeilijkt en maakt de toekomst van het project onzeker. De middelen van het project werden begin dit jaar overgedragen aan de pedagogische begeleidingsdiensten van de 4 onderwijsnetten, die de werking van Toll-net verzekeren gedurende het lopende schooljaar. Over de verdere toekomst moeten nog afspraken gemaakt worden met de betrokken partners.

▷ *Samenwerkingsverband Vlaamse Gemeenschap – Socius – feitelijke vereniging Pulse*

De Vlaamse overheid sloot een samenwerkingsovereenkomst af voor de periode van 16 december 2013 tot 15 december 2014 voor *de hosting van Pulse – Transitienetwerk Cultuur*. Socius sloot op zijn beurt een samenwerkingsovereenkomst af met de feitelijke vereniging Pulse – Transitienetwerk Cultuur waarin de wederzijdse rechten en plichten werden vastgelegd. Op 16 december 2014 werd een nieuwe overeenkomst tussen Socius en de Vlaamse overheid afgesloten voor een derde hostingsjaar. Deze overeenkomst loopt af op 15 december 2015.

Socius maakt binnen de Pulse-werking deel uit van de kerngroep en stuurgroep. Tevens maken we deel uit van de externe stuurgroep waarbinnen gerapporteerd wordt aan de overheid. Socius participeerde in 2014 als partner aan de Pulse Trefdag 'Cultuur: (on)gemeen goed'. Een trefdag voor de brede cultuursector die inging op een verkenning van de commons.

▷ *Globaal overzicht samenwerkingsverbanden Socius 2014*

○ *Strategisch doel: ontwikkeling professional en organisatie*

- Studiedag kennis- en informatiemanagement: Socius – Forum voor Amateurkunsten – De Ambrassade
- Infosessie Erasmus+: Socius –EPOS vzw
- Toll-net: Socius – Syntra – VDAB – VOCVO

○ *Strategisch doel werken aan en met gegevens*

- Onderzoek veldtekening jeugdwerk- en sociaal-culturele praktijken: Socius – De Ambrassade
- Onderzoek meerwaarde cultuur: Socius – Locus – Vti – Faro – Bam – CultuurNet Vlaanderen – Demos – Bibnet – Muziekcentrum – VAI – Circuscentrum – Stichting lezen – Forum voor Amateurkunsten – Departement CJSM

○ *Strategische doel werken aan zichtbaarheid*

- UiTdatabase – Prettiggeleerd.be: Socius – CultuurNet Vlaanderen

- Oscar – eigenaarschap: Socius – De Ambrassade
- Oscar stuurgroep: Socius – De Ambrassade – Forum voor Amateurkunsten – Faro – VSK – VVJ
- Oscar verbreding cultuur: Socius – Faro – VVBAD – VVC – Locus
- Prijs sociaal-cultureel werk: Socius – Vlaamse Gemeenschap – CultuurNet Vlaanderen

○ *Strategisch doel innovatie*

- Innovatiepitches: Socius – Sociale InnovatieFabriek

○ *Basiswerking*

- Samenwerkingsovereenkomst Socius – FOV: Socius – FOV
- Samenwerkingsovereenkomst m.b.t. het transitienetwerk cultuur: Socius – Vlaamse Gemeenschap
- Samenwerkingsovereenkomst Pulse FV – Socius vzw: Socius – Pulse FV
- Opmaak beroepenstructuur: Socius – De Ambrassade

d) Socius als pleitbezorger

Als pleitbezorger voor de sector neemt het steunpunt actief deel aan tal van ad-hocoverlegplatformen, netwerken, onderzoeksgroepen, ... Als pleitbezorger volgt het steunpunt ook het overheidsbeleid op. We geven een korte schets voor 2014.

▷ *Adviseren*

○ *Lid van de Raad Levenslang en Levensbreed Leren van de Vlaamse Onderwijsraad*

Socius heeft binnen de geleding ‘publieke opleidingsverstrekkers’ een zetel in de *Raad Levenslang en Levensbreed Leren van de Vlaamse Onderwijsraad*. We namen deel aan drie overlegmomenten.

- *Lid van het Vlaams Grundtvig-adviescomité*

Socius heeft een zetel in het *Vlaams Grundtvig-adviescomité*. In 2014 vond een keer overleg plaats. Op de agenda stond de herstructurering van Epos vzw en de opvolging van Erasmus+. Daarnaast was er aandacht voor de toekomst van het Grundtvig-adviescomité. Er werden in 2014 geen beslissingen genomen m.b.t. de toekomst, ondanks een pleidooi van de leden om dit comité te continueren.

- ▷ *Participeren in onderzoeksgroepen*

Via deelname aan stuur- en gebruikersgroepen, van voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk relevante wetenschappelijke onderzoeksprojecten, ondersteunen en adviseren we te leveren onderzoeksinspanningen en helpen we onderzoeksresultaten te vertalen naar de sector.

Het steunpunt neemt deel aan de gebruikersgroep van het *DIEGEM-onderzoek*. DIEGEM staat voor Diversiteit en Gemeenschap. Het betreft een samenwerkingsverband van LES – KU Leuven, AOW – KU Leuven, MENARG – UGent, ASRO – KU Leuven, SPPARCC'EL – Hogeschool WENK, Oases – Universiteit Antwerpen en SOAG – Hogeschool Gent. Op 19 juli 2012 kreeg DIEGEM groen licht en financiering van IWT. Het onderzoek nam een start op 1 januari 2013. Een stafmedewerker van Socius werkt ook deeltijds binnen dit onderzoeksproject in functie van de maatschappelijke valorisatie.

- ▷ *Platformen en werkgroepen, vertegenwoordiging*

Socius participeert aan een aantal platformen en werkgroepen:

- *Werkgroep engagementsverklaring interculturaliseren*

Op vraag van het departement CJSM participeert Socius in de werkgroep, gevormd door steunpunten en kenniscentra, die in opvolging van het cultuurforum atelier diversiteit en participatie werk maakt van een sectorbrede engagementsverklaring interculturaliteit. Naast het steunpunt participeren ook het departement zelf en een vertegenwoordiging van het kabinet. In 2014 kwam de werkgroep op vraag van het kabinet een maal samen om een evaluatie op te maken van de engagementsverklaring.

o *ACCE – Ambtelijke Coördinatie Cultuur Educatie*

Op vraag van het Departement CJSM participeert Socius aan het ACCE-overleg. In 2014 vonden er verschillende initiatieven plaats waaraan het steunpunt participeerde.

- Tijdens een overleg op 26 maart werd toelichting gegeven over de bijdrage van de administratie aan de nieuwe regering m.b.t. cultureel leren. Tijdens deze bijeenkomst stelde Socius (i.s.m. De Ambrassade) zijn plannen voor m.b.t. de opmaak van een beroepenstructuur voor het sociaal-cultureel werk.
- In opvolging van de nota's 'Groeien in cultuur' en 'Doorgroeien in cultuur' werd een kwaliteitskader en tool cultuureducatie opgemaakt. Op vraag van het Departement werd deze tool uitgetest in verschillende sociaal-cultureel volwassenenorganisaties. In opvolging hiervan werd op een sectorevenement over cultuureducatie, georganiseerd door het Departement, een workshop verzorgd door Socius.
- Het Departement Cultuur participeert in een drielandeninitiatief inzake actieve cultuurparticipatie van ouderen. Naast het departement participeren ook The Baring Foundation (UK) en Lang Leve Kunst (NL). Op 16 en 17 oktober 2014 vond een eerste conferentie plaats in Londen waaraan Socius participeerde. In aanloop naar deze conferentie werden organisaties en praktijken uit de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk opgesteld die actief zijn op het domein van cultureel leren van ouderen. In 2015 staat een vervolgconferentie in Den Haag gepland.

o *Kennisnetwerk EVC – EVC promotorenteam*

In mei 2009 richtte de overheid het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming op. Dit agentschap legt zich onder meer toe op de kwaliteit en transparantie van EVC-trajecten. Het AKOV heeft een Kennisnetwerk EVC geactiveerd dat wordt aangestuurd door een promotorenteam EVC. Socius heeft een zetel in het promotorenteam. In 2014 kwam het promotorenteam twee keer bijeen. Socius nam hier aan deel. Een derde bijeenkomst werd verschoven naar januari 2015.

o *Werkgroep Toeleiding*

Op initiatief van het kabinet cultuur werd een werkgroep 'Toeleiding' opgestart. Voor deze werkgroep worden de verschillende steunpunten in

het beleidsveld cultuur uitgenodigd. Ook de Vereniging waar armen het woord nemen, neemt deel. Doel van de werkgroep is kennis en ervaring uit te wisselen met betrekking tot het toeleiden van personen in armoede naar cultuur. De werkgroep functioneert flankerend aan het experiment UiTPAS. De werkgroep kwam 1 maal samen in een afsluitende bijeenkomst in 2014. Tijdens de bijeenkomst werd besproken wat de toekomstige rol van de werkgroep kan zijn in de opmaak van de bijdrage van het beleidsdomein cultuur aan het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.

- *Onderzoeksplatform Cultuur*

Het Onderzoeksplatform Cultuur is een ontmoetings- en discussieplatform voor instituties die in Vlaanderen betrokken zijn bij academisch en toegepast onderzoek naar het brede culturele veld (kunsten, erfgoed, sociaal-cultureel werk). Het is een unieke alliantie van erg diverse instellingen - universiteiten en hogescholen (o.a. UA, VUB, UGent, KU Leuven, HUB, Rits), steunpunten (BAM, MCV, VAI, VTi, Demos, Socius, Locus), fondsen (VFL, VAF), overheidsinstellingen (Agentschap Kunsten & Erfgoed, Departement CJSM, de Studiedienst van de Vlaamse Gemeenschap) en spelers zoals het Sociaal Fonds Podiumkunsten, Flanders DC, CultuurNet Vlaanderen en Mediarte. Het Onderzoeksplatform Cultuur wil niet enkel de nood tot een betere informatiedoorstroming in verband met onderzoeksplannen, resultaten en beschikbare gegevensbronnen faciliteren, maar wil in de toekomst ook werken aan een collectieve agendasetting, waarin onderzoeksvragen afgesteld kunnen worden en het Onderzoeksplatform Cultuur een denktank kan worden omtrent fundamentele vraagstukken over relatie tussen veld, praktijk en onderzoek. Socius maakt deel uit van de stuurgroep van het Onderzoeksplatform Cultuur.

Het Onderzoeksplatform Cultuur organiseerde tijdens het Cultuurforum 2014 een sessie over de resultaten van het onderzoek naar de Waarde van Cultuur. Als lid van een werkgroep van het Onderzoeksplatform Cultuur stond Socius mee in voor de voorbereiding van deze sessie. Eind december organiseerde het Onderzoeksplatform Cultuur in het Vlaams-Nederlandse huis 'de Buren' een studiebijeenkomst over het gebruik van register en administratieve data voor cultuuronderzoek. Een stafmedewerker van Socius participeerde in de voorbereidende werkgroep en nam ook de moderatie van het panelgesprek tijdens deze bijeenkomst voor zijn rekening.

De stuurgroep van het Onderzoeksplatform Cultuur kwam drie maal bijeen in 2014.

- *Koning Boudewijnstichting – werkgroep maatschappelijke stage*

Binnen de Koning Boudewijnstichting ging, op vraag van Vlaams minister van Onderwijs Smet, een werkgroep aan de slag die nagaat of en hoe een maatschappelijke stage kan geïntroduceerd worden binnen het secundair onderwijs. Met een maatschappelijke stage wil men burgerschapscompetenties van jongeren stimuleren om als actieve burger aan de samenleving te participeren. Een pilootfase is voorzien in de periode 2014-2016.

In 2014 werd een website ontwikkeld www.3destage.be en gingen 18 experimenten door in evenveel scholen.

Het project wordt opgevolgd door een werkgroep waaraan naast de KBS ook GO, VVSKO, De Ambrassade, VSK, VVSG en Socius deelnemen. In 2014 vonden drie bijeenkomsten van de stuurgroep van dit project plaats. Socius stond mee in voor een oproep naar mogelijke stageplaatsen voor maatschappelijke stages binnen het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Tevens werd het belang van het werken aan burgerschapscompetenties in het onderwijs mee opgenomen in de beleidsaanbevelingen van het steunpunt. Een verkennend gesprek tussen de KBS, De Ambrassade en Socius vond plaats over een mogelijk gebruik van OSCAR, het portfolio-instrument voor competenties verworven in de niet-formele educatie en het informeel leren in de context van zulke maatschappelijke stages.

Omwille van besparingen, die ook de Koning Boudewijnstichting treffen, moest vroeger dan verwacht al na een eerste werkingsjaar nagedacht worden over de toekomstmogelijkheden van het project.

- *Stuurgroep Strategisch Plan Geletterdheid*

Het Strategisch Plan Geletterdheid (2012-2016) wil een daadkrachtig, transversaal en doeltreffend geletterdheidsbeleid (informatiegeletterdheid, prozageletterdheid, mediawijsheid, functionele geletterdheid) realiseren door binnen en over de grenzen van beleidsdomeinen heen aan geletterdheid te werken. Het is een plan waartoe alle ministers van de Vlaamse Regering zich verbinden en waarin strategische doelstellingen en acties opgenomen zijn om geletterdheid te stimuleren.

Eén van de strategische doelstellingen is 'Geletterdheid wordt een horizontaal aandachtspunt in de beleidsdomeinen Welzijn, Cultuur, Werk en Media'. Een van de acties die hieronder is opgenomen, wil in beeld brengen op welke subdomeinen van geletterdheid CJSM reeds actief is, in

welke subsectoren dat zich situeert, welke instellingen en organisaties hierin een voortrekkersrol spelen en welke good practices en lacunes we kunnen identificeren. In 2014 vond er geen overleg plaats.

- *Cultuurforum 2014*

Op vraag van het departement stond Socius, samen met Demos in voor de organisatie van een werksessie over participatie tijdens het Cultuurforum 2014. Tijdens de sessie werden drie praktijktafels georganiseerd waaraan ook praktijken uit het sociaal-cultureel volwassenenwerk aan bod kwamen.

- *SARC – Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media*

Op vraag van de SARC verzorgde Socius een inleiding over sociaal-cultureel werk, armoede en sociale uitsluiting tijdens één van haar bijeenkomsten. Ook op vraag van de SARC werd een gesprek georganiseerd met Socius en Locus i.f.v. de opmaak van een advies over een internationaal cultuurbeleid met aandacht voor het sociaal-cultureel domein.

- *CVN*

De commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland maakt werk van de opmaak van een stand van zaken van de Vlaams-Nederlandse samenwerking in het kader van de uitvoering van het verdrag. In het kader daarvan was er een gesprek met Socius waarin gepeild werd naar de Vlaams-Nederlandse samenwerking in het sociaal-cultureel domein. In opvolging van dit gesprek formuleerde CVN de ambitie de samenwerking in het sociaal-culturele domein opnieuw te activeren. Socius formuleerde het voorstel expertenmeetings te organiseren over werkveld- en beleidstopics die we delen tussen Vlaanderen en Nederland. In 2014 gingen twee expertenmeetings door. Socius werkte mee aan de voorbereiding van een van de expertenmeetings met als thema regionale samenwerking tussen culturele actoren en decentralisatie van het cultuurbeleid.

- *Stuurgroep Voorportaal*

Socius maakt deel uit van de stuurgroep 'Project Voorportaalfunctie' binnen de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De voorportaalfunctie heeft betrekking op een belangrijke functie die etnisch-culturele verenigingen opnemen. Deze houdt in dat mensen, die anders moeilijk bereikbaar zijn voor reguliere instanties, via laagdrempelige activiteiten van verenigingen warm worden gemaakt om door te stromen naar het aanbod van de reguliere instanties. Het niet fitten van de agenda's zorgde ervoor dat we in 2014 niet konden deelnemen aan het overleg.

e) Opvolgen van beleid

Socius volgt een aantal beleidsdomeinen of beleidsitems actief op door deelname aan de werksoortelijke werkgroepen binnen de FOV, door deelname aan overleg met het kabinet en/of de administratie of door deelname aan adviesorganen, werkgroepen of ad-hocoverleg. Ook de agenda's en verslagen van de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement worden actief opgevolgd.

In 2014 was er specifieke aandacht voor:

- *De opvolging van de regionale, federale en Europese verkiezingen in mei 2014*

In de aanloop van de regionale, federale en Europese verkiezingen in mei 2014 formuleerde Socius zijn beleidsaanbevelingen: "Een cultuurbeleid dat ruimte schept voor burgerparticipatie en bouwt aan een duurzame wereld. Voor iedereen". De beleidsaanbevelingen werden met mandatarissen van verschillende politieke partijen besproken. Zowel met een vertegenwoordiging van de IVA, het departement CJSM, het kabinet als de Sarc was er een gesprek. Na de aanstelling van een nieuwe regering, een nieuwe minister en een nieuw kabinet werd geïnvesteerd in de uitbouw van de relatie met het kabinet.

Ook de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement werd grondig vernieuwd. Socius en de FOV formuleerden samen een voorstel voor het organiseren van een werkbezoek van de Commissie Cultuur tijdens de Trefdag 2014. De agenda van de commissie liet dit niet toe. Mede naar aanleiding van onze vraag/suggestie werd begin 2015 een gedachtewisseling georganiseerd door de Commissie Cultuur met de steunpunten en belangenbehartigers.

- *Vlaams internationaal cultuurbeleid*

In opvolging van het in 2013 opgemaakte gemeenschappelijk advies van Socius, Locus, Demos en Circuscentrum Vlaanderen betreffende het internationaal cultuurbeleid vond in 2014 een gesprek plaats met de Sarc in voorbereiding van een advies van de raad. Dit advies 'Grenzen doorbreken. Culturele belangen van de Vlaamse Gemeenschap' werd op 28 mei uitgebracht. In de beleidsaanbevelingen van Socius was er aandacht voor het internationaal cultuurbeleid.

Socius besliste ook in 2014 lid te worden van het Kenniscentrum Sociaal Europa waardoor relevante informatie m.b.t. het Europees beleid en de Europese subsidiemogelijkheden toegankelijk wordt. Socius neemt deel aan het Europees team binnen het KCSE.

- *Vlaams innovatiebeleid*

Socius volgde de ontwikkelingen met betrekking tot het Vlaamse innovatiebeleid op.

- *Beleid inzake cultuureducatie*

In 2012 werkten de beleidsdomeinen Cultuur, Jeugd en Onderwijs met 'Groeien in cultuur' voor het eerst een gezamenlijk beleidskader uit voor cultuureducatie voor kinderen en jongeren tot 18 jaar. In 2013 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota 'Doorgroeien in cultuur' goed. Deze nota vormt een beleidskader voor cultuureducatie voor volwassenen. In samenspraak met het departement CJSJ en met CultuurNet Vlaanderen werden extra inspanningen geleverd in 2014 om het aanbod aan cultureel leren voor volwassenen nog beter te ontsluiten via de UiTdatabank en de Prettiggeleerd-databank. Tevens wordt ingezet op de verhoging van het lokale sociaal-culturele aanbod in de databanken.

- *De hervormingsplannen en beleid m.b.t. de integratie- en inburgeringssector*

Socius volgt de hervormingsplannen en het beleid met betrekking tot de integratiesector op.

- *Vlaamse Kwalificatiestructuur*

Socius nam deel aan diverse overlegmomenten en infomomenten met betrekking tot de Vlaamse Kwalificatiestructuur. In 2013 ging, mee op

initiatief van Socius, een overleg van start binnen Sociare. In dit overleg werd de wenselijkheid van de opmaak van een globale beroepenstructuur voor het sociaal-culturele veld overwogen. Een kleine werkgroep, waaraan Faro, Socius, Sociare en AKOV deelnamen, werkte een methodologie uit voor de opmaak van zo'n beroepenstructuur. Begin 2014 werd de methodologie voorgesteld. Socius en De Ambrassade besloten een partnerschap aan te gaan en samen te investeren in de opmaak van een beroepenstructuur voor het jeugdwerk en sociaal-cultureel volwassenenwerk. Voor de draagvlaktoetsing werd samengewerkt met de FOV en de Vlaamse Jeugdraad. Eind 2014 werden de resultaten opgeleverd en ingebracht in de Sociare werkgroep.

- *Vlaams HVC/EVC beleid*

Socius nam deel aan diverse overlegmomenten inzake een geïntegreerd EVC-beleid.

- *Europees beleid inzake levenslang en levensbreed leren*

Europa werkte in 2013 aan een nieuw Europees programma 'Erasmus+'. Dit in opvolging/vervanging van onder meer het Grundtvig-programma. Dit dossier werd nauwgezet opgevolgd door Socius in overleg met de FOV en EAEA. Socius organiseerde samen met Epos vzw in 2014 een informatiesessie over het nieuwe programma.

f) Onderschrijven

- Socius is ondersteunende organisatie voor de *Decenniumdoelen 2017*.
- Socius onderschrijft de *engagementsverklaring etnisch-culturele diversiteit*.
- Socius neemt deel aan de *Donderdag Veggiedag* van EVA vzw.
- Socius onderschrijft het *manifest 'Versterk de politiserende kracht van het middenveld'*.
- Socius ondertekende de *Septemberverklaring van Hart Boven Hard*.

g) De mandaten die we opnemen

Socius-medewerkers nemen een aantal mandaten op in bestuursorganen. Een overzicht.

- *Lid van de Algemene Vergadering van EPOS vzw – Europese Programma's voor Onderwijs, Opleidingen en Samenwerking, Nationaal Agentschap voor Vlaanderen*

Fred Dhont – effectief lid

Ronny Leenknecht – plaatsvervanger

Wijzigingen in de statuten van EPOS vzw hebben ertoe geleid dat het steunpunt niet langer stemgerechtigd lid is. Een wijziging waar Socius tegen protesteerde. Op vraag van de nieuwe directie van EPOS vzw, zal Socius begin 2015 deelnemen aan een stakeholdergesprek i.f.v. een op te maken beleidsplan voor EPOS vzw.

- *Lid van de Algemene Vergadering van EAEA – European Association for the Education of Adults*

Ronny Leenknecht – effectief lid

Socius is lid van dit internationaal netwerk dat 4 kerntaken heeft:

- (1) beleidsbeïnvloeding voor levenslang leren en de niet-formele educatie op Europees niveau;
- (2) praktijkontwikkeling aan de hand van projecten, publicaties en training;
- (3) informatieverstrekking en dienstverlening voor onze leden;
- (4) internationale samenwerking.

Het lidmaatschap voor Socius betekent de deelname aan de Algemene Vergadering in overleg met de Waalse collega's van 'Lire et Ecrire' waarmee we een (Belgisch) mandaat delen. Daarnaast staan we in voor het verspreiden en ontsluiten van publicaties (LLinE magazine) en inhoudelijke thema's en praktijken vanuit EAEA-context naar het werkveld. We ondersteunen de beleidsbeïnvloeding voor het levenslang leren en de niet-formele educatie op Europees vlak door het formuleren van advies en standpunten vanuit Vlaanderen. We onderhouden contacten met individuele leden van het netwerk en bouwen selectief contacten uit in functie van de meerwaarde voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Socius nam in juni deel aan de Algemene vergadering van EAEA in Brussel.

- *Lid van de Algemene Vergadering van Sociare – Werkgeversfederatie sociaal-cultureel werk*

Ann Degline – effectief lid

Socius was in 2014 actief lid van de werkgroep beroepenstructuur sociaal-cultureel werk. Een sectorbrede overleggroep kwam in 2014 drie maal bijeen.

- *Lid van de Algemene Vergadering van Kenniscentrum Sociaal Europa*

Socius is lid van het Kenniscentrum Sociaal Europa en volgt de Algemene Vergadering en het Europees team op. In 2014 werd deelgenomen aan de twee bijeenkomsten van het Europees team.

3.3 SPECIFIEKE OPDRACHT NAAR ETNISCH-CULTURELE FEDERATIES

Beheersovereenkomst

Het steunpunt werkt, in overleg met de etnisch-culturele federaties, een actieplan uit om hen te ondersteunen bij hun uitbouw naar een volwaardige erkenning als sociaal-culturele vereniging.

De acties van het steunpunt hebben betrekking op de uitbouw van de afdelingswerking van de vereniging en de inhoudelijke ondersteuning van hun werking, de beleidsplanning en de organisatieontwikkeling.

De doelgroep met betrekking tot deze specifieke opdracht wordt gevormd door:

- LAF – De Latijns-Amerikaanse Federatie
- FZO-VL. – Federatie van Zelforganisaties in Vlaanderen
- Feniks – (ACLI-Vlaanderen en de Federatie Wereldvrouwen)
- FAAB – Federation of Anglophone Africans in Belgium

Begin 2011 werd in onderling overleg tussen Socius en de verenigingen een individueel actieplan vastgelegd waarin per vereniging de afspraken inzake ondersteuning werden gedefinieerd. Drie van de vier verenigingen (Feniks, FAAB en LAF) doen een beroep op ons aanbod. De ondersteuning die plaatsvond in 2014 ligt in het verlengde van deze plannen.

● ● Output en outcome 2014

▷ LAF

Het LAF (Latijns-Amerikaanse Federatie) was van plan om tegen 15 februari 2014 een nieuwe erkenningsaanvraag te doen. In 2013 kreeg de vereniging LAF echter een negatief advies m.b.t. de subsidievoorwaarden, waardoor de vereniging haar subsidies verloor. Hiermee verviel sindsdien ook de specifieke ondersteuningsopdracht van het steunpunt ten aanzien van LAF.

▷ FZO-VL

Reeds in 2012 werd deze vereniging voor migranten erkend en gesubsidieerd als sociaal-culturele vereniging. Zij namen, samen met andere erkende en gesubsidieerde sociaal-culturele verenigingen, deel aan het open aanbod van Socius 'Beleidsplanningstraject voor etnisch-culturele federaties'.

▷ Feniks

Reeds in 2012 werd deze vereniging voor migranten erkend en gesubsidieerd als sociaal-culturele vereniging. Federatie Wereldvrouwen, een deel van Feniks, deed in 2014 beroep op Socius voor een begeleiding rond Oscar (9 december 2014, 1 dagdeel).

▷ FAAB

FAAB (Federation of Anglophone Africans in Belgium) wilde tegen 15 februari 2014 een nieuwe erkenningsaanvraag doen. In 2014 deed FAAB beroep op Socius in functie van hun erkenning en beleidsplanning. Eind januari gaf Socius telefonische feedback en volgde het erkenningsdossier op (1 dagdeel). In de loop van 2014 werd deze vereniging voor migranten erkend en gesubsidieerd als sociaal-culturele vereniging. FAAB nam, samen met andere erkende en gesubsidieerde sociaal-culturele verenigingen, deel aan het open aanbod van Socius 'Beleidsplanningstraject voor etnisch-culturele federaties'.

4. 2014 IN GLOBO

Onderstaand bieden we een overzicht van onze output en ons bereik in kengetallen. We doen dit op een geïntegreerde manier voor de aanbod- en vraaggerichte werking. Hierin wordt geen rekening gehouden met de opdracht gedefinieerd in de basiswerking. Voor de kengetallen met betrekking tot de basiswerking verwijzen we naar cijfers onder rubriek 3 van dit rapport.

4.1 AANBODGERICHTE WERKING

▷ Overzicht aanbodgerichte werking 2014

In 2014 organiseerde het steunpunt 58 aanbod- en publieksgerichte initiatieven, goed voor 114 dagen en/of 172 dagdelen dienstverlening. Over alle activiteiten samen telden we 1.250 deelnemers. Concreet ging het hierbij over 767 unieke personen. Brengen we de meerdaagse activiteiten in rekening dan tellen we alles samen 1.486 deelnames. Over 2014 namen 269 verschillende organisaties deel aan de aanbodwerking van het steunpunt. Bekeken naar functie kunnen we stellen dat 24,9% van de deelnames gerealiseerd wordt door coördinatoren. De gemiddelde tevredenheid van de aanbodgerichte werking lag op 84%.

Aanbodgerichte werking Socius 2014

Aantal activiteiten	58
Dagen	114
Dagdelen	172
Deelnemers	1.250
Unieke personen	767
Deelnames	1.486

Bereikte organisaties	269
% Coördinatoren	24,9
% Gemiddelde tevredenheid	84

▷ *Aantal deelnemers bekeken vanuit het perspectief van primaire en secundaire doelgroep*

Op een totaal van 1.250 deelnemers tellen we 61,6% deelnemers uit de primaire doelgroep en 38,4% deelnemers uit de secundaire doelgroep. Binnen de primaire doelgroep zijn de verenigingen goed voor 35% van de deelnemers, de volkshogescholen voor 23,6% de bewegingen voor 19% en de landelijke vormingsinstellingen voor 14%

	Aantal deelnemers	% totaal deelnemers	bereikte organisaties*
primaire doelgroep	770	61,6	119
- beweging	147		23
- vereniging	334		57
- volkshogeschool	181		13
- vormingsinstelling	108		26
secundaire doelgroep	480	38,4	150
totaal	1250	100	269

* Het betreft hier adressen. Een organisatie kan meerdere adressen of subgeledingen hebben.

▷ *Verdeling unieke personen over primaire en secundaire doelgroep*

Van de 767 unieke personen die deelnamen aan het aanbodprogramma van het steunpunt in 2014, komen er 405 uit de primaire doelgroep en 362 uit de secundaire doelgroep.

	Aantal unieke personen
primaire doelgroep	405
- beweging	77
- vereniging	185
- volkshogeschool	82
- vormingsinstelling	61
secundaire doelgroep	362
totaal	767

▷ *Overzichtsschema aanbodgerichte werking 2014 in relatie tot de strategische doelen*

Van de 58 ondernomen publieksgerichte initiatieven zijn er meer dan de helft te catalogeren onder het strategisch doel ontwikkeling professional en organisatie.

	Aantal activiteiten	Aantal dagdelen
b1 = netwerking	1	1
c1a = ontwikkeling professionals	16	62
c1b = ontwikkeling organisaties	27	75
c2 = gegevens	3	3
c3 = innovatie	5	8
c4 = zichtbaarheid	2	3
c4b = zichtbaarheid - Oscar	1	10
T = diversiteit	3	10
Totaal	58	172

4.2 VRAAGGERICHTE WERKING

Voor de gedetailleerde kengetallen inzake de vraaggerichte werking, verwijzen we de lezer door naar rubriek 2 in dit rapport. We herhalen hier de belangrijkste cijfers:

In 2014 werden 82 vragen gesteld aan het steunpunt om een dienstverlening “op maat” te realiseren. Aan net iets minder dan 88% van de vragen (72) werd positief gevolg gegeven. Uiteindelijk werden effectief 64 interventies gedaan waarvan 43 kunnen gecatalogeerd worden onder de noemer “begeleiding” en 21 onder de noemer “pleitbezorging”.

35 vragen werden geformuleerd door de secundaire doelgroep ten opzichte van 47 vragen door de primaire doelgroep. Uiteindelijk werden 39 vraaggerichte interventies gerealiseerd bij de primaire doelgroep ten opzichte van 25 bij de secundaire.

Socius realiseerde in 2014, 84 dagdelen dienstverlening op maat. Daarin werden zowat 364 deelnemers geteld uit de primaire doelgroep.

Wanneer we de “op maat dienstverlening” van het steunpunt relateren aan onze strategische doelen dan valt op dat het leeuwenaandeel kan beschouwd worden als interventies die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de professional en/of de organisatie naast netwerking.

4.3 ALGEMEEN OVERZICHT 2014 KENGETALLEN AANBODGERICHTE EN VRAAGGERICHTE DIENSTVERLENING

In wat volgt, proberen we een overzicht te maken van de belangrijkste kengetallen van zowel de aanbodgerichte als vraaggerichte werking.

▷ *Overzicht aanbodgerichte en vraaggerichte werking van het steunpunt in 2014*

In totaal werden er in 2014, 122 “initiatieven of interventies” ondernomen door het steunpunt. Samen goed voor 256 dagdelen dienstverlening en 1614 (*) deelnemers.

	Aanbodgericht	Vraaggericht	Totaal
Aantal	58	64	122
Dagdelen	172	84	256
Deelnemers	1250	364 (*)	1614 (*)

▷ *Werking 2014 naar bereikte organisaties primaire en secundaire doelgroep*

Als we het aantal deelnemers aan de aanbod- en vraaggerichte werking samentellen, komen we op een totaal 1.134 deelnemers uit de primaire doelgroep tegenover 480 (*) deelnemers uit de secundaire doelgroep.

Bij de primaire doelgroep komt 40,6% van de deelnemers uit de verenigingen, 19,8% uit de volkshogescholen, 20,2% uit de bewegingen en 19,4% uit de vormingsinstellingen.

	Aanbodgericht	Vraaggericht	Totaal	Aanbodgericht	Vraaggericht	Totaal
	Aantal deelns.	Aantal deelns. (*)	Aantal deelns.	Bereikte orgs. (*)	Bereikte orgs.	Bereikte orgs.
primaire doelgroep	770	364	1134	119	70	189
- beweging	147	83	230	23	20	43
- vereniging	334	126	460	57	13	70
- volkshogeschool	181	43	224	13	12	25
- vormingsinstelling	108	112	220	26	25	51
secundaire doelgroep	480	- (*)	480 (*)	150	96	246
totaal	1250	364 (*)	1614 (*)	269	166	435

* Het betreft hier adressen. Een organisatie kan meerdere adressen of subgeledingen hebben.

▷ *De aanbod- en vraaggerichte werking van het steunpunt bekeken vanuit de strategische doelen*

Zowat de helft van de initiatieven of interventies van het steunpunt vallen te catalogeren onder het strategisch doel werken aan de kwaliteit en ontwikkeling van het sociaal-cultureel handelen en de sociaal-culturele organisatie.

	Aanbodgericht	Vraaggericht	Totaal
b1 = netwerking	1	15	16
c1a = ontwikkeling professionals	16	9	25
c1b = ontwikkeling organisaties	27	30	57
c2 = gegevens	3	4	7
c3 = innovatie	5	5	10
c4 = zichtbaarheid	2	-	2
c4b = zichtbaarheid Oscar	1	-	1
T = diversiteit	3	1	4
Totaal	58	64	122

Hierna bieden we inkijk in onze organisatie. We doen dit door achtereenvolgens gegevens en evoluties te ontsluiten die betrekking hebben op:

1. de structuur en het bestuur van Socius
2. het personeel
3. behoeftegericht werken en klantentevredenheid
4. organisatieontwikkeling en kwaliteitszorg
5. het beleidsplanningsproces i.f.v. de opmaak van een beleidsplan 2016-2020 voor het steunpunt.
6. contactgegevens

Voor wat betreft de financiële middelen verwijzen we door naar het financieel rapport 2014.

1. STRUCTUUR EN BESTUUR

Beheersovereenkomst

De leden van de vzw zijn deskundig in het sociaal-cultureel volwassenenwerk en/of inzake beleid en beheer.

De leden zijn evenwichtig verdeeld over:

- *leden actief in de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk;*
- *leden afkomstig uit hetzij opleidings- en onderzoekscentra met deskundigheid inzake het sociaal-cultureel volwassenenwerk, hetzij uit andere sectoren dan het sociaal-cultureel volwassenenwerk met nuttige ervaring voor de sector.*

In de samenstelling van de bestuursorganen is er specifieke aandacht voor diversiteit.

Statuten Socius vzw

Artikel 12

De Algemene Vergadering wordt samengesteld uit volgende stemgerechtigde leden:

- 1° veertien leden actief in de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk, waarvan twee uit de migrantenorganisaties;*
- 2° veertien leden afkomstig uit hetzij opleidings- en onderzoekscentra met deskundigheid inzake het sociaal-cultureel volwassenenwerk, hetzij uit andere sectoren dan het sociaal-cultureel volwassenenwerk met nuttige ervaring voor de sector, waarvan twee van de veertien leden nuttige ervaring of deskundigheid hebben met de sector van de migranten.*

Artikel 13

Het lidmaatschap van een lid van de Algemene Vergadering geldt voor vier jaar en is hernieuwbaar.

Artikel 14

Niet meer dan twee derde van de leden mag van hetzelfde geslacht zijn.

Artikel 15

Het lidmaatschap van de Algemene Vergadering is onverenigbaar met een bezoldigde functie in het Vlaams Steunpunt voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk of de Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk.

Artikel 21

De Algemene Vergadering benoemt uit zijn leden een Raad van Bestuur die maximaal uit 16 leden bestaat.

Bij de samenstelling wordt rekening gehouden met een gelijkmatige en gelijkwaardige vertegenwoordiging van de leden zoals bepaald in artikel 12.

Niet meer dan twee derde van de leden mag van hetzelfde geslacht zijn.

Artikel 22

De Raad van Bestuur stelt de voorzitter, de ondervoorzitter en de secretaris-penningmeester aan.

De voorzitter komt uit de groep vermeld in art. 12, 2°, de ondervoorzitter uit de leden vermeld in art. 12, 1°. De voorzitter en de ondervoorzitter mogen niet van hetzelfde geslacht zijn.

Artikel 23

Het mandaat van een bestuurder van de Raad van Bestuur geldt voor vier jaar en is hernieuwbaar.

Bij voortijdig ontslag van een bestuurder voorziet de Algemene Vergadering voor de duur van het mandaat in de vervanging, rekening houdend met de evenwichtige vertegenwoordiging bedoeld in artikel 12.

Een mandaat in de RvB of DB van de FOV is niet verenigbaar met een mandaat als gedelegeerd bestuurder of lid van de RvB van Socius.

Artikel 32

Het Dagelijks Bestuur is samengesteld uit minstens drie bestuurders, waaronder de voorzitter, de ondervoorzitter en de secretaris-penningmeester, die gedelegeerd bestuurders worden genoemd, en de directeur.

De officemanager en de kwaliteitscoördinator maken deel uit van het DB met adviserende stem.

De bespreking van agendapunten die betrekking hebben op personeelsaangelegenheden worden niet bijgewoond door de kwaliteitscoördinator en de officemanager.

Het mandaat van de bestuurders in het Dagelijks Bestuur eindigt tegelijk met het einde van hun mandaat in de Raad van Bestuur.

▷ De leden van de bestuursorganen op 31 december 2014

<i>Raad van Bestuur</i>	<i>Algemene Vergadering</i>
Voorzitter: Jos Pauwels – AP Hogeschool Antwerpen	De Algemene Vergadering wordt samengesteld uit:
Ondervoorzitter: Katrien Allaert – Comé vzw	alle leden van de Raad van Bestuur
Secretaris: Frank Thiels – Vormingplus regio Antwerpen	aangevuld met:
Leden:	Omar Ba – Platform van Afrikaanse gemeenschappen
Eva Brumagne – Femma	Jan Boulogne – Unizo-Vorming
Caroline Cocquyt – Linx +	Anjes Goris – HUB
Stefaan Gunst – de Rand	An Vandamme – Jeugd en Stad
Luc De Droogh – Hogeschool Gent	Gie Van den Eeckhaut – Thomas More Kempen

Dominique Goossens – Provinciebestuur Vlaams-Brabant sociaal-cultureel werk Piero Pinna – Associazioni Cristiane Lavaratori Italiani Wim Van Roy – De Wakkere Burger Tom Lemahieu – Hogeschool West-Vlaanderen Elke Vandepierre – Motief Katrien Van Poeck – Administratie LNE Nemen eveneens deel aan de werkzaamheden van de Raad van Bestuur: Fred Dhont – directeur Socius Jon Goubin – stafmedewerker Socius (verslaggever)	Katrien Van Oost – Wervel Lode Vermeersch – HIVA - VUB Johnny Wijnants – Vormingplus Limburg Ludo Fret – POW Elke Plovie – UCLL Nemen eveneens deel aan de werkzaamheden van de Algemene Vergadering: Fred Dhont – directeur Socius Jon Goubin – stafmedewerker Socius (verslaggever)
--	--

▷ *Verschuivingen in het bestuur in de loop van 2014*

statutair orgaan	Dagelijks Bestuur	Raad van Bestuur	Algemene Vergadering
uittrede	-	-	Kristien Vermeersch
intrede	-	-	Ludo Fret Elke Plovie

▷ *Aantal bijeenkomsten 2014*

statutair orgaan	Dagelijks Bestuur	Raad van Bestuur	Algemene Vergadering
aantal bijeenkomsten	9	5	2

2. PERSONEEL

Beheersovereenkomst

Voor de realisatie van zijn opdrachten werft het steunpunt – binnen de marges van het subsidiebedrag – het nodige personeel aan en draagt de verplichtingen verbonden aan het werkgeverschap. Socius refereert zich naar de collectieve arbeidsovereenkomsten die van toepassing zijn op de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Socius heeft 17 personeelsleden in dienst op 1 januari 2014, ofwel 13,8 VTE waarvan 1VTE in vervangingscontract.

Onderstaand geven we een overzicht van de personeelsevolutie en de functieverdeling van de medewerkers.

▷ *Personeelsevolutie*

01.01.2010	01.01.2011	01.01.2012	01.01.2013	01.01.2014	01.01.2015
18,75 VTE	17,75	15,25	14,2	13,8	14,6

▷ *Tewerkstellingsbreuk op 1.1.2014*

	Aantal VTE in dienst	Aantal personeelsleden	Tewerkstellingsbreuk
personeelsbezetting 2014	13,8	17	80%

▷ *Overzicht personeel op 1.1.2014*

personeelslid	functie	% inschaling 01.01.2014
Fred Dhont	Directeur	100 %
Ann Degline	Officemanager	80 %
Bea Elskens	Coördinator/stafmedewerker	100 %

personeelslid	functie	% inschaling 01.01.2014
Max Frans	Coördinator/stafmedewerker	100 %
Hugo Callens	Stafmedewerker	80 %
Hilde Vanoverbeke	Stafmedewerker	50 %
Emilie Van Daele	Stafmedewerker	100%
Marc Jans	Stafmedewerker	40 %
Line Windey	Stafmedewerker	100 %
Frank Cockx	Stafmedewerker	20 %
Jon Goubin	Stafmedewerker	100 %
Ronny Leenknecht	Stafmedewerker	100 %
Jolien Legrand	Stafmedewerker (vervangingscontract)	100 %
Ingrid Matthijs	Administratief medewerker	100 %
Greet Rupus	Administratief medewerker	100 %
Veerle Verdoodt	Administratief medewerker	60 %
Melek Özdemir	Logistiek medewerker	50 %

▷ *Personeelsbewegingen 2014 (1 januari – 31 december)*

in	uit
Maud Mertens, stafmedewerker, 1/2/2014	Frank Cockx, stafmedewerker, 28/02/2014
Geert Frateur, stafmedewerker, 1/2/2014	Jolien Legrand, stafmedewerker in vervangingscontract, 21/01/2014

▷ Opgenomen verlofstelsels 2014

naam	functie	verlofstelsel	aantal %	periode
Ann Degline	Officemanager	Tijdkrediet voorafgaand aan het pensioen	van 80 naar 50 %	Ingang 20.12.2011
Ingrid Matthijs	Administratief medewerker	Educatief verlof		
Line Windey	Stafmedewerker	Educatief verlof		
Line Windey	Stafmedewerker	Ouderschapsverlof		01/08/2014 – 30/09/2014
Emilie Van Daele	Stafmedewerker	Ouderschapsverlof		25/07/2014 – 24/08/2014
Melek Ozdemir	Logistiek medewerker	Ouderschapsverlof		01/08/2014 – 31/08/2014

3. BEHOEFTEGERICHT WERKEN EN KLANTENWAARDERING

<i>Werkingsprincipe beleidsplan</i>	<i>Beheersovereenkomst</i>
<i>Behoefte- en vraaggericht werken.</i> <i>De Socius-werking is afgestemd op de behoeften en vragen van de sector. Aan de ene kant detecteren we behoeften en vragen die door de organisaties uit de sector geformuleerd zijn. Aan de andere kant houden we rekening met de behoeften en vragen die door andere stakeholders uit het sociaal-cultureel volwassenenwerk worden geformuleerd. Het kan gaan van concrete behoeften of vragen die betrekking hebben op een organisatie tot behoeften of vragen die betrekking hebben op de hele sector. Behoeften of vragen kunnen betrekking hebben op een concrete realiteit, maar kunnen evengoed te</i>	<i>Socius vzw toont in haar voortgangsrapporten en bij de evaluatie aan het einde van de lopende beleidsperiode aan dat het erkende en gesubsidieerde sociaal-cultureel volwassenenwerk op een evenwichtige wijze wordt bereikt.</i> <i>In zijn beleidsplan, voortgangsrapporten en eindevaluatie maakt Socius vzw aantoonbaar dat zijn werking geënt is op vragen, noden en behoeften geformuleerd door zijn stakeholders en hun waardering van de inspanningen ter realisatie van de drie kernopdrachten: ondersteuning, ontwikkeling en beeldvorming/communicatie. In het voorlaatste jaar van de beleidsperiode organiseert het steunpunt een</i>

maken hebben met voorziene ontwikkelingen en veranderingen in het werkveld, de samenleving of het beleid.

stakeholderbevraging waarin onder meer gepeild wordt naar de tevredenheid.

Het beleidsplan 2011-2015 kwam tot stand op basis van een omgevingsanalyse en stakeholderbevraging. (zie genese beleidsplan ‘Sterk werk’ Socius.be). Dit vormde een goede basis voor het steunpunt om zijn doelstellingen te enten op de noden en behoeften van de diverse betrokkenen en op de geformuleerde uitdagingen in de omgevingsanalyse.

Niet alleen in het kader van het beleidsplanningsproces maar dag in dag uit probeert het steunpunt de vinger aan de pols te houden. Specifiek doen we dat bij de opmaak van de jaarprogramma's. We gaan daarvoor in gesprek met een door Socius geïnstalleerde adviescommissie. Deze commissie wordt gevormd door de werkveldvertegenwoordigers in het Socius-bestuur aangevuld met andere professionals uit de verschillende werksoorten.

Daarnaast is er, conform de samenwerkingsovereenkomst, jaarlijks ook overleg voorafgaand aan de goedkeuring van het jaarprogramma van het steunpunt tussen de respectievelijke besturen van het steunpunt en de belangenbehartiger, de FOV.

In de vorige beleidsperiode besliste Socius al binnen de personeelsgroep vier werksoortelijke aanspreekpunten te creëren. Zij staan in voor netwerking, wederzijdse informatiedoorstroming en behoeftedetectie. Dit zetten we door in deze beleidsperiode. De aanspreekpunten organiseren werksoortelijk overleg met de coördinatoren van de respectievelijke werksoort en nemen deel aan de werksoortelijke werkgroepen binnen de belangenbehartiger.

Niet in het minst vormt de vraaggerichte dienstverlening een belangrijke schakel in het beantwoorden van behoeften uit het werkveld.

Het steunpunt vindt het belangrijk regelmatig te peilen naar de tevredenheid van zijn stakeholders. Dat doen we tijdens de stakeholderbevraging bij de opmaak van het beleidsplan, bij de adviescommissie en door de tevredenheid te bevragen bij publieksgerichte activiteiten en tijdens de vraaggerichte dienstverlening. In 2014 scoorde het steunpunt een gemiddelde klantentevredenheid van 8.4/10.

4. ORGANISATIEONTWIKKELINGSPLAN EN KWALITEITSZORG

Flankerend met het beleidsplan werd ook een organisatieontwikkelingsplan opgesteld voor de periode 2011-2015. Voor de begeleiding van de uitwerking van het organisatieontwikkelingsplan deed Socius een beroep op Annemie Simkens, European Excellence Assessor for EFQM.

Bij de start van het proces werden de doelstellingen en uitgangspunten opgelijst:

- het organisatieontwikkelingsplan moet de uitvoering van het beleidsplan 2011-2015 ondersteunen.
- het organisatieontwikkelingsplan moet gedragen en onderbouwd gerealiseerd worden d.m.v. een proces van betrokkenheid en samenspraak tussen personeelsleden en bestuurders.

De focus zal gelegd worden op die elementen die de meeste impact hebben op een dynamisch en constructief klimaat in de organisatie en op elementen die cruciaal zijn voor de strategische positionering van de organisatie. Voor de zelfevaluatie hanteerden we drie modellen:

- het EFQM Excellence Model
- het kennisdomein i.v.m. organisatieklimaat, SOQ
- VIEW, een instrument dat inzicht geeft in stijlverschillen

▷ Resultaten

De resultaten van de zelfevaluatie werden verwerkt in een nota waarin de sterktes en groeikansen werden gedefinieerd. De groeikansen werden vertaald in 25 verbeteracties geordend binnen het EFQM model. Er werd een meerjarenplan opgesteld dat in jaarlijkse actieplannen wordt vertaald. Zoals we een voortgangsrapport opmaken van het beleidsplan wordt ook jaarlijks een voortgangsrapport van de uitvoering van het organisatieontwikkelingsplan voorgelegd aan personeel en bestuur van het steunpunt.

▷ *Bronnen*

Voorstel voor de begeleiding van de uitwerking van een organisatieontwikkelingsplan voor Socius vzw – Annemie Simkens – RVB_D-301_16.03.2011_AS_IM.

Planning traject organisatieontwikkelingsplan – RVB_D-302_16.03.2011_FD_IM.

Traject voor het uitwerken van het organisatieontwikkelingsplan 2011-2015 – PowerPoint-presentatie – Annemie Simkens.

Zelfevaluatie Socius in functie van het organisatieontwikkelingsplan 2011-2015 van het steunpunt – RVB_D-304_16.03.2011_FD_IM.

Verwerking groeikansen zelfevaluatie naar verbeteracties in het kader van het organisatieontwikkelingsplan – RVB_D-303_16.03.2011_AS_IM.

OOP Fasering – RVB_D-305_16.03.2011_FC_IM.

▷ *Voortgangsrapportering*

Socius publiceerde in 2014 een derde intern voortgangsrapport van de uitvoering van het organisatieontwikkelingsplan.

5. BELEIDSPANINGSPROCES

Het huidige beleidsplan loopt af in 2015. In voorbereiding van een nieuw beleidsplan voor de periode 2016-2020 werd na bespreking in de PLOEG en de RvB op 26/3/2014 een procedure voor het beleidsplanningsproces goedgekeurd in de Algemene Vergadering. In 2014 werd ingezet op een uitgebreide stakeholderbevraging. In totaal werden 50 externe stakeholders (werkveldactoren, IVA, SARC, belangenbehartigers, steunpunten) mondeling bevraagd aan de hand van een uitgeteste vragenlijst. Daarnaast vonden stakeholderbevragingen in groep plaats.

Begin 2015 wordt een synthese van de stakeholderbevraging en een SWO-ART kader opgemaakt in functie van drie beleidsdagen die in het voorjaar plaatsvinden. We beogen een door de Algemene Vergadering goedgekeurd beleidsplan tegen de zomervakantie 2015. Het steunpunt dient voor 31/10/2015 een beleidsplan voor goedkeuring voor te leggen aan de administratie cultuur.

6. CONTACTGEGEVENS

Socius vzw – steunpunt voor sociaal-cultureel volwassenenwerk

Erkend als steunpunt voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk volgens het decreet van 4 april 2003 door de Vlaamse Gemeenschap.

Kernopdrachten: ‘praktijkondersteuning’, ‘praktijkontwikkeling’ en ‘beeldvorming en communicatie’.

Gallaitstraat 86 bus 4

1030 Brussel

Tel 02 215 27 08

Fax 02 215 80 75

E-mail: welkom@socius.be

www.socius.be

www.prettiggeleerd.be

www.oscaronline.be

www.laatmensenschitteren.be